

MAÛNDÛ MA ALAWII

Iruta rĩa Njino

¹ Nake Jehova agĩta Musa akĩmwarĩria arĩ Hema-inĩ-ya-Gũtũnganwo, akĩmwĩra atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Rĩria mũndũ wanyu o na ũrĩkũ arĩrutagĩra Jehova iruta, nĩarehage maruta ma nyamũ kuuma rũũru-inĩ rwa ng’ombe o na kana rwa mbũri.

³ “ ‘Angĩkorwo iruta rĩu nĩ iruta rĩa njino kuuma rũũru-inĩ rwa ng’ombe-rĩ, nĩarutage nyamũ ya njamba ĩtarĩ na kaũũgũ.* No nginya amĩneane mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo nĩgeetha etĩkĩrĩke harĩ Jehova.

⁴ Mũndũ ũcio akaigĩrĩra guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wa nyamũ ĩyo ya iruta rĩa njino, nayo nĩgetĩkĩrwo handũ-inĩ hake, ĩtuĩke ya kũmũhoroheria. ⁵ Nake nĩagethĩnjĩra gategwa kau arĩ mbere ya Jehova, nao ariũ a Harũni arĩa athĩnjĩri-Ngai moe na marehe thakame yako, mamĩminjaminjĩrie kĩgongona mĩena yothe mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo.

⁶ Nĩakaruta nyamũ ĩyo ya iruta rĩa njino rũũa na amĩtinangie tũcunjĩ. ⁷ Ariũ a Harũni ũcio mũthĩnjĩri-Ngai nĩmagaakia mwaki igũrũ rĩa

* **1:3** Kwarĩ nyamũ maita matatũ ciarutagwo magongona ma njino kũringana na ũrĩa mũruti wa igongona aatarĩ. Andũ arĩa maarĩ atongu maarutaga ndegwa, nacio ng’ondũ na mbũri ikarutwo nĩ andũ arĩa mataarĩ atongu mũno (1:10), nao andũ arĩa athĩni makaruta nyoni (5:7; 12:8).

kĩgongona na maare ngũ igũrũ rĩa mwaki ũcio. ⁸ Ningĩ ariũ a Harũni, acio athĩnjĩri-Ngai, matandaiye tũcunjĩ tũu twa gategwa, o ro hamwe na mũtwe na maguta, igũrũ rĩa ngũ icio irakanĩra hau kĩagongona-inĩ. ⁹ Ningĩ no nginya athambie nyama cia nda na mathagirowa na maaĩ nake mũthĩnjĩri-Ngai acicinĩre ciothe hau kĩagongona-inĩ. Nĩ iruta rĩa njino, iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova.

¹⁰ “ ‘Angĩkorwo iruta rĩu rĩa njino nĩ kuuma rũũru-inĩ, rĩrĩ iruta rĩa ng’ondũ kana rĩa mbũri, akaaruta nyamũ ya njamba ĩtarĩ na kaũũgũ. ¹¹ Nake akaamĩthĩnja arĩ mbere ya Jehova, hau mwena wa gathigathini wa kĩagongona, nao ariũ a Harũni, acio athĩnjĩri-Ngai, moe thakame yayo, mamĩminjaminjĩrie kĩagongona kũu mĩena yothe. ¹² Nĩagatinangia nyamũ ĩyo tũcunjĩ, nake mũthĩnjĩri-Ngai atandaiye tũcunjĩ tũu twa nyamũ ĩyo, o ro hamwe na mũtwe na maguta, igũrũ rĩa ngũ icio irakanĩra hau kĩagongona-inĩ. ¹³ Ningĩ no nginya athambie nyama cia nda na mathagirowa na maaĩ, nake mũthĩnjĩri-Ngai amĩrehe yothe na amĩcinĩre hau kĩagongona-inĩ. Nĩ iruta rĩa njino, iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova.

¹⁴ “ ‘Angĩkorwo iruta rĩu rĩa njino rĩa kũrutĩra Jehova nĩ rĩa nyoni-rĩ, akaaruta ndirahũgĩ, kana kĩaana kĩa ndutura. ¹⁵ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamĩrehe kĩagongona-inĩ, amĩthiore ngingo ĩtinĩke mũtwe, amĩcinĩre kĩagongona igũrũ; nayo thakame yayo ĩitwo hau mwena-inĩ wa kĩagongona. ¹⁶ No ambe arute kabutu kayo

hamwe na kīrīa gīothe kīrī thīinī wako, agaikie mwena-inī wa irathīro wa kīgongona, harīa mūhu ūitagwo. ¹⁷ Nīakamīatūrania, na ūndū wa kūguucia mathagu atekūmītinania biū, nake mūthīnjīri-Ngai amīcinīre igūrū rīa ngū icio irakanīra igūrū rīa kīgongona. Nī iruta rīa njino, rīa gūcinwo na mwaki, rīrī na mūtaraŕīko mwega wa gūkenia Jehova.

2

Iruta rīa Ngano

¹ “ ‘Hīndī īrīa mūndū arīrehagīra Jehova iruta rīa ngano-rī, iruta rīake no nginya rīkorwo rīrī rīa mūtu ūrīa mūhinyu mūno. Nīaūitīrīrie maguta na awīkīre ūbani, ² acooke aūtwarīre ariū a Harūni acio athīnjīri-Ngai. Mūthīnjīri-Ngai nīakarūma ngundi ya mūtu ūcio mūhinyu mūno ūrī na maguta hamwe na ūbani ūcio wothē, na aūcinīre igūrū rīa kīgongona ūtuīke gīcunjī gīa kīrīrikano, ūrī iruta rīa gūcinwo na mwaki, rīrī na mūtaraŕīko mwega wa gūkenia Jehova. ³ Mūtu ūrīa ūrītigaraga wa iruta rīu rīa mūtu nī wa Harūni na ariū ake; nī gīcunjī gītheru mūno kīa iruta rīrīa rīrutīirwo Jehova na mwaki.

⁴ “ ‘Mūngīrehe iruta rīa mūtu rīhīhīirio rī-iko, nīrīkorwo rīrī rīa mūtu mūhinyu mūno, keki irugītwo itarī na ndawa ya kūimbia, itukanītio na maguta, kana tūmīgate tūhūthū tūtārī na ndawa ya kūimbia tūhakītwo maguta. ⁵ Angīkorwo iruta rīanyu rīa mūtu nī mūgate ūkarangīirwo igūrū wa rūgīo-rī, no nginya ūthondekwo na mūtu ūrīa mūhinyu mūno

ūtukanĩtio na maguta, na ũtarĩ na ndawa ya kũimbia. ⁶ Ũwenyũrange cienyũ, ũũitĩrĩrie maguta; rĩu nĩ iruta rĩa mũtu. ⁷ Igongona rĩanyu rĩa mũtu rĩngĩgakorwo nĩ mũgate ũkarangĩirwo igũrũ rĩa rũgĩo-rĩ, igongona rĩu nĩrĩthondekwo na mũtu ũrĩa mũhinyu mũno na maguta. ⁸ Reherai Jehova iruta rĩa mũtu rĩthondeketwo na indo icio; rĩneanwo kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai, nake arĩtware kĩgongona-inĩ. ⁹ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaruta gĩcunjĩ gĩa kĩririkano kuuma iruta rĩu rĩa mũtu na arĩcinĩre igũrũ rĩa kĩgongona kũu, rĩrĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ¹⁰ Mũtu ũrĩa ũrĩtigaraga wa iruta rĩu rĩa mũtu nĩ wa Harũni na ariũ ake; nĩ gĩcunjĩ gĩtheru mũno kĩa iruta rĩrĩa rĩrutĩirwo Jehova na mwaki.

¹¹ “ Iruta o rĩothe rĩa mũtu rĩrĩa mũrĩrehagĩra Jehova no nginya rĩthondekagwo rĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, nĩgũkorwo mũtigaacina ndawa ya kũimbia kana ũũkĩ mũkĩrutĩra Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki. ¹² Indo icio no mũcirutĩre Jehova irĩ iruta rĩa maciaro ma mbere, no itikarutwo kĩgongona-inĩ irĩ ta mũtararĩko mwega. ¹³ Nĩ mũgekĩraga cumbĩ* maruta-inĩ manyu mothe ma mũtu. Mũtikanaage gwĩkĩra cumbĩ wa kĩrĩkanĩro kĩa Ngai wanyu maruta-inĩ manyu ma mũtu; ikĩragai cumbĩ maruta-inĩ manyu mothe.

¹⁴ “ ‘Mũngĩkarehere Jehova iruta rĩa mũtu rĩa maciaro ma mbere-rĩ, heanai mũtu wa ngano ya

* **2:13** Bata wa cumbĩ nĩ kũgirĩrĩria kũbutha.

mũgethano ĩrĩ hĩhie na mwaki. ¹⁵ Na mwĩkĩre maguta na ũbani igũrũ rĩayo; rĩu nĩ iruta rĩa mũtu. ¹⁶ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacina gĩcunjĩ gĩa kĩirikano kĩa ngano thĩye ĩrĩ na maguta hamwe na ũbani wothe, rĩrĩ iruta rĩrutĩirwo Jehova na mwaki.

3

Iruta rĩa Ũiguano

¹ “ Iruta rĩa mũndũ rĩngĩkorwo nĩ iruta rĩa ũiguano-rĩ, nake arute nyamũ rũũru-inĩ rwa ng’ombe, ĩrĩ ya njamba kana ya nga, nĩakĩnengere Jehova nyamũ ĩtarĩ na kaũũgũ. ² Mũndũ ũcio nĩaigĩrĩre guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wa nyamũ ĩyo ya iruta rĩake, na acooke amĩthĩnjĩre hau mũromoni wa Hema-ya-Gũtũnganwo. Nao ariũ a Harũni, athĩnjĩri-Ngai, nĩmakaminjaminjĩria kĩgongona thakame yayo mĩena yothe. ³ Kuuma iruta-inĩ rĩu rĩa ũiguano, nĩakarutĩra Jehova nyama imwe cia gũcinwo na mwaki: nacio nĩ rũambũ rũrĩa ruothe rũhumbĩire nyama cia nda na rũrĩa rũnyiitaine nacio, ⁴ higo cieri hamwe na maguta marĩa macihumbĩire hakuhĩ na hongwe, na maguta marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio. ⁵ Nao ariũ a Harũni macicinĩre kĩgongona-inĩ igũrũ, ciigĩrĩirwo igũrũ rĩa iruta rĩu rĩa njino rĩrĩa narĩo rĩngĩrĩirwo igũrũ rĩa ngũ irakana, rĩrĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova.

⁶ “ Mũndũ angĩkaaruta nyamũ rũũru-inĩ rwa mbũri, ĩrĩ ya kũrutĩra Jehova iruta rĩa

ũiguano, nĩakaruta ndũrũme kana mwatĩ itarĩ na kaũũgũ. ⁷ Angĩkaaruta gatũrũme-rĩ, nĩagakaneana mbere ya Jehova. ⁸ Nĩakaigĩrĩra guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wa nyamũ ĩyo ya iruta rĩake, na acooke amĩthĩnjĩre mbere ya Hema-ya-Gũtũnganwo. Nao ariũ a Harũni moe thakame yako mamĩminjaminjĩrie kĩgongona kũu mĩena yothe. ⁹ Kuuma harĩ iruta rĩu rĩa ũiguano, nĩakarutĩra Jehova nyama imwe cia gũcinwo na mwaki: nacio nĩ maguta mako, na mũting'oe wothe ũrĩa mũnoru ũtiniĩrio gĩtina-inĩ kĩa rũcuthĩ, na maguta ma rũambũ mothe marĩa mahumbĩire nyama cia nda, na marĩa manyiitaine nacio, ¹⁰ higo cieri hamwe na maguta marĩa macihumbĩire hakuhĩ na hongwe, na marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio. ¹¹ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacinĩra kĩgongona-inĩ irĩ irio, rĩĩrĩ nĩ iruta rĩrutĩrwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki.

¹² “ ‘Na angĩkorwo iruta rĩake nĩ mbũri, nĩamĩneane mbere ya Jehova. ¹³ Nĩaigĩrĩre guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wayo, na acooke amĩthĩnjĩre mbere ya Hema-ya-Gũtũnganwo. Nao ariũ a Harũni moe thakame yayo, mamĩminjaminjĩrie kĩgongona mĩena yothe. ¹⁴ Kuuma harĩ kĩrĩa akaaheana, nĩakarutĩra Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki: na nĩ maguta mothe ma rũambũ marĩa mahumbĩrĩte nyama ciothe cia nda na marĩa manyiitaine nacio, ¹⁵ higo cieri na maguta marĩa macihumbĩire hakuhĩ na hongwe, na maguta marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio. ¹⁶ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacinĩra

kĩgongona-inĩ irĩ irio, rĩĩrĩ nĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mwega. Maguta mothe nĩ ma Jehova.

17 “ Ũndũ ũyũ ũgaatuĩka watho wa gũtũũra ũrũmagĩrĩrwo nĩ njiaro iria igooka, kũrĩa guothe mũgaatũũra: Mũtikanarĩe maguta kana thakame.’ ”

4

Iruta rĩa Kũhoroherio Mehia

1 Nake Jehova akĩira Musa atĩrĩ: 2 “ Īra andũ a Isiraeli ũũ: ‘ Rĩrĩa mũndũ o na ũrĩkũ angĩhia atekwenda, na eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova:

3 “ Kũngĩkorwo nĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũitĩrĩrie maguta wĩhĩtie na atũme andũ mahĩtie-rĩ, no nginya arehere Jehova ndegwa ĩtarĩ ngũrũ na ĩtarĩ na kaũũgũ, ĩrĩ iruta rĩa kũhoroheria mehia macio ekĩte. 4 No nginya aneane ndegwa ĩyo mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo arĩ mbere ya Jehova. Nĩakaigĩrĩra guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wayo, na acooke amĩthĩnjĩre hau mbere ya Jehova. 5 Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio mũitĩrĩrie maguta nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa ĩyo amĩtware thĩinĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo. 6 Na nĩagatobokia kĩara gĩake thakame-inĩ ĩyo, aminjaminje ĩmwe yayo mbere ya Jehova maita mũgwanja, hau mbere ya gĩtambaya kĩrĩa gĩa gũcuurio kĩa handũ-harĩa-haamũre. 7 Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakoya thakame ĩmwe ahake hĩa cia kĩgongona kĩa ũbani ũrĩa mũnungi wega

kĩrĩa kĩrĩ mbere ya Jehova kũu Hema-inĩ-ya-Gũtũnganwo. Thakame ya ndegwa ãyo ãrĩa ãgaatigara nĩakamũita thĩ gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona kĩa iruta rĩa njino hau mũromoinĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo. ⁸ Nĩakaruta maguta mothe ma ndegwa ãyo ya igongona rĩa kũhoroherio mehia, namo nĩmo rũambũ rũrĩa ruothe rũhumbĩire nyama cia nda na rũrĩa rũnyiitaine nacio, ⁹ higo cieri hamwe na maguta marĩa macihumbĩire hakuhĩ na honge, na maguta marĩa mahumbĩire ini, amarutanĩrie na higo icio, ¹⁰ akaaruta maguta macio o ta ũrĩa marutagwo ndegwa ãrĩa ãthĩnjagwo ãrĩ iruta rĩa ũiguano. Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacinĩra kĩgongona-inĩ kĩa igongona rĩa njino, ¹¹ na rũũa rwa ndegwa ãyo, na nyama ciayo ciothe hamwe, na mũtwe na mathagiwo, na nyama cia nda na mahu, ¹² ũguo nĩ ta kuuga nyama icio ingĩ ciothe cia ndegwa ãyo, no nginya agaaciruta nja ya kambĩ, acitware handũ hatarĩ thaahu, harĩa mũhu ũitagwo, na acicinĩre na mwaki wa ngũ hau mũhu-inĩ ũcio.

¹³ “ ‘Na kĩrĩndĩ gĩothe kĩa Isiraeli kĩngĩkehia gĩtekwenda, gĩike ũndũ ũrĩa mũkananie thĩnĩ wa maathani mothe ma Jehova, o na angĩkorwo kĩrĩndĩ kũu gĩtiũ ũndũ ũcio, nĩkĩhĩtĩtie. ¹⁴ Rĩrĩa gĩkaamenya mehia marĩa gĩkĩte, kũngano kũu nĩgĩkaruta gategwa ka igongona rĩa kũhoroherio mehia, kaneanwo mbere ya Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁵ Athuuri a kĩrĩndĩ kũu nĩmakaigĩrĩra moko mao igũrũ rĩa mũtwe wa ndegwa ãyo mbere ya Jehova, nayo ndegwa

īyo īthĩnjĩrwo o ro hau mbere ya Jehova. ¹⁶ Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio mũitĩrĩrie maguta nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa ĩyo amĩtoonyie thĩinĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁷ Nĩagatobokia kĩara gĩake thakame-inĩ ĩyo, amĩminjaminje mbere ya Jehova maita mũgwanja hau mbere ya gĩtambaya kĩrĩa gĩa gũcuurio. ¹⁸ Nĩakoya thakame ĩmwe ahake hĩa cia kĩgongona kĩrĩa kĩrĩ hau mbere ya Jehova kũu Hema-inĩ-ya-Gũtũnganwo. Thakame ĩrĩa ĩgaatigara nĩakamĩita thĩ gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona kĩa iruta rĩa njino hau mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁹ Nĩakamĩruta maguta mayo mothe amacinĩre igũrũ rĩa kĩgongona, ²⁰ na eke ndegwa ĩyo o ta ũrĩa eekire ndegwa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akamahoroheria mehia mao, nao nĩmakarekerwo. ²¹ Ningĩ nĩakoimia ndegwa ĩyo amĩtware nja ya kambĩ na amĩcine o ta ũrĩa aacinire ndegwa ĩrĩa ya mbere. Rĩu nĩrĩo igongona rĩa kũhoroheria mehia ma kĩrĩndĩ kũ.

²² “ ‘Rĩrĩa mũtongoria angĩhĩa atekwenda, na eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova Ngai wake, nĩahĩtĩtie. ²³ Rĩrĩa angĩmenyithio mehia marĩa ekĩte, no nginya arehe thenge ĩtarĩ na kaũũgũ ĩrĩ iruta rĩake. ²⁴ Nĩakaigĩrĩa guoko gwake igũrũ rĩa mũtwe wa thenge ĩyo na acooke amĩthĩnjĩre harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo hau mbere ya Jehova. Rĩrĩ nĩrĩo iruta rĩa kũhoroherio mehia. ²⁵ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya thakame ĩmwe ya iruta rĩu rĩa mehia na kĩara gĩake, na

amīhake hĩa cia kīgongona kĩa iruta rĩa njino, nayo thakame ĩyo ĩngĩ amĩite gītina-inĩ gĩa kīgongona. ²⁶ Ningĩ nĩagacinĩra maguta mothe kīgongona-inĩ igūrũ o ta ũrĩa aacinire maguta ma iruta rĩa ũiguano. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mehia ma mũndũ ũcio, nake nĩakarekerwo.

²⁷ “ ‘Mũndũ ũmwe thĩinĩ wa kĩrĩndĩ angĩhia atekwenda na eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova, nĩahĩtĩtie. ²⁸ Rĩrĩa angĩmenyithio amenye mehia marĩa ekĩte, no nginya arehe harika ĩtarĩ na kaũũgũ arĩ iruta rĩake nĩ ũndũ wa mehia macio ekĩte. ²⁹ Nĩakaigĩrĩra guoko gwake igūrũ rĩa mũtwe wa harika ĩyo ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na amĩthĩnjĩre harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo. ³⁰ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya thakame ĩmwe na kĩara gĩake, na amīhake hĩa cia kīgongona kĩa iruta rĩa njino, nayo thakame ĩyo ĩngĩ amĩite gītina-inĩ gĩa kīgongona. ³¹ Nĩakaruta maguta mothe o ta ũrĩa maguta marutagwo kuuma iruta rĩa ũiguano, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamacinĩra kīgongona-inĩ igūrũ matuĩke mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio, nake nĩakarekerwo.

³² “ ‘Angĩkaarehe kagondu karĩ iruta rĩake rĩa kũhoroherio mehia, nĩakarehe kamwatĩ gatarĩ na kaũũgũ. ³³ Nĩakaigĩrĩra guoko gwake igūrũ rĩa mũtwe wako, na agathĩnje gatuĩke iruta rĩa kũhoroherio mehia, agathĩnjĩre harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo. ³⁴ Nake mũthĩnjĩri-Ngai

nñakoya thakame ïmwe ya iruta rñu rña mehia na kñara gñake, nayo amñhake hña cia kñgongona kña iruta rña njino, nayo thakame ïyo ïngñ amñite gñtina-inñ gña kñgongona. ³⁵ Nñakaruta maguta mothe, o ta ùrña maguta marutagwo kuuma kñrñ kagonda ka iruta rña ùiguano, na mñthñjñri-Ngai nñakamacinña kñgongona-inñ, maigññrwo igñrñ rña maruta marña marutñrwo Jehova na mwaki. Ùguo nñguo mñthñjñri-Ngai akaamñhoroheria nñ ùndñ wa mehia marña ekñte, nake nñakarekerwo.

5

1 “ Mñndñ angñaga kñruta ùira rñrña etñtwo arute ùira igñrñ rña ùndñ oonete kana akaigua, mñndñ ùcio nñehñtie, na nñagacookererwo nñ wñhia ùcio wake.

2 “ Kana mñndñ angñhutia kñndñ o nakñ kñrñ thaahu, kñrñ kñimba kña nyamñ ya gñthaka ïrñ thaahu kana kña ùhiñ ùrñ thaahu, kana gña ciñmbe iria itambaga thñ ïrñ thaahu, o na aakorwo ndooñ ùndñ ùcio, mñndñ ùcio nñanyiitñtwo nñ thaahu na nñahñtñtie.

3 “ Kana angñhutia kñndñ kñrñ thaahu kiumñte harñ mñndñ, kñndñ o nakñ kñrña kñngñmñthaahia, o na akorwo ùndñ ùcio ndañññ-rñ, hñndñ ïrña akaañmenya, nñagatuñka nñahñtñtie.

4 “ Kana mñndñ angñhñta gwñka ùndñ o na ùrñkñ atawñcirñtie wega, ùrñ ùndñ mwega kana mññuru, ùndñ-inñ o wothe ùrña mñndñ angñhiñha kwñhñta, o na angñkorwo atekññmenya-rñ, rñrña akaañmenya, nñagatuñka nñahñtñtie ùndñ-inñ ùcio.

5 “ Rĩrĩa mũndũ ahĩtĩtie na njĩra ĩmwe ya macio-rĩ, no nginya oimbũre ũndũ ũrĩa ehĩtie nago, ⁶ na nĩ ũndũ wa rĩhĩa rĩu ekĩte, no nginya arehere Jehova kamwatĩ kana mbũri kuuma rũũru-inĩ, rĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia; nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũhoroheria mehia make.

⁷ “ ‘Angĩkorwo ndangĩona kagondũ, nĩakarehera Jehova ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, rĩrĩ irĩhi rĩa wĩhĩa wake, ĩmwe ĩrĩ ya iruta rĩa kũhoroherio mehia na ĩrĩa ĩngĩ ĩrĩ ya iruta rĩa njino. ⁸ Nĩagacirehera mũthĩnjĩri-Ngai, ũrĩa ũkaamba kũruta ĩrĩa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia. Nĩakamĩthiora ngingo yunĩke no ndakamĩtinanie, ⁹ na nĩagacooka aminjaminje thakame ĩmwe ya iruta rĩu rĩa mehia mwena-inĩ wa kĩgongona, na thakame ĩyo ĩngĩ amũite thĩ gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa kũhoroherio mehia. ¹⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacooka arute ĩyo ĩngĩ ĩrĩ iruta rĩa njino o ta ũrĩa gũtuĩtwo, na amũhoroherie mehia marĩa ekĩte, nake nĩakarekerwo.

¹¹ “ ‘No rĩrĩ, angĩkorwo ndangĩona ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, nĩakĩrute gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa eba* ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno ũrĩ iruta rĩa mehia make. Ndakawĩkĩre maguta kana ũbani, nĩ ũndũ rĩu nĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia. ¹² Nĩakaũtwarĩra mũthĩnjĩri-Ngai, nake arũme ngundi yaguo ũtuĩke gĩcunjĩ gĩa kĩririkano acooke aũcinĩre kĩgongona-inĩ igũrũ rĩa maruta marĩa marutĩirwo Jehova na mwaki. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa kũhoroherio mehia. ¹³ Ũguo

* 5:11 nĩ ta kilo 2

nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio rĩhia o rĩothe rĩa macio angĩkorwo ekĩte, nake nĩakarekerwo. Matigari ma iruta rĩu mag-aatuĩka ma mũthĩnjĩri-Ngai, o ta ũrĩa gwĩkagwo hĩndĩ ya iruta rĩa mũtu.’”

Iruta rĩa Irĩhi rĩa Mahĩtia

¹⁴ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ: ¹⁵ “Hĩndĩ irĩa mũndũ angĩhĩtia na ehie atekwenda wĩhia ũkoniĩ indo iria nyamũrĩre Jehova-rĩ, nĩakarehera Jehova ndũrũme irĩ iruta rĩa irĩhi rĩa ihĩtia kuuma rũũru-inĩ, ndũrũme itarĩ na kaũũgũ, ikorwo irĩ ya thogora ũrĩa mũiganĩru wa betha, kũringana na cekeri† ya handũ-harĩa-haamũre. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa ihĩtia. ¹⁶ No nginya arĩhe irĩhi nĩ ũndũ wa ũndũ ũrĩa aagĩte kũhingia ũkoniĩ indo iria nyamũre, na ongerere gĩcunjĩ gĩa ithano gĩa thogora wa kĩndũ kũ ararĩha, na acinengere mũthĩnjĩri-Ngai ciothe, ũrĩa ũkamũhoroheria na ndũrũme iyo ya iruta rĩa mahĩtia, nake nĩakarekerwo.

¹⁷ “Mũndũ angĩhia eke ũndũ ũrĩa mũkananie thĩinĩ wa maathani mothe ma Jehova o na angĩkorwo ndaraũmenya-rĩ, nĩagacookerwo nĩ mahĩtia macio ekĩte. ¹⁸ Nĩakarehera mũthĩnjĩri-Ngai ndũrũme ya iruta rĩa mahĩtia kuuma rũũru-inĩ, ndũrũme itarĩ na kaũũgũ na ya thogora ũrĩa wagĩrĩire. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio nĩ ũndũ wa mahĩtia marĩa ekĩte atekwenda, nake nĩakarekerwo. ¹⁹ Rĩu nĩrĩo iruta rĩa mahĩtia; ti-itherũ mũndũ ũcio nĩahĩtirie Jehova.”

† 5:15 nĩ ta giramu ikũmi na imwe na nuthu (11:5)

6

1 Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ: 2 “Mũndũ o wothe angĩhia aage kwĩhokeka harĩ Jehova na ũndũ wa kũheenia mũndũ ũrĩa ũngĩ igũrũ rĩa kĩndũ ehokeirwo kana atigĩirwo amenyerere, kana kĩndũ kĩiyĩtwo, kana amũheenie, 3 kana angĩona kĩndũ kĩũrite na aheenanie ũhoru wakĩo, kana ehĩte na maheeni, kana eke rĩhĩa o rĩothe rĩrĩa rĩhagio nĩ andũ, 4 rĩrĩa angĩkorwo ehĩtie ũguo na atuĩke mũhĩtia-rĩ, no nginya acookie kĩrĩa aiyĩte, kana atunyanĩte, kana kĩrĩa ehokeirwo, kana kĩndũ kĩorĩte agĩkĩona, 5 kana ũndũ wothe ehĩtĩte na maheeni ũhoru-inĩ wakĩo. No nginya agaacookia kĩndũ kũ gĩothe o ũrĩa kĩaiganaga, na ongerere gĩcunjĩ gĩa ithano gĩa thogora wakĩo, na ciothe acinengere mwene mũthenya ũrĩa akaaneana iruta rĩake rĩa mahĩtia. 6 Nĩakarehera mũthĩnjĩri-Ngai irĩhi, ũguo nĩ kuuga arute kĩndũ gĩa ke gĩa kũrutĩrwo Jehova nĩ ũndũ wa mahĩtia make, arute ndũrũme kuuma rũũru-inĩ, ndũrũme ĩtarĩ na kaũũgũ na ya thogora ũrĩa wagĩĩire. 7 Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mũndũ ũcio mehia hau mbere ya Jehova, nake nĩakarekerwo ũndũ o wothe wa marĩa ekĩte wa gũtũma atuĩke mũhĩtia.”

Iruta rĩa Njino

8 Nake Jehova akĩira Musa atĩrĩ, 9 “Atha Harũni na ariũ ake, ũmeere ũũ: ‘Ĩno nĩyo mĩtabarĩre ya iruta rĩa njino: Iruta rĩa njino rĩrĩraaraga riiko hau kĩgongona-inĩ igũrũ ũtukũ wothe o nginya rũciinĩ, naguo mwaki ũikare ũgĩakanaga hau kĩgongona-inĩ. 10 Ningĩ

mũthĩnjĩri-Ngai nĩakehumba nguo ciake cia gatani, o na nguo cia thĩinĩ cia gatani iriganĩtie na mwĩrĩ wake; nake nĩakeheria mũhu wa iruta rĩu rĩa njino rĩrĩa rĩcinĩtwo nĩ mwaki wa kĩgongona na aũige mwena-inĩ wa kĩgongona kũu. ¹¹ Ningĩ acooke arute nguo icio, ehumbe ingĩ, eherie mũhu ũcio aũtware nja ya kambĩ handũ hatarĩ thaahu. ¹² Mwaki ũrĩa ũrĩ kĩgongona-inĩ no nginya ũikare o ũgĩakanaga; ndũkanarekwo ũhore. Hĩndĩ ciothe o rũciinĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩarĩongagĩrĩra ngũ, na nĩarĩtandayagia iruta rĩu rĩa njino igũrũ rĩa mwaki ũcio, na acinĩre maguta ma maruta ma ũiguano ho. ¹³ Mwaki ũcio no nginya ũikare o ũgĩakanaga kĩgongona-inĩ hĩndĩ ciothe; ndũkanarekwo ũhore.

Iruta rĩa Ngano

¹⁴ “ Īno nĩyo mĩtabarĩre ya iruta rĩa mũtu: Ariũ a Harũni nĩmarĩũrehaga mbere ya Jehova, hau mbere ya kĩgongona. ¹⁵ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩarĩrũmaga ngundi ya mũtu ũcio mũhinyu mũno ũrĩ na maguta, hamwe na ũbani wothe ũrĩ iruta-inĩ rĩu rĩa mũtu, na acinĩre gĩcunjĩ gĩa kĩririkano hau kĩgongona-inĩ kĩrĩ mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ¹⁶ Nake Harũni na ariũ ake marĩĩage ũrĩa ũrĩtigaraga, no ũrĩĩagwo ũtarĩ na ndawa ya kũimbia, na ũrĩĩagĩrwo handũ hatheru; maũrĩagĩre nja ya Hema-ya-Gũtũnganwo. ¹⁷ Mũtu ũcio ndũkanarugwo na ndawa ya kũimbia; ndĩmaheete ũrĩ gĩcunjĩ kiao kĩa maruta marĩa njinagĩrwo na mwaki. O ta ũrĩa iruta rĩa kũhoroherio mehia na iruta rĩa

mahĩtia marĩ matheru mũno makĩria, no taguo iruta rĩĩrĩ rĩĩrĩ itheru mũno makĩria. ¹⁸ Mũndũ mũrũme o wothe wa rũciaro rwa Harũni no aũrĩe. Nĩ gĩcunjĩ gĩake kĩa hĩndĩ ciothe kĩa maruta marĩa marĩcinagĩrwo Jehova na mwaki harĩ njiarwa iria igooka. Kĩrĩa gĩothe gĩkaahutia maruta macio nĩgĩgatuĩka gĩtheru.' ”

¹⁹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ²⁰ “Rĩĩrĩ nĩrĩo iruta rĩrĩa Harũni na ariũ ake marĩrehagĩra Jehova mũthenya ũrĩa egũitĩrĩrio maguta: nĩ gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa eba ĩmwe ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno, ũrĩ iruta rĩrĩa rĩrutagwo rĩa mũtu, nuthu ĩmwe rũciinĩ na ĩrĩa ĩngĩ hwaĩ-inĩ. ²¹ Ũũkarange na maguta rũgĩo-inĩ; ũũrehe ũtukanĩtio wega, na ũneane iruta rĩu rĩa mũtu rĩenyũrangĩtwo cienyũ, rĩtuĩke mũtararĩko mwega wa gũkenia Jehova. ²² Mũriũ ũrĩa ũgaacooka itherya rĩake arĩ mũthĩnjĩri-Ngai mũitĩrĩrie maguta nĩwe ũkaarĩhaarĩria. Gĩkĩ nĩ gĩcunjĩ kĩa Jehova kĩa hĩndĩ ciothe, nakĩo kĩrĩcinagwo biũ. ²³ Iruta o rĩothe rĩa mũtu rĩrutĩtwo nĩ mũthĩnjĩri-Ngai rĩrĩcinagwo biũ; rĩtikanarĩo.”

Iruta rĩa Kũhoroherio Mehia

²⁴ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ²⁵ “Ĩra Harũni na ariũ ake atĩrĩ, ‘Ĩno nĩyo mũtabarĩre ya iruta rĩa kũhoroherio mehia: Iruta rĩu rĩrĩthĩnjagĩrwo mbere ya Jehova o harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo; rĩĩrĩ nĩ iruta itheru mũno makĩria. ²⁶ Nake mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũkaahorohanĩria mehia narĩo nĩwe ũkaarĩrĩa; na rĩrĩnjagĩrwo handũ harĩa hatheru, nja ya Hema-ya-Gũtũnganwo. ²⁷ Kĩrĩa gĩothe

gĩkaahutia nyama icio gĩgaatuĩka gĩtheru, na thakame o yothe ĩkaaminjũkĩra nguo no nginya ũkaamĩthambĩria handũ hatheru. ²⁸ Nayo nyũngũ ya rĩũmba ĩrĩa ĩkaaruga nyama icio no nginya yũragwo; no ingĩkaarugwo na nyũngũ ya gĩcango-rĩ, nyũngũ ĩyo nĩngakumuthwo, ĩcooke ĩkamũrwo na maaĩ. ²⁹ Mũndũ mũrũme o wothe wa nyũmba ya mũthĩnjĩri-Ngai no arĩe nyama icio; iruta rĩu nĩ itheru mũno makĩria. ³⁰ No iruta o rĩothe rĩa mehia rĩrĩa thakame yarĩo ĩtwarĩtwo thĩinĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo, ĩrĩ ya kũhorohanĩria thĩinĩ wa Handũ-Harĩa-Hatheru-rĩ, rĩtikanarĩo; no nginya rĩcinwo.

7

Iruta rĩa Irĩhi rĩa Mahĩtia

¹ “ ĩno nĩyo mũtabarĩre ya iruta rĩa irĩhi rĩa mahĩtia, narĩo nĩ itheru mũno makĩria: ² Iruta rĩu rĩa irĩhi rĩa mahĩtia rĩgaathĩnjagĩrwo o harĩa iruta rĩa njino rĩthĩnjagĩrwo, na thakame yarĩo ĩminjaminjĩrio kĩgongona mũena yothe. ³ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩarĩrutaga maguta mothe marĩo: maguta ma mũting’oe ũrĩa mũnoru, na maguta marĩa mahumbĩire nyama cia nda, ⁴ higo cieri na maguta ma cio marĩa macihumbĩire hakuhĩ na honge, na maguta marĩa mahumbĩire ini, marutanagĩrio na higo icio. ⁵ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamacinĩra kĩgongona-inĩ, matuĩke iruta rĩrutĩirwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki. Rĩu nĩrĩo iruta rĩa irĩhi rĩa mahĩtia. ⁶ Mũndũ mũrũme o wothe wa nyũmba ya mũthĩnjĩri-Ngai no arĩe nyama cia

iruta rīu, na no nginya rīrīrwo handū hatheru; nī iruta itheru mūno makīria.

⁷ “Watho wa iruta rīa kūhoroherio mehia na wa iruta rīa irīhi rīa mahītia no ūmwe: nyama ciamo nī cia mūthīnjīri-Ngai ūrīa ūkūhorohanīria nacio. ⁸ Mūthīnjīri-Ngai ūrīa ūraruta iruta rīa njino rīa mūdū o wothe we no arigie na rūūa. ⁹ Iruta rīothe rīa mūtu rīrugīrwo riiko-inī kana rīgakarangwo na rūgīo kana na kībaati nī rīa mūthīnjīri-Ngai ūrīa ūrīrīrutagīra Jehova, ¹⁰ narīo iruta o rīothe rīa mūtu ūtukanītio na maguta kana rītarī maguta o narīo nī rīa ariū othe a Harūni, marīgayane rīiganaine.

Iruta rīa Ūiguano

¹¹ “ Īno nīyo mītabarīre ya iruta rīa ūiguano rīrīa mūdū angīneana kūrī Jehova:

¹² “ ‘Angīkorwo ekūruta nī ūndū wa gūcookia ngaatho-rī, nī arutanīrie iruta rīu rīa gūcookia ngaatho hamwe na tūmīgate tūrugītwo tūtārī na ndawa ya kūimbia tūtukanītio na maguta na tūmīgate tūrīa tūhūthū tūrugītwo tūtārī na ndawa ya kūimbia tūrī tūhake maguta, na tūmīgate twa mūtu ūrīa mūhinyu mūno, ūkimanītio wega na ūgatanio na maguta.

¹³ Ningī hamwe na iruta rīake rīa ūiguano rīa gūcookia ngaatho-rī, nīakarīrutanīria na tūmīgate tūrugītwo na ndawa ya kūimbia.

¹⁴ Nīakarehe o kīndū kīmwe kīmwe kīrī iruta, kīheo kīheanītwo harī Jehova; nī kīa mūthīnjīri-Ngai ūrīa ūminjaminjaga thakame īyo ya iruta rīu rīa ūiguano. ¹⁵ Nyama icio cia iruta rīu rīake rīa ūiguano rīa gūcookia ngaatho no nginya irīo

mũthenya o ro ũcio ikaarutĩrwo Jehova; ndakanatigie gĩcunjĩ o na kĩmwe gĩkinyie rũciinĩ.

¹⁶ “ ‘No rĩrĩ, angĩkorwo iruta rĩake riumanĩte na ũndũ wa mwĩhĩtwa ehĩtĩte, kana nĩ rĩa kwĩyendera-rĩ, iruta rĩu rĩkaarĩño mũthenya o ro ũcio akaarĩruta, no kĩrĩa gĩothe gĩgaatigara no kĩrĩño mũthenya ũyũ ũngĩ. ¹⁷ Nyama ciothe cia igongona rĩu ãngĩtigara ãkinyie mũthenya wa gatatũ-rĩ, no nginya ãcinwo na mwaki. ¹⁸ Nyama cia iruta rĩa ũiguano ingĩrĩño mũthenya wa gatatũ-rĩ, iruta rĩu rĩtigetĩkĩrĩka. Mũndũ ũcio ũrĩrutĩte agaatarwo ta atarutĩte kĩndũ, tondũ ti rĩtheru; ũrĩa wothe ũkaarĩa o na kaninĩ karĩo nĩagacookererwo nĩ wĩhia ũcio.

¹⁹ “ ‘Nyama iria ingĩhutania na kĩndũ o ro gĩothe kĩrĩ na thaahu itikanarĩño; no nginya ãcinwo na mwaki. No nyama icio ingĩ mũndũ o ro wothe ũtethaahĩtie no acirĩe. ²⁰ No mũndũ o wothe wĩthaahĩtie angĩkaarĩa nyama cia iruta rĩu rĩa ũiguano rĩrutĩrwo Jehova-rĩ, mũndũ ũcio no nginya akaingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ²¹ Mũndũ o wothe angĩkaahutia kĩndũ kĩrĩ na thaahu, arĩ thaahu uumĩte harĩ mũndũ, kana nyamũ ãrĩ na thaahu, kana kĩndũ o ro gĩothe kĩũru biũ kĩrĩ na thaahu, na acooke arĩe nyama o yothe ya iruta rĩu rĩa ũiguano rĩrutĩrwo Jehova-rĩ, mũndũ ũcio no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.’ ”

Kũgiriio kũrĩa Maguta na Thakame

²² Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ²³ “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ, ‘Mũtikanarĩe maguta o na marĩkũ, ma ng’ombe kana ma ng’ondu, o na kana ma mbũri. ²⁴ Mũngĩgaakora nyamũ ãkuĩte, kana

ĩkoozagwo nĩ nyamũ cia gĩthaka, maguta mayo no mahũthĩrwo na ũndũ ũngĩ o wothe, no mũtikanamarĩe. ²⁵ Mũndũ o wothe angĩrĩa maguta ma nyamũ ĩrutĩrwo Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki, no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ²⁶ Na kũrĩa guothe mũgaatũũra-rĩ, mũtikanarĩe thakame ya mũthemba o na ũrĩkũ, ĩrĩ ya nyoni kana ya nyamũ. ²⁷ Mũndũ o wothe angĩkaarĩa thakame, no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.' ”

Rwĩga rwa Athĩnjĩri-Ngai

²⁸ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ²⁹ “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ, ‘Mũndũ o wothe ũngĩrehere Jehova iruta rĩa ũiguano, akaarehe gĩcunjĩ kĩa rĩo kĩa igongona rĩake mwene kũrĩ Jehova. ³⁰ Kĩrĩa akaaruta agaakĩrehe na moko make we mwene gĩtuĩke iruta rĩa kũrutĩrwo Jehova na gũcinwo na mwaki; nĩakarehe maguta, hamwe na gĩthũri, na agĩthũngũthie mbere ya Jehova gĩtuĩke iruta rĩa gũthũngũthio. ³¹ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagaacinĩra maguta macio kĩgongonainĩ, no gĩthũri gĩtuĩke kĩa Harũni na ariũ ake. ³² No nginya mũheage mũthĩnjĩri-Ngai kĩero kĩa ũrĩo kĩa maruta manyu ma ũiguano kĩa kĩaheo kĩa nyu kũrĩ o. ³³ Mũriũ wa Harũni ũrĩa ũrahorohanĩria na thakame na maguta ma iruta rĩu rĩa iruta rĩa ũiguano-rĩ, nĩakaheo kĩero kĩa mwena wa ũrĩo kĩa rwĩga rwake. ³⁴ Kuuma harĩ iruta rĩa ũiguano rĩa andũ a Isiraeli, nĩnjoete gĩthũri kĩa gĩthũngũthĩtio, na kĩero kĩa kĩa nĩanĩtwo kũrĩ nĩ, ngacihe Harũni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai na kũrĩ ariũ ake ituĩke

rwĩga rwao rwa hĩndĩ ciothe kuuma kũrĩ andũ a Isiraeli.' ”

³⁵ Gĩkĩ nĩkĩo gĩcunjĩ kĩa maruta marĩa maaru-tagĩrwo Jehova macinĩtwo na mwaki, kĩrĩa kĩaagaĩrwo Harũni na ariũ ake mũthenya ũrĩa maamũrirwo matungatagĩre Jehova marĩ athĩnjĩri-Ngai. ³⁶ Mũthenya ũrĩa maaitĩriio maguta, Jehova nĩathanire atĩ andũ a Isiraeli mamaheage nyama icio hĩndĩ ciothe ituĩke rwĩga rwao nginya njiarwa iria igooka.

³⁷ Īno nĩyo mĩtabarĩre ya maruta ma njino, na ma mũtu, na ma kũhoroherio mehia, na ma mahĩtia, na ma kĩamũrano, na ma ũiguano, ³⁸ marĩa Jehova aaheire Musa arĩ Kĩrĩma-inĩ gĩa Sinai, mũthenya ũrĩa aathire andũ a Isiraeli marehagĩre Jehova maruta mao kũu Werũ-inĩ wa Sinai.

8

Kwamũrwo kwa Harũni na Ariũ Ake

¹ Nake Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ² “Rehe Harũni na ariũ ake, na nguo ciao, na maguta ma gũitanĩrĩrio, na ndegwa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na ndũrũme igĩrĩ, na gĩkabũ kĩa mĩgate ĩrugĩtwo ĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, ³ ũcooke ũcookanĩrĩrie kĩũngano gĩothe kĩa andũ a Isiraeli mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo.” ⁴ Musa agĩlka o ta ũrĩa Jehova aamwathĩte, nakĩo kĩũngano kũu gĩgĩcookanĩrĩra mũromo-inĩ wa Hema-ya-Gũtũnganwo.

5 Nake Musa akĩira kũngano kũ atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Jehova aathanĩte gwĩkwo” 6 Nake Musa akĩrehe Harũni na ariũ ake hau mbere, akĩmathambia na maaĩ. 7 Agĩcooka akĩhumba Harũni kanjũ, na akĩmuoha mũcibi, na akĩmũhumba nguo ĩrĩa ya igũrũ ndaaya, na akĩmwĩkĩra ebodi. Ningĩ akĩmuoherera ebodi na mũcibi wa njohero ũrĩa watumĩtwo wega; nĩ ũndũ ũcio ũkĩohererwo harĩ we, akĩmũhotoru naguo. 8 Agĩcooka akĩmwĩkĩra gakuo ga gĩthũri, na gakuo-inĩ kau agĩkĩra Urimu na Thumimu. 9 Ningĩ akĩoha Harũni kĩremba mũtwe, na agĩkĩra gathuuma ga thahabu, nako nĩ tanji nyamũre, akĩmũkĩra mwena wa mbere wa kĩremba o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

10 Ningĩ Musa akĩoya maguta marĩa ma gũitanĩrĩrio na akĩmaitĩrĩria Hema-ĩrĩa-Nyamũre na kĩrĩa gĩothe kĩarĩ thĩinĩ wayo, na nĩ ũndũ ũcio agĩciamũra. 11 Nĩaminjaminjĩirie kĩgongona kũ maguta mamwe ma macio maita mũgwanja, agĩtĩrĩria kĩgongona kũ maguta hamwe na indo ciakĩo ciothe, na mbakũri hamwe na mĩrũgamo yakĩo, agĩciamũra. 12 Nĩaitĩrĩrie Harũni maguta mamwe mũtwe akĩmũtĩrĩria maguta nĩgeetha amwamũre. 13 Ningĩ akĩrehe ariũ a Harũni hau mbere na akĩmahumba kanjũ, akĩmooha mĩcibi na akĩmekĩra tũkũbia mũtwe, o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

14 Ningĩ akĩneana ndegwa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, nake Harũni na ariũ ake makĩigĩrĩra moko mao igũrũ rĩa mũtwe wa ndegwa ĩyo. 15 Musa agĩthĩnja ndegwa ĩyo,

na akĩoya thakame ĩmwe yayo na kĩara gĩake, akĩmĩhaka hĩa ciothe cia kĩgongona nĩgeetha atherie kĩgongona. Agĩcooka agĩita thakame ĩyo ĩngĩ gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona. Nĩ ũndũ ũcio agĩkĩamũra nĩguo akĩhoroherie. ¹⁶ Ningĩ Musa akĩoya maguta mothe marĩa maahumbĩire nyama cia nda, na marĩa maahumbĩire ini, na higo cierĩ na maguta ma cio, akĩmacinĩra kĩgongona-inĩ. ¹⁷ No ndegwa ĩyo, hamwe na rũũa rwayo na nyama ciayo na mahu mayo agĩcinĩra nja ya kambĩ, o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

¹⁸ Agĩcooka akĩneana ndũrũme ya iruta rĩa njino, nake Harũni na ariũ ake makĩigĩrĩra moko mao igũrũ rĩa mũtwe wa ndũrũme ĩyo. ¹⁹ Musa agĩcooka agĩthĩnja ndũrũme ĩyo, na akĩminjaminjĩria thakame yayo mĩena yothe ya kĩgongona. ²⁰ Agĩcooka agĩtinangia ndũrũme ĩyo icunjĩ, na agĩcina mũtwe na icunjĩ icio na maguta. ²¹ Musa nĩathambirie nyama cia nda na mathagiwo na maaĩ, na agĩcinĩra ndũrũme ĩyo yothe kĩgongona-inĩ, ĩgĩtuĩka iruta rĩa njino rĩrĩ na mũtararĩko mweya, narĩo nĩ iruta rĩrutĩirwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki, o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

²² Ningĩ Musa akĩneana ndũrũme ĩyo ĩngĩ, nĩyo ndũrũme ya kĩamũrano, nake Harũni na ariũ ake makĩigĩrĩra moko mao igũrũ rĩa mũtwe wayo. ²³ Musa agĩthĩnja ndũrũme ĩyo, na akĩoya thakame ĩmwe yayo akĩmĩhaka moni ya gũtũ kwa ũrĩo kwa Harũni, na kĩara gĩake kĩrĩa kĩnene gĩa guoko gwake kwa ũrĩo, na kĩara gĩake kĩrĩa kĩnene gĩa kũgũrũ gwake kwa

ũrĩo. ²⁴ Ningĩ Musa akĩrehe ariũ a Harũni hau mbere, na akĩmahaka thakame ĩmwe moni cia matũ mao ma ũrĩo, na ciara ciao iria nene cia moko mao ma ũrĩo, na ciara ciao iria nene cia magũrũ mao ma ũrĩo. Ningĩ akĩminjaminjĩria kĩgongona thakame mĩena yothe. ²⁵ Agĩcooka akĩoya maguta, maguta ma mũting'oe mũnoru, na maguta mothe marĩa mahumbĩire nyama cia nda, na marĩa mahumbĩire ini, na higo cieri na maguta ma cio, o na kĩero kĩa mwena wa ũrĩo. ²⁶ Ningĩ kuuma gĩkabũ-inĩ kĩa mĩgate ĩrĩa yarugĩtwo ĩtarĩ ndawa ya kũimbia, kĩrĩa kĩarĩ hau mbere ya Jehova, akĩoya kamũgate, na kamũgate kangĩ kaarugĩtwo na maguta, na kamũgate kangĩ kahũthũ; agĩtũigĩrĩa igũrũ rĩa icunjĩ cia maguta macio na kĩero-inĩ kũ kĩa ũrĩo. ²⁷ Indo icio ciothe agĩciigĩrĩa moko-inĩ ma Harũni na ma ariũ ake, agĩcithũngũthĩria mbere ya Jehova ituĩke iruta rĩa gũthũngũthio. ²⁸ Ningĩ Musa agĩcooka agĩcioya kuuma moko-inĩ mao, agĩcicinĩria kĩgongona-inĩ igũrũ rĩa iruta rĩa njino, irĩ iruta rĩa kĩamũrano rĩrĩ na mũtararĩko mwegu, nĩrĩo iruta rĩrutĩirwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki. ²⁹ Musa agĩcooka akĩoya gĩthũri kĩrĩ rwĩga rwake thĩinĩ wa ndũrũme ĩyo ya kĩamũrano, agĩgĩthũngũthĩria mbere ya Jehova gĩtuĩke iruta rĩa gũthũngũthio, o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

³⁰ Ningĩ Musa akĩoya maguta mamwe ma macio ma gũitanĩrĩrio, na thakame ĩmwe kuuma kĩgongona-inĩ agĩciminjaminjĩria Harũni hamwe na nguo ciake, na ariũ ake hamwe na nguo ciao. Nĩ ũndũ ũcio akĩamũra Harũni na

nguo ciake, na ariũ ake na nguo ciao.

³¹ Ningĩ Musa akĩira Harũni na ariũ ake atĩrĩ, “Rugĩrai nyama icio itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo na mũcirĩire o hau hamwe na mĩgate kuuma gĩkabũ-inĩ kĩa iruta rĩa kĩamũrano, o ta ũrĩa njathanĩte ngoiga atĩrĩ, ‘Harũni na ariũ ake nĩmacirĩage.’

³² Ningĩ mũcooke mũcine nyama na mĩgate ĩrĩa ĩgũtigara.

³³ Mũtikehere itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo ihinda rĩa mĩthenya mũgwanja, nginya matukũ manyu ma kwamũrwo mahinge, nĩ ũndũ kwamũrwo kwanyu gũgaikara mĩthenya mũgwanja.

³⁴ ũrĩa gwĩkĩtwo ũmũthĩ, gwathanĩtwo nĩ Jehova nĩguo mũhoroherio.

³⁵ No nginya mũikare itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo mĩthenya mũgwanja, mũthenya na ũtukũ, nĩguo mũhingie ũrĩa Jehova arenda, nĩguo mũtigakue; nĩgũkorwo ũguo nĩguo njathĩtwo.”

³⁶ Nĩ ũndũ ũcio Harũni na ariũ ake magĩka maũndũ marĩa mothe Jehova aathĩte Musa mekwo.

9

Athĩnjĩri-Ngai Kwambĩrĩria Wĩra Wao

¹ Mũthenya wa ĩnana wakinya, Musa agĩita Harũni na ariũ ake, na athuuri a Isiraeli.

² Akĩira Harũni atĩrĩ, “Oya njaũ ya ndegwa ya iruta rĩaku rĩa kũhoroherio mehia na ndũrũme ya iruta rĩaku rĩa njino, cieri itigakorwo na kaũgũ, ũcineane hau mbere ya Jehova.

³ ũcooke wĩre andũ a Isiraeli atĩrĩ: ‘Oyai thenge ya

iruta rĩa kũhoroherio mehia, na gacaũ na gatũrũme, twerĩ twa ũkũrũ wa mwaka ũmwe na tũtarĩ na kaũũgũ, tũtuĩke iruta rĩa njino, ⁴ na muoye ndegwa na ndũrũme cia iruta rĩa ũiguano irutwo igongona mbere ya Jehova, hamwe na iruta rĩa mũtu ũtukanĩtio na maguta. Nĩgũkorwo ũmũthĩ Jehova nĩekũmuumĩrĩa.’ ”

⁵ Nao magĩtwara indo icio Musa aathanĩte irutwo mbere ya Hema-ya-Gũtũnganwo, nakĩo kĩũngano kĩa andũ a Isiraeli gĩothe gĩgĩkuhĩrĩria, gĩkĩrũgama hau mbere ya Jehova. ⁶ Musa agĩcooka akĩmeera atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Jehova aathanĩte mwĩke, nĩguo riiri wa Jehova ũmuumĩrĩre.”

⁷ Musa akĩra Harũni atĩrĩ, “Ũka kĩgongona-inĩ ũrute igongona rĩaku rĩa kũhoroherio mehia na iruta rĩaku rĩa njino, wĩhoroherie wee mwene na ũhoroherie andũ aya; ũcooke ũrute igongona rĩa indo iria andũ marehete ũmahoroherie, o ta ũrĩa Jehova aathanĩte.”

⁸ Nĩ ũndũ ũcio Harũni agĩũka kĩgongona-inĩ, agĩthĩnja gacaũ ka iruta rĩa kũhoroherio mehia, nĩ ũndũ wake mwene. ⁹ Ariũ ake makĩmũrehere thakame ĩyo, nake agĩtobokia kĩara gĩake thakame-inĩ ĩyo, akĩmĩhaka hĩa cia kĩgongona; nayo thakame ĩyo ĩngĩ akĩmĩita hau gĩtina-inĩ gĩa kĩgongona. ¹⁰ Agĩcooka agĩcinĩra maguta hau kĩgongona igũrũ, na higo cieri na maguta marĩa mahumbĩire ini, ma kuuma iruta-inĩ rĩu rĩa kũhoroherio mehia, o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa; ¹¹ nacio nyama cia iruta rĩu na rũũa agĩcicinĩra nja ya kambĩ.

12 Ningĩ agĩthĩnja iruta rĩa njino. Nao ariũ ake makĩmũnengera thakame ĩyo, nake akĩmĩminjaminjĩria kĩgongona mĩena yothe. 13 Nao makĩmũnengera iruta rĩu rĩa njino gĩcunjĩ kĩmwe gwa kĩmwe, o hamwe na mũtwe, nake agĩcicinĩra kĩgongona-inĩ. 14 Ningĩ agĩthambia nyama cia nda na mathagirowo na agĩcicinĩra igũrũ rĩa iruta rĩa njino hau kĩgongona-inĩ.

15 Ningĩ Harũni akĩrehe iruta rĩrĩa rĩarĩ rĩa kũrutĩrwo andũ. Akĩoya thenge ĩrĩa ya kũrutĩrwo andũ ĩrĩ iruta rĩa kũmahoroheria mehia akĩmĩthĩnja akĩmĩruta nĩ ũndũ wa iruta rĩa kũhoroheria mehia, o ta ũrĩa ekĩte ĩyo ya mbere.

16 Harũni akĩrehe iruta rĩu rĩa njino akĩrĩruta o ta ũrĩa gwatuĩtwo. 17 Agĩcooka akĩrehe iruta rĩa mũtu, akĩrũma ngundi yaguo, na akĩũcinĩra igũrũ rĩa kĩgongona hamwe na iruta rĩa njino rĩa rũciinĩ.

18 Ningĩ agĩthĩnja ndegwa na ndũrũme irĩ iruta rĩa ũiguano nĩ ũndũ wa andũ. Ariũ ake makĩmũnengera thakame yacio, nake akĩmĩminjaminjĩria kĩgongona mĩena yothe. 19 No maguta ma ndegwa, na ma ndũrũme, na ma mũting'oe mũnoru, na ma rũambũ, na higo cieri na maguta marĩa mahumbĩire ini, 20 icio magĩciigĩrĩra ithũri-inĩ, nake Harũni agĩcinĩra maguta macio kĩgongona-inĩ. 21 Harũni agĩcooka agĩthũngũthia ithũri icio na kĩero kĩa mwena wa ũrĩo mbere ya Jehova ĩrĩ iruta rĩa gũthũngũthio, o ta ũrĩa Musa aathanĩte.

²² Ningĩ Harũni akĩambararia moko make amaroretie na kũrĩ andũ akĩmarathima. Na tondũ nĩarĩkítie kũruta iruta rĩu rĩa kũhoroherio mehia, na iruta rĩa njino, na iruta rĩa ũiguano, agĩikũrũka kuuma kĩgongona-inĩ.

²³ Musa na Harũni magĩthiĩ magĩtoonya Hema-inĩ-ya-Gũtũnganwo. Rĩrĩa moimire nja, makĩrathima andũ; nago riiri wa Jehova ũkiumĩrĩra andũ othe. ²⁴ Mwaki ũkiuma harĩ Jehova ũgĩcina iruta rĩu rĩa njino na maguta marĩa maarĩ kĩgongona-inĩ. Na rĩrĩa andũ othe maa-woonire makĩanĩrĩra nĩ gũkena, makĩnamĩrĩra maturumithĩtie mothiũ mao thĩ.

10

Gĩkuũ kĩa Nadabu na Abihu

¹ Na rĩrĩ, ariũ a Harũni, nĩo Nadabu na Abihu, nĩmoire ngĩo ciao cia ũbani, magĩciĩkĩra mwaki na makĩongerera ũbani; na makĩrehe mwaki ũteetĩkĩrĩtio mbere ya Jehova, ũrĩa wareganĩte na watho wa Jehova. ² Nĩ ũndũ ũcio mwaki ũkiuma kũrĩ Jehova, ũkĩmaniina, nao magĩkuĩra o hau mbere ya Jehova. ³ Ningĩ Musa akĩĩra Harũni atĩrĩ, “Ũndũ ũyũ nĩguo Jehova aaririe, rĩrĩa oigire atĩrĩ:

“ ‘Gatagatĩ-inĩ ka andũ arĩa marĩĩthengagĩrĩra, nĩndĩrĩĩonanagia ndĩ mũtheru; nĩndĩrĩĩagwo mbere ya andũ othe.’ ”
 Nake Harũni agĩkĩra ki.

⁴ Musa agĩĩta Mishaeli na Elizafani, ariũ a Uzieli, ithe mũnini wa Harũni, akĩmeera atĩrĩ, “Ũkai haha, muoye ciimba cia ariũ a ithe wanyu, mũciumie nja ya kambĩ haraihu na itonyero

rĩa handũ-harĩa-haamũre.” ⁵ Nĩ ũndũ ũcio magĩũka, makĩmakuua, marĩ o na kanjũ ciao, makĩmatwara nja ya kambĩ, o ta ũrĩa Musa aathanĩte.

⁶ Ningĩ Musa akĩira Harũni na ariũ ake Eleazaru na Ithamaru atĩrĩ, “Mũtikanareke njuĩrĩ cianyu ciikare itarĩ njanũre, kana mũtembũrange nguo cianyu, nĩguo mũtigakue, na mũtũme Jehova arakarĩre kĩrĩndĩ gĩkĩ gĩothe. No rĩrĩ, rekei andũ a nyũmba yanyu, nyũmba yothe ya Isiraeli, macakaĩre acio Jehova aniinĩte na mwaki. ⁷ Mũtikehere itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo nĩguo mũtigakue, tondũ nĩmũitĩrĩirio maguta ma Jehova.” Nĩ ũndũ ũcio magĩũka o ta ũrĩa Musa aameerire.

⁸ Ningĩ Jehova akĩira Harũni atĩrĩ, ⁹ “Wee na ariũ aku-rĩ, mũtikananyue ndibei kana kĩndũ o gĩothe kĩngĩtũma mũndũ arĩno rĩrĩa rĩothe mũrĩtoonyaga Hema-ya-Gũtũnganwo, nĩguo mũtigakue. ũndũ ũcio nĩ ũtuĩke watho mwandĩke wa gũtũũra nginya njiarwa-inĩ iria igooka. ¹⁰ No nginya mũkũũranage indo iria nyamũre na iria itarĩ nyamũre, o na iria irĩ thaahu na iria itarĩ thaahu, ¹¹ na no nginya mũrutage andũ a Isiraeli watho wothe wa kũrũmagĩrĩrwo, ũrĩa Jehova amaheire na kanua ka Musa.”

¹² Ningĩ Musa akĩira Harũni na ariũ ake arĩa maatigaire, nĩo Eleazaru na Ithamaru, atĩrĩ, “Oyai iruta rĩu rĩa mũtu rĩatigarĩte kuuma harĩ maruta marĩa maarutĩirwo Jehova ma gũcinwo na mwaki, mũrĩrĩe rĩthondeketwo rĩtarĩ na ndawa ya kũimbia, mũrĩre hau mwena-inĩ wa

kīgongona, nĩ ũndũ nĩ iruta rĩtheru mũno makĩria. ¹³ Mũrĩrĩre handũ hatheru, tondũ nĩ rwĩga rwaku na rwa ariũ aku kuuma maruta-inĩ marĩa marutĩrwo Jehova ma gũcinwo na mwaki; tondũ ũguo nĩguo njathĩtwo. ¹⁴ No wee, na ariũ aku na airĩtu aku no mũrĩe gĩthũri kĩrĩa gĩathũngũthĩtio, na kĩero kĩrĩa kĩaheanĩtwo. Mũcirĩre handũ hatarĩ thaahu; icio nĩwe ũheetwo hamwe na ciana ciaku ituĩke rwĩga rwanyu rwa maruta ma ũiguano ma andũ a Isiraeli. ¹⁵ Kĩero kũ kĩarutĩtwo, na gĩthũri kũ gĩathũngũthĩtio, no nginya irehanĩrio na maguta ma maruta ma gũcinwo na mwaki, na ithũngũthio mbere ya Jehova, ituĩke igongona rĩa gũthũngũthio. Rũrũ nĩruo rwĩga rwaku na rwa ciana ciaku hĩndĩ ciothe, o ta ũrĩa Jehova aathanĩte.”

¹⁶ Rĩrĩa Musa oorĩrĩrie ũhoru wa mbũri ĩrĩa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na akĩmenya atĩ nĩyarĩkĩtie gũcinwo biũ-rĩ, akĩrakarĩra Eleazaru na Ithamaru, ariũ a Harũni arĩa maatigaire, akĩmooria atĩrĩ, ¹⁷ “Nĩ kũ kĩgiririe mũrĩre iruta rĩu rĩa kũhoroheria mehia handũ-harĩa-haamũre? Nĩ iruta itheru mũno makĩria; mwaheirwo iruta rĩu rĩa kweheragia mahĩtia ma kĩrĩndĩ rĩrĩa mũkũmahoroheria hau mbere ya Jehova. ¹⁸ Kuona atĩ thakame yayo ndĩnatoonyio thĩinĩ wa Handũ-hau-Hatheru-rĩ, nĩmũkwagĩrĩrwo nĩkũrĩra mbũri ĩyo Handũ-hau-Haamũre, o ta ũrĩa ndaathanire.”

¹⁹ Harũni agĩcookeria Musa, akĩmwĩra atĩrĩ, “Ūmũthĩ nĩmarutire igongona rĩao rĩa kũhoroherio mehia, na iruta rĩao rĩa njino hau mbere ya Jehova, no maũndũ ta macio

o na niĩ manangora. Ingĩkũrĩite iruta rĩu rĩa kũhoroherio mehia ũmũthĩ-rĩ, ũndũ ũcio nĩũngĩkenirie Jehova?" ²⁰ Hĩndĩ ĩrĩa Musa aiguire ũhoru ũcio-rĩ, akĩiganĩra.

11

Irio iria irĩ Thaahu na iria itarĩ Thaahu

¹ Nake Jehova akĩira Musa na Harũni atĩrĩ,
² "Ĩrai andũ a Isiraeli ũũ, 'Gatagatĩ-inĩ ka nyamũ ciothe iria irĩ bũrũri-inĩ-rĩ, ici nĩcio mũngĩrĩa: ³ No mũrĩe nyamũ o yothe ĩrĩ mahũngũ marekanĩtie gatagatĩ biũ na ĩcookagia ithagumia.

⁴ " 'Nĩ kũrĩ nyamũ imwe icookagia o ithagumia tu, na ingĩ irĩ o mahũngũ marekanĩtie; icio mũtikanacirĩe. Ngamĩira o na aakorwo nĩcookagia ithagumia-rĩ, mahũngũ mayo matirekanĩtie; ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ.
⁵ Gĩkami o na aakorwo nĩgĩcookagia ithagumia-rĩ, mahũngũ makĩo matirekanĩtie; kĩu kĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ. ⁶ Mbũkũ o na aakorwo nĩcookagia ithagumia-rĩ, mahũngũ mayo matirekanĩtie; ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ.
⁷ Nayo ngũrwe o na akorwo mahũngũ mayo nĩmarekanĩtie biũ-rĩ, ndĩcookagia ithagumia; ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ. ⁸ Mũtikanarĩe nyama ciacio kana mũhutie ciimba ciacio; icio irĩ thaahu harĩ inyuĩ.

⁹ " 'Harĩ ciũmbe ciothe iria itũũraga maaĩ-inĩ ma iria na ma tũrũũ-rĩ, no mũrĩe ciothe iria irĩ mathagu manyiitaine na nĩ irĩ ngaracũ mwĩrĩ.
¹⁰ No ciũmbe ciothe iria irĩ iria-inĩ kana tũrũũ-inĩ, na itĩrĩ mathagu manyiitaine o hamwe na

ngaracũ mwĩrĩ, irĩ imwe cia iria ithiiaga irĩ hamwe, kana irĩ ciothe cia iria irĩ muoyo kũu maaĩ-inĩ; no nginya mũcithũũre biũ. ¹¹ Na tondũ no nginya mũcithũũre-rĩ, mũtikanarĩe nyama ciacio, na no nginya mũthũũre ciimba ciacio biũ. ¹² Kĩndũ o gĩothe gĩtũũraga maaĩ-inĩ na gĩtirĩ mathagu manyiitaine kana ngaracũ mwĩrĩ, nĩciagũthũũrwo nĩ inyuĩ biũ.

¹³ “ ‘Ici nĩcio nyoni iria mwagĩrĩrwo nĩgũthũũra na mũtangĩrĩa tondũ nĩ thũũre; nacio nĩ nderi, na ndiyũ, na ndiyũ iria njirũ, ¹⁴ na hũngũ ĩrĩa ndune, na mũthemba o wothe wa hũngũ iria njirũ, ¹⁵ na mahuru mothe, ¹⁶ na ndundu ĩrĩa ĩrĩ rũhĩa, na ndundu ĩrĩa ĩgambaga, na nyoni ya iria-inĩ ĩrĩa ĩrĩ mathagu maraaya, na mũthemba o wothe wa rwĩgĩ, ¹⁷ na gatundu karĩa kanini, na nyoni ya iria-inĩ ĩrĩa ĩrĩ ngingo ndaaya, na ndundu ĩrĩa nene, ¹⁸ na ndundu ĩrĩa njerũ, na ndundu ya werũ-inĩ, na hũngũ ya iria-inĩ, ¹⁹ na karoga-ngunũ, na mĩthemba yothe ya cũcũ-wa-njoka, na hudihuda, o na rũhuhu.

²⁰ “ ‘Tũnyamũ tuothe tũrĩa tũmbũkaga na tũthiiagĩra thĩ na magũrũ mana nĩ mwagĩrĩrwo nĩ gũtũthũũra mũno. ²¹ No nĩ kũrĩ tũnyamũ tũmwe tũrĩ mathagu na tũthiiaga na magũrũ mana tũrĩa mũngĩrĩa; natuo nĩ tũrĩa tũrĩ na magũrũ marĩ nyunĩro ma gũtũteithia kũrũga. ²² Thĩnĩ wa tuo no mũrĩe mĩthemba yothe ya ngigĩ, na ndararĩki, na ngiria, o na kana ndaahi. ²³ No tũnyamũ tũu tũngĩ tuothe tũrĩ mathagu na tũrĩ na magũrũ mana no nginya mũtũthũũre mũno.

24 “ ‘Nīmūgethaahia na maũndũ maya; ũrĩa wothe ũngĩhutia ciimba ciatuo agaatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. 25 Mũndũ o wothe ũkooya kĩimba gĩatuo no nginya athambie nguo ciake, na nĩagatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

26 “ ‘Nyamũ o yothe ĩrekanĩtie mahũngũ no matirekanĩtie biũ, kana ĩrĩa ĩtacookagia ithagumia, ĩyo ĩrĩ thaahu harĩ inyuĩ; mũndũ o wothe ũkaahutia kĩimba kĩa ĩmwe yacio nĩakanyitwo nĩ thaahu. 27 Harĩ nyamũ ciothe iria ithiiaga na magũrũ mana-rĩ, iria ikinyaga na ithu irĩ thaahu harĩ inyuĩ; mũndũ ũrĩa wothe ũkaahutia ciimba ciacio agaatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. 28 Mũndũ o wothe ũngĩoya ciimba ciacio no nginya athambie nguo ciake, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. Icio irĩ thaahu harĩ inyuĩ.

29 “ ‘Harĩ nyamũ ciothe iria ithiiagĩra thĩ, ici nĩcio irĩ thaahu harĩ inyuĩ: mũrũngũru na mbĩa, na njagathi iria nene cia mĩthemba yothe, 30 na gĩthenyũka, na kĩgurumũki, na njagathi, na gĩcagathi kĩrĩa kĩa mahiga-inĩ, na kĩĩmbu. 31 Harĩ iria ciothe ithiiagĩra thĩ, ici irĩ thaahu harĩ inyuĩ. Mũndũ o wothe ũngĩcihutia ikuĩte-rĩ, agaatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. 32 Rĩrĩa ĩmwe yacio ĩngĩkua na ĩgũire kĩndũ, kĩndũ kũ o na kĩngĩkorwo kĩrĩ kĩa wĩra ũrĩkũ, nĩgĩkanyitwo nĩ thaahu, o na aakorwo gĩthondeketwo na mbaũ, kana gĩtambaya, kana rũua kana ikũnia. Nĩkĩrindwo maaĩ-inĩ; gĩgaakorwo kĩrĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ, na nĩgĩgacooka gĩthirwo nĩ thaahu.

³³ Nyamũ ãmwe ya icio ãngĩgũa thĩinĩ wa nyũngũ ya rĩũmba-rĩ, kĩndũ kĩrĩa gĩothe kĩrĩ thĩinĩ wayo nĩgĩkanyitwo nĩ thaahu, na no nginya mũũrage nyũngũ ãyo. ³⁴ Irio o ciothe ãngĩrĩio no ikorwo irĩ na maaĩ moimĩte nyũngũ-inĩ ta ãyo irĩ na thaahu, na kĩndũ o gĩothe gĩa kũnyuuo kiumĩte thĩinĩ wayo kĩrĩ na thaahu. ³⁵ Kĩndũ o gĩothe kĩngĩkaagwĩrwo nĩ kĩimba kĩmwe gĩacio, nĩgĩkanyitwo nĩ thaahu; riiko kana nyũngũ ya kũruga no nginya ciũragwo. Indo icio irĩ na thaahu, nacio indo icio nĩgatuĩka thaahu harĩ inyuĩ. ³⁶ No rĩrĩ, gĩthima kana irima rĩa maaĩ, icio itingĩnyitwo nĩ thaahu, no mũndũ o wotho ũkaahutia kĩimba kĩmwe kĩa indo icio irĩ thaahu nĩakanyitwo nĩ thaahu. ³⁷ Kĩimba kĩngĩkaagwĩra mbeũ o na irĩkũ cia kũhaandwo, itikanyitwo nĩ thaahu. ³⁸ No mbeũ icio ãngĩkorwo irindĩtwo maaĩ-inĩ, nakĩo kĩimba gĩcigũire, mbeũ icio irĩ na thaahu harĩ inyuĩ.

³⁹ “ ‘Nyamũ ãrĩa mwĩtikĩrĩtio kũrĩa ãngĩkua, mũndũ o wotho ũkaahutia kĩimba kĩaayo agaatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ⁴⁰ Mũndũ o wotho ũngĩrĩa nyama cia kĩimba kũ no nginya athambie nguo ciake, nake agaatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. Mũndũ o wotho ũngĩoya kĩimba kũ no nginya athambie nguo ciake, nake atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

⁴¹ “ ‘Kĩũmbe gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ nĩgĩthũũre; ti gĩa kũrĩio. ⁴² Mũtikanaarĩe kĩũmbe gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ, kana gĩthiiga na nda, kana na magũrũ mothe mana, kana magũrũ maingĩ; icio mũcithũũre mũno.

⁴³ Mūtikanethaahie na kīūmbe o na kīmwe gĩacio. Mūtikanekĩre thaahu nĩ ūndũ wacio kana mūreke imūgwatie thaahu. ⁴⁴ Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu; mwĩamūrei na mwĩtherie, tondũ nĩ ndĩ mūtheru. Mūtikanethaahie na kīūmbe o gĩothe kīrĩa gītambaga thĩ. ⁴⁵ Nĩ nĩ nĩ Jehova ūrĩa wamūrutire kuuma būrūri wa Misiri nduĩke Ngai wanyu; nĩ ūndũ ūcio mwĩtheriei, tondũ nĩ ndĩ mūtheru.

⁴⁶ “ ‘Macio nĩmo mawatho marĩa makoniĩ nyamũ, na nyoni, na kīndũ gĩothe kīrĩ muoyo kīrĩa gĩhiagĩra maaĩ-inĩ, na kīūmbe o ro gĩothe kīrĩa gītambaga thĩ. ⁴⁷ No nginya mūkūūranage nyamũ iria irĩ thaahu na iria itarĩ thaahu, na mūkūūranage ciūmbe iria irĩ muoyo ingĩrĩo na iria itangĩrĩo.’ ”

12

Gūtherio Thuutha wa Kūgĩa Mwana

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Ĩra andũ a Isiraeli ūũ: ‘Mūndũ-wa-nja angĩgĩa nda aciare kahĩ, nĩagaikara arĩ na thaahu mĩthenya mūgwanja o ta ūrĩa aikaraga arĩ na thaahu ihinda rĩake rĩa mweri. ³ Na mĩthenya wa kanana wakinya, kahĩ kau nĩgakaaruithio. ⁴ Nake mūndũ-wa-nja ūcio no nginya eterere mĩthenya mĩrongo ĩtatũ na ĩtatũ nĩguo atherio thaahu wa kuura thakame. Ndakanahutie kīndũ kīamūre kana atoonye handũ-harĩa-haamūre o nginya matukũ ma gūtherio gwake mathire. ⁵ No angĩciara mwana wa kairĩtu, agaaikara arĩ na thaahu ciunia igĩrĩ, o ta ūrĩa aikaraga arĩ na thaahu ihinda rĩake rĩa mweri. Ningĩ no nginya

eterere mĩthenya mĩrongo ĩtandatũ na ĩtandatũ nĩguo atherio thaahu wa kuura thakame.

⁶ “Hĩndĩ ĩrĩa matukũ make ma gũtherio, marĩ ma kahĩ kana ma kairĩtu, makahingari, nĩakarehera mũthĩnjĩri-Ngai gatũrũme ka mwaka ũmwe hau itonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo, karĩ iruta rĩa njino, na atware gatutura kana ndirahũgĩ ya iruta rĩa kũhoroherio mehia. ⁷ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacirutĩra hau mbere ya Jehova nĩguo amũhoroherie, nake mũndũ-wa-nja ũcio nĩagathirwo nĩ thaahu wa kuuma gwa thakame.

“Macio nĩmo mawatho ma mũndũ-wa-nja ũrĩa ũciarĩte kahĩ kana kairĩtu. ⁸ Angĩkorwo ndangĩhota kũruta gatũrũme, nĩakaruta ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, kamwe ka iruta rĩa njino na karĩa kangĩ ka iruta rĩa kũhoroherio mehia. ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaamũhoroheria, nake mũndũ-wa-nja ũcio nĩagathera.’”

13

Mawatho Makonĩ Mĩrimũ ya Ngoothi

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa na Harũni atĩrĩ, ² “Hĩndĩ ĩrĩa mũndũ o wothe angĩgĩa na handũ haimbu, kana mũtũnda, kana handũ hakaragacũku ngoothi-inĩ yake, harĩa hangĩtuĩka mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwataniorĩ, no nginya atwarwo kũrĩ Harũni, ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, kana kũrĩ ũmwe wa ariũ ake ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai. ³ Nake mũthĩnjĩri-Ngai arore kĩronda kũ kĩrĩ ngoothi-inĩ yake,

na angĩkorwo njuĩrĩ ya handũ hau harũaru nĩgarũrũkĩte ikerũha, na kĩronda kũ kĩonwo kĩrikĩire thĩinĩ wa mwĩrĩ gũkĩra harĩa ngoothi yakinya-rĩ, ũcio nĩ mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio. Nake mũthĩnjĩri-Ngai aarĩkia kũmũrora, nĩagacooka atue atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu. ⁴ Angĩkorwo kĩmeni kũ arĩ nakĩo ngoothi-inĩ yake nĩkĩerũhĩte na gĩtirikĩire ngoothi-inĩ, nayo njuĩrĩ yaho ndĩerũhĩte-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaiga mũndũ ũcio mũrũaru handũ mwanya mĩthenya mũgwanja. ⁵ Mũthenya wa mũgwanja, mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũrora na angĩkoono atĩ kĩronda gĩtigarũrũkĩte na gĩtithegeete-rĩ, nĩakamũiga handũ mwanya mĩthenya ĩngĩ mũgwanja. ⁶ Mũthenya wa mũgwanja mũthĩnjĩri-Ngai, nĩakamũrora o rĩngĩ, na angĩkorwo kĩronda kũ nĩkĩrathira na gĩtithegeete ngoothi-inĩ-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu; ĩyo no mĩtũnda. Mũndũ ũcio no nginya athambie nguo ciake, nake nĩagathera, athirwo nĩ thaahu. ⁷ No mĩtũnda ũcio ũngĩthegea ngoothi-inĩ yake thuutha wa kwĩonania harĩ mũthĩnjĩri-Ngai, nĩguo atuĩke ndarĩ na thaahu, no nginya acooke kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai rĩngĩ. ⁸ Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakamũrora, na angĩkorwo mĩtũnda ũthegeete ngoothi-inĩ, nĩakamũtua atĩ arĩ na thaahu; ũcio nĩ mũrimũ wa ngoothi ũrĩa ũngĩgwatanio.

⁹ “Rĩrĩa mũndũ o wotho angĩgĩa na mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio-rĩ, no nginya atwarwo harĩ mũthĩnjĩri-Ngai. ¹⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai

nīakamūrora, na hangīkorwo harī na handū haimbu hakeerūha ngoothi-inī hagatūma njuirī yerūhe, na angīkorwo handū hau haimbu nīhatūrīkīte hakagīa kīronda-rī, ¹¹ ūcio nī mūrīmū wa ngoothi ūtangīhona, nake mūthīnjīri-Ngai nīagatua atī mūdū ūcio arī na thaahu. Ndakamūiga handū mwanya, tondū mūdū ūcio nīarīkītie kūgīa na thaahu.

¹² “No rīrī, mūrīmū ūcio ūngīhunja ngoothi-inī yake yothe, na harīa hothe mūthīnjīri-Ngai angīhota kuona oone atī mūrīmū ūcio ūiyūrīte ngoothi-inī ya mūdū ūcio mūrūaru kuuma mūtwe nginya magūrū-rī, ¹³ mūthīnjīri-Ngai ūcio nīakamūrora, na aakorwo mūrīmū ūcio nī ūiyūrīte mwīrī wake wothe, nīagatua atī mūdū ūcio ndarī na thaahu. Kuona atī nīerūhīte kūdū guothe-rī, ndarī na thaahu. ¹⁴ No hīndī irīa yothe mūdū ūcio angīonwo arī na ironda-rī, nīagatuīka arī na thaahu. ¹⁵ Rīrīa mūthīnjīri-Ngai angīona kīronda-rī, nīagatua atī mūdū ūcio arī na thaahu. Kīronda kīu kīrī na thaahu; mūdū ūcio arī na mūrīmū ūngīgwatanio. ¹⁶ No kīronda kīu kīngīgarūrūka kīerūhe, no nginya mūdū ūcio athī harī mūthīnjīri-Ngai. ¹⁷ Nake mūthīnjīri-Ngai ūcio nīakamūrora, na aakorwo ironda nīcierūhīte-rī, mūthīnjīri-Ngai nīagatua atī mūdū ūcio mūrūaru ndarī na thaahu, nake nīagatuīka ndarī na thaahu.

¹⁸ “Rīrīa mūdū angīgīa na ihūha ngoothi-inī yake na rīcooke rīhone, ¹⁹ naho hau ihūha rīraarī haimbe na herūhe, kana hagīe na kameni gatune-rī, no nginya athī akeyonanie kūrī mūthīnjīri-Ngai. ²⁰ Mūthīnjīri-Ngai

ũcio nĩakarora handũ hau, na hangĩoneka nĩ harikĩire gũkĩra ngoothi, na njuĩrĩ ciahõ ikerũha, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu. Nĩ mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio ũtuthũkĩte harĩa ihũha rĩu rĩraarĩ. ²¹ No, mũthĩnjĩri-Ngai angĩrora handũ hau one hatirĩ na njuĩrĩ njerũ thĩinĩ waho, na hatirikĩire gũkĩra ngoothi, na nĩhahohete-rĩ, hĩndĩ iyo mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũiga handũ mwanya ihinda rĩa mũthenya mũgwanja. ²² Kũngĩkorwo kĩronda kĩa ihũha rĩu nĩkĩrathegea ngoothi-inĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu; ũcio nĩ mũrimũ ũngĩgwatanio. ²³ No handũ hau hangĩkorwo hatigarũrũkĩte na hatithegeete, kũu no kĩrema kĩa ihũha, nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu.

²⁴ “Mũndũ angĩgĩa na ihĩa ngoothi-inĩ yake, narĩo ihĩa rĩu rĩgĩe na kĩronda gĩtunĩhe kana kĩerũhe-rĩ, ²⁵ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakarora handũ hau, na angĩkorwo njuĩrĩ ciahõ nĩcierũhĩte, na hakorwo hakĩoneka harikĩire gũkĩra ngoothi-rĩ, ũcio nĩ mũrimũ ũngĩgwatanio ũtũrĩkĩire ihĩa-inĩ rĩu. Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mũndũ ũcio arĩ na thaahu; ũcio nĩ mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio. ²⁶ No mũthĩnjĩri-Ngai angĩkaarora one atĩ hatirĩ na njuĩrĩ njerũ kĩrema-inĩ kũu na ti harikĩru gũkĩra ngoothi yake na nĩhahohete-rĩ, thuutha ũcio mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũiga handũ mwanya mũthenya mũgwanja. ²⁷ Mũthenya wa mũgwanja mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũrora rĩngĩ, naguo

mūrimū ūcio ūngĩkorwo nĩūrathegea ngoothi-inĩ-rĩ, mūthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mūndũ ūcio arĩ na thaahu; ūcio nĩ mūrimū wa ngoothi ūngĩgwatanio. ²⁸ No handũ hau hangĩkorwo hatigarūrūkĩte, na hatithegeete ngoothi-inĩ, no nĩhahohete, ūcio nĩ ūimbu wa ihĩa rĩu, nake mūthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mūndũ ūcio ndarĩ na thaahu; kĩu no kĩrema kĩa ihĩa.

²⁹ “Mūndũ mūrũme kana mūndũ-wa-nja angĩkorwo na kĩronda mūtwe kana kĩreru-rĩ, ³⁰ mūthĩnjĩri-Ngai nĩakarora kĩronda kĩu, na kĩngĩoneka kĩrikĩire gūkĩra ngoothi, nayo njuĩrĩ yaho ĩkorwo nĩ ya rangi wa ngoikoni, na ĩkorwo ĩrĩ njeke, mūthĩnjĩri-Ngai nĩagatua atĩ mūndũ ūcio arĩ na thaahu; ūcio nĩ ūhere, nĩ mūrimū wa mangũ ma mūtwe kana ma kĩreru. ³¹ No hĩndĩ ĩrĩa mūthĩnjĩri-Ngai angĩrora kĩronda kĩa mūthemba ūcio, na gĩkorwo ti kĩrikĩru gūkĩra ngoothi, na hatirĩ njuĩrĩ njirũ thĩinĩ wakĩo, hĩndĩ ĩyo mūthĩnjĩri-Ngai nĩakaiga mūndũ ūcio mūrũaru handũ mwanya mĩthenya mūgwanja. ³² Mūthenya wa mūgwanja, mūthĩnjĩri-Ngai ūcio nĩakarora kĩronda kĩu rĩngĩ na angĩkorwo ūhere ūcio ndũthegeete na hatirĩ njuĩrĩ cia rangi wa ngoikoni, na gĩtikuoneka kĩrikĩire gūkĩra ngoothi-rĩ, ³³ no nginya mūndũ ūcio enjwo tiga o harĩa harũaru, nake mūthĩnjĩri-Ngai nĩakamũiga handũ mwanya mĩthenya ĩngĩ mūgwanja. ³⁴ Mūthenya wa mūgwanja, mūthĩnjĩri-Ngai ūcio nĩakarora ūhere ūcio o rĩngĩ, na angĩkorwo ndũthegeete ngoothi-inĩ na ndũkuoneka ūrikĩire gūkĩra ngoothi-rĩ, mūthĩnjĩri-Ngai ūcio nĩagatua atĩ mūndũ ūcio

ndarĩ na thaahu. No no nginya athambie nguo ciake, na nĩagatuĩka ndarĩ na thaahu. ³⁵ No, ũhere ũcio, ũngĩthegea ngoothi-inĩ thuutha wa mũndũ ũcio gũtuuo atĩ ndarĩ na thaahurĩ, ³⁶ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakamũrora na angĩkorwo ũhere ũcio nĩũthegeete ngoothi-inĩ, mũthĩnjĩri-Ngai ũcio ndakabataro nĩkũrora njuĩrĩ cia rangi wa ngoikoni; mũndũ ũcio arĩ na thaahu. ³⁷ No mũthĩnjĩri-Ngai angĩkoona atĩ hatirĩ na ũgarũrũku na nĩhamerete njuĩrĩ njirũ, ũhere ũcio nĩũhonete. Mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu, nake Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũtua ndarĩ na thaahu.

³⁸ “Hĩndĩ ĩrĩa mũndũ mũrũme kana mũndũ-wa-nja angĩgĩa na tũmeni twerũ ngoothi-inĩ-rĩ, ³⁹ mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatũrora, na tuo tũngĩkorwo ti twerũ mũno-rĩ, ũcio nĩ mũtũnda ũtangĩrwarĩa mũndũ ũtuthũkĩte ngoothi-inĩ; mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu.

⁴⁰ “Hĩndĩ ĩrĩa mũndũ angĩmunyũka njuĩrĩ na agĩe na kĩhara-rĩ, ũcio ndarĩ na thaahu.

⁴¹ Angĩkorwo amunyũkĩte njuĩrĩ ĩrutĩtie na thiithi akagĩa kĩhara kĩa na mbere, ũcio ndarĩ na thaahu. ⁴² No angĩkorwo arĩ

na kĩronda gĩtune kĩhara-inĩ kana thiithi-inĩ wake-rĩ, ũcio nĩ mũrimũ ũngĩgwatanio ũratuthũka kĩhara-inĩ kana thiithi-inĩ wake.

⁴³ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũrora, na angĩkorwo kĩronda kũ kĩmbĩte kĩhara-inĩ kana thiithi-inĩ nĩ gĩtune gĩkahaana ta mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio-rĩ, ⁴⁴ mũndũ ũcio nĩ mũrũaru na arĩ na thaahu. Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamũtua arĩ na thaahu nĩ ũndũ wa kĩronda kũ kĩrĩ mũtwe wake.

⁴⁵ “Mündũ ũrĩ na mũrimũ ta ũcio ũngĩgwatanio-rĩ, no nginya ehumbe nguo ndarũku, na arekererie njuĩrĩ yake, na ahumbĩre kanua gake, athiĩ akĩanagĩrĩra akiugaga atĩrĩ, ‘Ndĩ na thaahu! Ndĩ na thaahu!’ ⁴⁶ Rĩrĩa rĩothe mũndũ ũcio arĩ na mũrimũ ũcio, arĩkoragwo arĩ na thaahu. No nginya atũũrage wiki, na no nginya atũũrage nja ya kambĩ.

Mawatho Makoniĩ Ũgumu

⁴⁷ “Nguo o na ĩrĩkũ ĩngĩguma, ĩrĩ ya guoya wa ng’ondũ kana ya gatani, ⁴⁸ kana ya taama o wotho ũtumĩtwo na ndigi njogotho kana taama wa gatani, kana guoya wa ng’ondũ, kana rũũa o ruotho, kana kĩndũ o gĩotho gĩthondeketwo na rũũa-rĩ, ⁴⁹ na angĩkorwo ũgumu ũcio ũrĩ nguo-inĩ, kana rũũa-inĩ, kana taama-inĩ wa ndigi njogotho, kana taama-inĩ o wotho mũtume, kana kĩndũ-inĩ o gĩotho gĩtumĩtwo na rũũa-rĩ, ũgumu ũcio ũngĩkorwo na rangi ta wa nyeki nduru kana mũtune, ũcio nĩ ũgumu ũrathegea, na no nginya wonio mũthĩnjĩri-Ngai. ⁵⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakarora ũgumu ũcio, na aige kĩndũ kũ kĩrĩ na ũgumu handũ mwanya mũthenya mũgwanja. ⁵¹ Mũthenya wa mũgwanja nĩakarora kĩndũ kũ, na angĩkorwo ũgumu ũcio nĩũthegeete nguo-inĩ, kana ndigi-inĩ njogotho, kana taama-inĩ mũtume, kana rũũa-inĩ, rũrĩ rwa kũrutĩrwo wĩra o na ũrĩkũ, ũcio nĩ ũgumu wa kwananga; kĩndũ kũ kĩrĩ na thaahu. ⁵² No nginya acine nguo ĩyo, kana ndigi icio njogotho, kana taama ũcio mũtume na guoya wa ng’ondũ kana gatani, kana kĩndũ kĩngĩ

gĩothe kĩa rūũa rūrĩa rūgwatie ũgumu ũcio, nĩ ũndũ ũgumu ũcio nĩ wa kwananga; kĩndũ kũu no nginya gĩcinwo.

⁵³ “No rĩrĩ, rĩrĩa mũthĩnjĩri-Ngai angĩrora kĩndũ kũu, ũgumu ũcio ũkorwo ndũthegeete nguo-inĩ ĩyo, kana ndigi-inĩ icio njogothē kana taama-inĩ ũcio mūtume, kana kĩndũ kĩa rūũa-rĩ, ⁵⁴ nĩagaathana kĩndũ kũu kĩgwatĩtio ũgumu gĩthambio. Ningĩ nĩagakĩiga handũ mwanya mĩthenya ĩngĩ mũgwanja. ⁵⁵ Thuutha wa kĩndũ kũu kĩgwatie ũgumu gũthambio-rĩ, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagakĩrora, na angĩkorwo ũgumu ũcio ndũrĩ ũndũ ũgarũrũkĩte, o na gũtuĩka ndũthegeete-rĩ, kĩndũ kũu kĩrĩ na thaahu. Nĩgĩcinwo na mwaki, o na aakorwo ũgumu ũnyĩitĩte mwena ũmwe kana ũrĩa ũngĩ. ⁵⁶ Hĩndĩ ĩrĩa mũthĩnjĩri-Ngai angĩrora kĩndũ kũu na akore ũgumu ũcio ũnyihanyihĩte thuutha wa kĩndũ kũu gũthambio-rĩ, nĩagatembũra nguo ĩyo eherie hau he na ũgumu kuuma nguo-inĩ ĩyo, kana rūũa-inĩ, kana ndigi-inĩ icio njogothē, kana taama-inĩ ũcio mūtume. ⁵⁷ No ũgumu ũcio ũngĩcooka woneke nguo-inĩ, kana harĩ ndigi icio njogothē, kana taama ũcio mūtume, kana kĩndũ kĩa rūũa, ũgumu ũcio nĩgũthegea ũrathegea, na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ na ũgumu ũcio no nginya gĩcinwo na mwaki. ⁵⁸ Nguo ĩyo, kana ndigi icio njogothē, kana taama mūtume, kana kĩndũ kĩa rūũa kĩrĩa gĩthambĩtio gĩkaniinwo ũgumu ũcio no nginya gĩthambio rĩngĩ, na nĩ gĩgaathirwo nĩ thaahu.”

⁵⁹ Macio nĩmo mawatho marĩa makoniĩ indo inyĩitĩtwo nĩ ũgumu, irĩ cia guoya wa ng’ondũ,

kana taama wa gatani, kana ndigi njogotho, kana taama mūtume, kana kīndū o gīotho kīa rūūa, nīmo mawatho ma gūtua kana indo icio irī na thaahu kana itirī na thaahu.

14

Gūtherio Thaahu wa Mīrimū ya Ngoothi

¹ Ningī Jehova akīra Musa atīrī, ² “Maya nīmo mawatho makoniī mūdū mūrūaru hīndī yake ya gūtherio thaahu, rīrīa aarehwo kūrī mūthīnjīri-Ngai: ³ Mūthīnjīri-Ngai nīakoima nja ya kambī amūrore. Angīkorwo mūdū ūcio nīahonete mūrīmū ūcio wa kūgwatanio wa ngoothi, ⁴ mūthīnjīri-Ngai nīagaathana areherwo nyoni igīrī irī muoyo na itarī na thaahu, na kamūtī ka mūtarakwa, na rūrigi rwa rangi wa gakarakū, na mūthobi irehwo nī ūndū wa mūdū ūcio ūgūtherio. ⁵ Mūthīnjīri-Ngai acooke aathane atī nyoni īmwe yacio īthīnjīrwo igūrū rīa nyūngū ya rīūmba īrī na maaī matahītwo o hīndī īyo. ⁶ Ningī acooke oe nyoni īyo īrī muoyo, amītobokie, hamwe na kamūtī kau ka mūtarakwa, na rūrigi rūu rwa gakarakū na mūthobi thīnī wa thakame ya nyoni īyo īthīnjīrwo igūrū wa maaī macio matahītwo o hīndī īyo. ⁷ Mūthīnjīri-Ngai nīakaminjīria mūdū ūcio ūratherio mūrīmū ūcio ūngīgwatanio thakame īyo maita mūgwanja, na acooke oige atī mūdū ūcio ndarī na thaahu. Ningī acooke arekererie nyoni īyo īngī īrī muoyo yūmbūke īthīi werū-inī.

⁸ “Mūdū ūcio ūtheretio no nginya athambie nguo ciake, no nginya enjwo njuirī yake yotho na

ethambe na maaĩ nĩguo athirwo nĩ thaahu. Thu-
 utha ũcio, no atoonye kambĩ; no rĩrĩ, no nginya
 aikare nja ya hema yake mĩthenya mũgwanja.
 9 Mũthenya wa mũgwanja no nginya enjwo
 njuĩrĩ yake yothe; no nginya enjwo mūtwe, na
 nderu, na ngobe, na njuĩrĩ iria ingĩ ciake ciothe.
 Na no nginya athambie nguo ciake na ethambe
 na maaĩ, nake nĩagathirwo nĩ thaahu.

10 “Mũthenya wa kanana wakinya, no nginya
 atwarĩre mũthĩnjĩri-Ngai tūtūrũme twĩrĩ na
 kamwatĩ, o kamwe ka ũkūrũ wa mwaka ũmwe,
 na ciothe ikorwo itarĩ na kaũũgũ, atware
 hamwe na icunjĩ ithatũ cia ikũmi cia eba*
 ya mũtu mũhinyu ũtukanĩtio na maguta nĩ
 ũndũ wa iruta rĩa mũtu, na kabakũri kamwe
 ka maguta. 11 Mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa ũgaatua
 atĩ mũndũ ũcio ndarĩ na thaahu nĩagatwara
 mũndũ ũcio ũratherio hamwe na maruta make
 mbere ya Jehova hau itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-
 Gūtũnganwo.

12 “Ningĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakoya
 gatūrũme kamwe gatuo, akarute karĩ iruta rĩa
 mahĩtia, hamwe na kabakũri kau ka maguta;
 nĩagacithũngũthĩria hau mbere ya Jehova
 ituĩke iruta rĩa gũthũngũthio. 13 Nĩagathĩnjĩra
 gatūrũme kau handũ harĩa hatheru, harĩa
 iruta rĩa kũhoroherio mehia na iruta rĩa njino
 ithĩnjagĩrwo. O ta ũrĩa iruta rĩa kũhoroherio
 mehia rĩrĩ rĩa mũthĩnjĩri-Ngai-rĩ, no taguo
 iruta rĩa mahĩtia rĩrĩ rĩake, rĩu nĩ iruta itheru
 mũno makĩria. 14 Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakoya
 thakame ĩmwe ya iruta rĩu rĩa mahĩtia na

* 14:10 nĩ ta kilo ithathatũ na nuthu (6.5)

amīhake moni ya gūtū kwa ūrīo kwa mūdū ūcio ūratherio, na kīara kīrīa kīnene gīa guoko gwake kwa ūrīo, na kīara kīrīa kīnene gīa kūgūrū gwake kwa ūrīo. ¹⁵ Mūthīnjīri-Ngai nīagacooka oe maguta mamwe marīa marī kabakūri-inī amaitīrīre rūhī rwake rwa mwena wa ūmotho, ¹⁶ acooke atobokie kīara gīake kīa muoroto kīa ūrīo maguta-inī macio marī rūhī rwake, aminjaminje maguta mamwe ma macio marī kīara gīake mbere ya Jehova maita mūgwanja. ¹⁷ Mūthīnjīri-Ngai ūcio nīakoya maguta mamwe ma marīa matigaire rūhī rwake amahake moni ya gūtū kwa ūrīo kwa mūdū ūcio ūratherio, na kīara kīrīa kīnene gīa guoko gwake kwa ūrīo, na kīara kīrīa kīnene gīa kūgūrū gwake kwa ūrīo, igūrū rīa thakame iyo ya iruta rīa mahītia. ¹⁸ Namo maguta macio mangī marī rūhī rwake, mūthīnjīri-Ngai nīakamahaka mūtwe wa mūdū ūcio ūratherio nīguo amūhoroherie hau mbere ya Jehova.

¹⁹ “Ningī mūthīnjīri-Ngai nīakaruta igongona rīa kūhoroherio mehīa ahoroherie mūdū ūcio ūratherio thaahu wake. Thuutha ūcio, mūthīnjīri-Ngai nīagathīnja iruta rīa njino ²⁰ na arīrutīre kīgongona-inī, hamwe na iruta rīa mūtu nīguo amūhoroherie, nake athirwo nī thaahu.

²¹ “No rīrī angīkorwo mūdū ūcio nī mūthīni na ndangīhota kūruta indo icio, no nginya arute gatūrūme kamwe gatuīke iruta rīa mahītia rīa gūthūngūthio nīguo rīmūhoroherie, hamwe na gīcunjī gīa ikūmi kīa eba† ya mūtu ūrīa mūhinyu

† 14:21 nī ta kilo 2

mũno ūtukanĩtio na maguta, rĩtuĩke iruta rĩa mũtu, na kabakũri ka maguta, ²² na ndirahũgĩ igĩrĩ kana tūtutuura twĩrĩ, o iria angĩhota kũruta, ĩmwe ĩtuĩke ya iruta rĩa kũhoroherio mehia, na ĩrĩa ĩngĩ ya iruta rĩa njino.

²³ “Mũthenya wa kanana wakinya no nginya acirehe kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai hau itoonyero rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo nĩgeetha athererio hau mbere ya Jehova. ²⁴ Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩakoya gatũrũme kau ka iruta rĩa mahĩtia, hamwe na kabakũri ka maguta, acithũngũthĩrie mbere ya Jehova ituĩke iruta rĩa gũthũngũthio. ²⁵ Nĩagathĩnja gatũrũme ka iruta rĩa mahĩtia na acooke oe thakame ĩmwe yako amĩhake moni ya gũtũ kwa ũrĩo kwa mũndũ ũcio ũratherio, na amĩhake kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa guoko gwake kwa ũrĩo na kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa kũgũrũ gwake kwa ũrĩo. ²⁶ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagekĩra maguta mamwe rũhĩ rwa mwena wake wa ũmotho, ²⁷ na aminjaminje maguta mamwe ma macio marĩ rũhĩ rwake na kĩara kĩa muoroto gĩa guoko gwake kwa ũrĩo, hau mbere ya Jehova, maita mũgwanja. ²⁸ Maguta mamwe ma macio marĩ rũhĩ rwake amahake o harĩa aahakĩte thakame ya iruta rĩa mahĩtia, moni-inĩ ya gũtũ kwa ũrĩo kwa mũndũ ũcio ũratherio, na kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa guoko gwake kwa ũrĩo na kĩara kĩrĩa kĩnene gĩa kũgũrũ gwake kwa ũrĩo. ²⁹ Namo maguta macio mangĩ marĩ rũhĩ rwake, mũthĩnjĩri-Ngai nĩakamahaka mũtwe wa mũndũ ũcio ũratherio, nĩguo amũhoroherie hau mbere ya Jehova. ³⁰ Ningĩ nĩakaruta igongona rĩa ndirahũgĩ kana tūtutuura, o iria

mündũ ũcio angĩhota kũruta, ³¹ ĩmwe ĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia na ĩyo ĩngĩ ĩrĩ iruta rĩa njino, o hamwe na iruta rĩa mũtu. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaahoroheria mündũ ũcio ũratherio hau mbere ya Jehova.”

³² Macio nĩmo mawatho makoniĩ mündũ o wothe ũrĩa ũrĩ na mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio, na ndangĩhota kũruta iruta rĩrĩa rĩathanĩtwo rĩa gũtherio gwake.

Gũtherio Ũgumu wa Nyũmba

³³ Ningĩ Jehova akĩira Musa na Harũni atĩrĩ, ³⁴ “Rĩrĩa mũgaakinya bũrũri wa Kaanani, ũrĩa ngũmũhe ũtuĩke igai rĩanyu, na niĩ njĩkĩre ũgumu ũgũthegea nyũmba thĩinĩ bũrũri-inĩ ũcio-rĩ, ³⁵ mwene nyũmba ĩyo no nginya athiĩ akeere mũthĩnjĩri-Ngai atĩrĩ, ‘Nĩnyonete kĩndũ kĩaana ta ũgumu thĩinĩ wa nyũmba yakwa.’ ³⁶ Mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩagaathana indo ciothe irutwo nyũmba ĩyo atanatoonya kũrora ũgumu ũcio, nĩgeetha gũtikagĩe kĩndũ o na kĩmwe kĩrĩ nyũmba ĩyo kĩngĩtuuo atĩ kĩrĩ na thaahu. Thuutha wa ũguo mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatoonya arore nyũmba ĩyo. ³⁷ Nĩakarora ũgumu rũthingo-inĩ, na aakorwo rũrĩ na tũrima twa rangi ta wa nyeki nduru kana wa rangi mũtune tũhaana ta tũtoonyete thĩinĩ wa rũthingo-rĩ, ³⁸ mũthĩnjĩri-Ngai ũcio nĩakoima nja ya nyũmba ĩyo na acooke amĩhinge gwa kahinda ka mũthenya mũgwanja. ³⁹ Mũthenya wa mũgwanja wakinya, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacooka athiĩ arore nyũmba ĩyo. Angĩona ũgumu ũcio nĩũthegeete thingo-inĩ,

⁴⁰ nĩagaathana mahiga marĩa marĩ na ũgumu mamomorwo na mateo handũ hatarĩ hatheru na kũu nja ya itũũra. ⁴¹ Nĩagaathana thingo ciothe ikũrũrwo mwena wa na thĩinĩ, namo makũrũro macio mateo kĩara-inĩ na kũu nja ya itũũra. ⁴² Ningĩ moe mahiga mangĩ make namo mathenya macio mamomoretwo, na macooke moe rĩũmba rĩerũ mathinge nyũmba ĩyo narĩo.

⁴³ “Ūgumu ũcio ũngĩcooka woneke rĩngĩ nyũmba-inĩ ĩyo, thuutha wa mahiga macio kũmomorwo, na thingo icio gũkũrũrwo na igathiingwo rĩngĩ-rĩ, ⁴⁴ mũthĩnjĩri-Ngai nĩagacooka athĩ amĩrore rĩngĩ, na angĩona ũgumu ũcio nĩũthegeete nyũmba-inĩ ĩyo, ũcio nĩ ũgumu wa kwananga; nyũmba ĩyo ĩrĩ na thaahu. ⁴⁵ No nginya ĩmomorwo: mahiga mayo, na mbaũ, na thingo ciothe, nacio indo icio itwarwo handũ hatarĩ hatheru na kũu nja ya itũũra.

⁴⁶ “Mũndũ o wothe ũngĩtoonya nyũmba ĩyo hĩndĩ ĩyo ĩrĩ hinge nĩakanyiitwo nĩ thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ⁴⁷ Mũndũ o wothe ũngĩkoma kana arĩre irio nyũmba ĩyo, no nginya athambie nguo ciake.

⁴⁸ “No rĩrĩ, mũthĩnjĩri-Ngai angĩũka kũmĩrora akore atĩ ũgumu ũcio ndũthegeete thuutha wa nyũmba ĩyo gũthingwo rĩngĩ-rĩ, nĩagatua atĩ nyũmba ĩyo ndĩrĩ na thaahu, nĩgũkorwo ũgumu ũcio nĩũthirĩte. ⁴⁹ Nĩgeetha atherie nyũmba ĩyo, nĩakoya nyoni igĩrĩ, na kamũtĩ ka mũtarakwa, na rĩrigi rwa rangi wa gakarakũ, na mũthobi. ⁵⁰ Nĩagathĩnjĩra nyoni ĩmwe ya icio igũrũ rĩa nyũngũ ya rĩũmba ĩrĩ na maaĩ matahĩtwo o

hĩndĩ ĩyo. ⁵¹ Acooke oe kamũtĩ ka mũtarakwa, na mũthobi, na rũrigi rwa rangi wa gakarakũ na nyoni ĩyo ĩrĩ muoyo, acitobokie thĩinĩ wa thakame ĩyo ya nyoni ĩyo thĩnje, na maaĩ-inĩ macio matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo, aminjaminjĩrie nyũmba ĩyo maita mũgwanja. ⁵² Nĩagatheria nyũmba ĩyo na thakame ya nyoni ĩyo, na maaĩ macio matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo, na nyoni ĩyo ĩrĩ muoyo, na kamũtĩ kau ka mũtarakwa, na mũthobi ũcio, na rũrigi rũu rwa rangi wa gakarakũ. ⁵³ Acooke arekererie nyoni ĩyo ĩrĩ muoyo yũmbũke ĩthiĩ na kũu werũ-inĩ, nja ya itũũra. Ũguo nĩguo akaahoroheria nyũmba ĩyo, nayo nĩgathirwo nĩ thaahu.”

⁵⁴ Macio nĩmo mawatho makoniĩ mũrimũ o ro wothe wa ngoothi ũrĩa ũngĩgwatanio, na ũhere, ⁵⁵ na ũgumu ũrĩ nguo-inĩ kana thĩinĩ wa nyũmba, ⁵⁶ na handũ haimbu, na handũ harĩ na mũtũnda, kana handũ hakaragacũku, ⁵⁷ nĩguo kũmenyekage rĩrĩa kĩndũ gĩtarĩ na thaahu na rĩrĩa kĩrĩ na thaahu.

Macio nĩmo mawatho makoniĩ mũrimũ ya ngoothi ĩrĩa ĩngĩgwatanio, na makoniĩ ũgumu.

15

Kuura Kũngĩrehe Thaahu

¹ Nake Jehova akĩira Musa na Harũni atĩrĩ,
² “Arĩriai andũ a Isiraeli, mũmeere ũũ: ‘Rĩrĩa mũndũ mũrũme o wothe angĩkorwo akiura kuuma njaga-inĩ yake, kuura kũu nĩ thaahu.
³ Mũndũ ũcio arĩkoragwo arĩ na thaahu hĩndĩ ĩrĩa angĩkorwo akiura hĩndĩ ciothe, o na

kana angĩtiga kuura. Kuura kũu arĩ nakuo kũrĩtũmaga athaaha na njĩra ici:

4 “ ‘Ūrĩrĩ o wothe mũndũ ũcio ũkuura angĩkomera nĩũkanyiitwo nĩ thaahu, na kindũ o gĩothe kĩrĩa angĩkarĩra nĩgĩkanyiitwo nĩ thaahu. 5 Mũndũ ũrĩa ũngĩhutia ũrĩrĩ ũcio no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. 6 Mũndũ o wothe ũngĩkarĩra kindũ gĩkarĩrwo nĩ mũndũ ũcio ũroira, no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

7 “ ‘Mũndũ o wothe ũngĩhutia mũndũ ũcio ũroira no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

8 “ ‘Mũndũ ũcio ũroira angĩtuĩra mũndũ ũtarĩ na thaahu mata-rĩ, mũndũ ũcio no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

9 “ ‘Matandĩko mothe marĩa mũndũ ũcio ũroira angĩkarĩra akuuĩtwo nĩ nyamũ, nĩmakanyiitwo nĩ thaahu, 10 nake mũndũ o wothe ũngĩhutia kindũ o na kĩmwe gĩkarĩre nĩ mũndũ ũcio, nĩakanyiitwo nĩ thaahu o nginya hwaĩ-inĩ; ũrĩa wothe ũngĩũngania indo icio no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

11 “ ‘Mũndũ ũcio ũkuura angĩhutia mũndũ atethambĩte moko na maaĩ, mũndũ ũcio ahutia no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

12 “ ‘Nyũngũ ya rĩũmba ĩrĩa mũndũ ũcio angĩhutia, no nginya yũragwo, na kĩndũ gĩothe kĩa mbaũ no nginya gĩkamũrwo na maaĩ.

13 “ ‘Rĩrĩa mũndũ ũcio angĩhonio mũrimũ ũcio wa kuura, nĩageterera mĩthenya mũgwanja nĩguo ambĩrĩrie gũtherio gwake; no nginya athambie nguo ciake na ethambe na maaĩ, matahĩtwo o hĩndĩ ĩyo, nake nĩagathirwo nĩ thaahu. 14 Mũthenya wa kanana wakinya, no nginya arute ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, athĩ mbere ya Jehova hau itoonyero rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo na acinengere mũthĩnjĩri-Ngai. 15 Nake mũthĩnjĩri-Ngai nĩagaciruta igongona, ĩmwe ĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia na ĩrĩa ĩngĩ irĩ iruta rĩa njino. Ũguo nĩguo akaahoroheria mũndũ ũcio hau mbere ya Jehova, nĩ ũndũ wa kuura gwake.

16 “ ‘Rĩrĩa mũndũ mũrũme angiumwo nĩ hinya wa arũme, no nginya ethambe mwĩrĩ wothe na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. 17 Nguo o yothe kana rũũa ingĩitĩkĩrwo nĩ hinya wa arũme handũ, no nginya ithambio na maaĩ, na itiinde irĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. 18 Rĩrĩa mũndũ mũrũme akomania na mũndũ-wa-nja, nake oimwo nĩ hinya wa arũme, o eerĩ no nginya methambe na maaĩ, nao matiinde marĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

19 “ ‘Rĩrĩa mũndũ-wa-nja ekuura ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri, nĩagaikara mĩthenya mũgwanja arĩ na thaahu, nake mũndũ o wothe ũngĩmũhutia, atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

20 “ ‘Kĩndũ o gĩothe angĩkomera ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri nĩgĩkanyitwo nĩ thaahu, na kĩndũ o gĩothe angĩkarĩra nĩgĩkanyitwo nĩ thaahu. ²¹ Mũndũ o wothe ũngĩhutia ũrĩrĩ wake no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ, nake atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ²² Mũndũ o wothe ũngĩhutia kĩndũ o gĩothe aikarĩire no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ, nake atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. ²³ Kĩndũ kũu kĩngĩkorwo nĩ ũrĩrĩ, kana o kĩndũ kĩngĩ mũndũ-wa-nja ũcio aikarĩire, hĩndĩ ĩyo mũndũ wothe angĩkĩhutia, nĩagatinda arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

24 “ ‘Mũndũ mūrũme angĩkoma nake na ahutio nĩ thakame ya ihinda rĩake rĩa mweri, nĩagaikara arĩ na thaahu mĩthenya mũgwanja; naguo ũrĩrĩ o wothe angĩkomera nĩũkanyitwo nĩ thaahu.

25 “ ‘Rĩrĩa mũndũ-wa-nja angiura thakame ategũtigithĩria mĩthenya mĩingĩ ihinda rĩtarĩ rĩake rĩa mweri, kana kuura kũngĩ gũkĩrĩte ihinda rĩake rĩa mweri, nĩagaikara arĩ na thaahu rĩrĩa rĩothe ekuura ũguo, o ta ũrĩa akoragwo arĩ na thaahu ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri. ²⁶ ũrĩrĩ wothe ũrĩa angĩkoma rĩrĩa rĩothe ekuura ũguo, nĩũkanyitwo nĩ thaahu, o ta ũrĩa ũrĩrĩ wake ũkoragwo na thaahu ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri, na kĩrĩa gĩothe angĩkarĩra nĩ gĩkaanyitwo nĩ thaahu, o ta ũrĩa gũkoragwo ihinda-inĩ rĩake rĩa mweri. ²⁷ Mũndũ o wothe angĩcihutia nĩakanyitwo nĩ thaahu; nake no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ

na maaĩ, na atiinde arĩ na thaahu o nginya hwaĩ-inĩ.

²⁸ “ ‘Aarĩkia gũtiga kuura, nĩageterera mĩthenya mũgwanja, na thuutha ũcio nĩagathirwo nĩ thaahu. ²⁹ Mũthenya wa kanana wakinya, no nginya arute ndirahũgĩ igĩrĩ kana tũtutuura twĩrĩ, acirehere mũthĩnjĩri-Ngai hau itoonyero rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo. ³⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩakaruta ĩmwe ĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia, nayo ĩyo ĩngĩ ĩrĩ iruta rĩa njino. Ũguo nĩguo mũthĩnjĩri-Ngai akaamũhoroheria hau mbere ya Jehova nĩ ũndũ wa thaahu wa kuura kũu gwake.

³¹ “ ‘No nginya mwehanĩrĩrie andũ a Isiraeli na indo iria ĩngĩmagwatia thaahu, nĩgeetha matikanakue marĩ na thaahu nĩ ũndũ wa gũthaahia gũikaro gũakwa kĩrĩa kĩrĩ gatagati kao.’ ”

³² Macio nĩmo mawatho marĩa makoniĩ mũndũ ũrĩa ũkuura, na ma mũndũ o wothe ũrĩa ũnyitĩtwo nĩ thaahu nĩ ũndũ wa kuumwo nĩ hinya wa arũme, ³³ na ma mũndũ-wa-nja nĩ ũndũ wa ihinda rĩake rĩa mweri, na ma mũndũ mũrũme kana mũndũ-wa-nja ũrĩa ũkuura, na ma mũndũ mũrũme ũrĩa ũngĩkoma na mũndũ-wa-nja ũrĩa ũrĩ na thaahu.

16

Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia

¹ Nake Jehova akĩarĩria Musa thuutha wa gĩkuũ kĩa ariũ arĩa eerĩ a Harũni arĩa maakuire rĩrĩa mookire magĩkuhĩrĩria mbere ya Jehova.

² Jehova akĩira Musa atĩrĩ: “Ĩra mũrũ wa

nyũkwa Harũni ndagatoonyage o rĩrĩa enda Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno, hau thuutha wa gĩtambaya gĩa gũcuuria kĩrĩa kĩrĩ mbere ya gĩtĩ gĩa tha kĩrĩa kĩrĩ igũrũ wa ithandũkũ rĩa kirĩkanĩro ndakae gũkua, tondũ hau nĩho ndĩyumagĩria ndĩ thĩinĩ wa itu hau igũrũ wa gĩtĩ gĩa tha.

³ “Ũũ nĩguo Harũni arĩtoonyaga harĩa haamũre: arĩtoonyaga na gategwa ka iruta rĩa kũhoroherio mehia, na ndũrũme ĩmwe ya iruta rĩa njino. ⁴ Nĩarĩhumbaga kanjũ ya gatani ĩrĩa nyamũre, na thuruarĩ cia thĩinĩ cia gatani iriganie na mwĩrĩ wake, nĩarĩhotoraga mũcibi ũrĩa wa gatani, na akeoha kĩremba kĩrĩa gĩa gatani. Icio nĩcio nguo iria nyamũre; nĩ ũndũ ũcio no nginya ethambe na maaĩ mbere ya gũciĩhumba.* ⁵ Nĩakoya thenge igĩrĩ cia iruta rĩa kũhoroherio mehia, na ndũrũme ya iruta rĩa njino kuuma kũrĩ kĩrĩndĩ kĩa andũ a Isiraeli.

⁶ “Harũni nĩakaruta ndegwa ĩyo ĩrĩ iruta rĩa kũhoroherio mehia make mwene nĩguo ehoroherie we mwene na nyũmba yake. ⁷ Ningĩ nĩakoya thenge icio cieriĩ acineane hau mbere ya Jehova itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gũtũnganwo. ⁸ Nĩagacuukĩra thenge icio cieriĩ mĩtĩ, ũmwe nĩ wa Jehova, naguo ũcio ũngĩ nĩ wa mbũri ya kũrekererio ĩkuuithĩtio mehia. ⁹ Harũni nĩakaruta thenge ĩrĩa ĩkaagũirwo nĩ mũtĩ wa mwena wa Jehova, amĩrute ĩrĩ igongona rĩa kũhoroherio mehia. ¹⁰ No thenge ĩrĩa ĩkaagũirwo nĩ mũtĩ ĩtuĩke ya kũrekererio

* **16:4** Nguo cia athĩnjĩri-Ngai ciaigagwo thĩinĩ wa hekarũ (Ezek 44:17-19).

ĩkuuithĩtio mehia nĩkaneanwo mbere ya Jehova ĩrĩ muoyo, ĩtuĩke ya kũhorohanĩria, na ũndũ wa kũmĩrekereria ĩthiĩre werũ-inĩ, ĩrĩ yo ya kũrekererio ĩkuuithĩtio mehia.

11 “Harũni nĩakarehe ndegwa ĩyo ĩtuĩke ya iruta rĩa mehia make mwene, nĩguo ehoroherie we mwene na nyũmba yake, na nĩagathĩnja ndegwa ĩyo nĩ ũndũ wa iruta rĩa kũhoroherio mehia make mwene. 12 Nĩakoya rũgĩo rwa ũbani rũiyũrĩtio makara ma mwaki marutĩtwo kĩgongona-inĩ mbere ya Jehova, na ngundi igĩrĩ cia ũbani mũhinyu ũrĩa ũtararĩkaga wega, na acitware na kũu thuutha wa gĩtambaya gĩa gũcuurio. 13 Nĩagekĩra ũbani ũcio mwaki-inĩ mbere ya Jehova, nayo ndogo ya ũbani ũcio nĩgathiĩka gĩtĩ kũu gĩa tha, kũu kĩrĩ igũrũ rĩa ithandũkũ rĩa Ũira, nĩguo ndagakue. 14 Ningĩ nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa ĩyo na kĩara gĩaake, amĩminjaminje mwena wa mbere wa gĩtĩ kũu gĩa tha; ningĩ nĩakaminjaminja ĩmwe yayo na kĩara gĩaake maita mũgwanja hau mbere ya gĩtĩ kũu gĩa tha.

15 “Ningĩ nĩagathĩnja thenge ĩrĩa ya iruta rĩa kũhoroherio mehia makoniĩ andũ acio, na atware thakame yayo thuutha wa gĩtambaya gĩa gũcuurio, eke nayo o ta ũrĩa eekire thakame ya ndegwa ĩyo: amĩminjaminje igũrũ rĩa gĩtĩ kũu gĩa tha o na mbere yakĩo.

16 Ũguo nĩguo akaahoroheria Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno tondũ wa thaahu na ũremi wa andũ a Isiraeli, kũringana na mehia mao mothe. Na ũguo noguo ageeka nĩ ũndũ wa Hema-ya-Gũtũnganwo, ĩrĩa ĩrĩ gatagatĩ kao na thaahu

wao. ¹⁷ Gūtirī mūdū o na ūrīkū ūgaakorwo thīnī wa Hema-ya-Gūtūnganwo kuuma ihinda rīrīa Harūni agaathiī kūhoroheria Handū-harīa-Hatheru-Mūno nginya hīndī īrīa akoima ho, arīkītie kwīhoroheria we mwene, na akahoroheria nyūmba yake na akahoroheria kīrīndī gīothe gīa Isiraeli.

¹⁸ “Ningī nīakoima athīī kīgongona-inī kīrīa kīrī hau mbere ya Jehova akīhoroherie. Nīakoya thakame īmwe ya ndegwa īyo, na thakame īmwe ya thenge, amīhake hīa ciothe cia kīgongona kīu. ¹⁹ Nīakaminjaminja thakame īmwe na kīara gīake igūrū rīakīo maita mūgwanja, agītherie na akīamūre nīguo gīthirwo nī thaahu wa andū a Isiraeli.

²⁰ “Harūni aarīkia kūhoroheria Handū-harīa-Hatheru-Mūno, na Hema-ya-Gūtūnganwo na kīgongona kīu, nīakarehe thenge īrīa īrī muoyo. ²¹ Nīakaigīrīra moko make meerī igūrū rīa mūtwe wa thenge īyo īrī muoyo, na oimbūrīre hau igūrū rīayo waganu wothe na ūremi wa andū a Isiraeli, oimbūre mehia mao mothe, amacookererie igūrū rīa mūtwe wayo. Nīakarekereria thenge īyo īthiire werū-inī īmenyereirwo nī mūdū ūrīa ūthuurīrwo wīra ūcio. ²² Thenge īyo nīgakuuithio mehia mao mothe, īmatware kūdū kūrīa gūtātūragwo nī Andū; nake mūdū ūcio nīakarekereria thenge īyo na kīu werū-inī.

²³ “Harūni nīagacooka atoonye Hema-ya-Gūtūnganwo arute nguo icio cia gatani iria eekīrīre mbere ya gūtoonya Handū-harīa-Hatheru-Mūno, nake acitige kuo.

²⁴ Nĩagethamba mwĩrĩ na maaĩ, arĩ handũ hatheru na acooke ehumbe nguo ciake cia ndũire. Acooke oime nja na erutĩre iruta rĩa njino nĩ ũndũ wake mwene, na arute iruta rĩa njino nĩ ũndũ wa andũ, nĩguo ehoroherie we mwene na ahoroherie andũ arĩa angĩ. ²⁵ Ningĩ nĩagacinĩra maguta ma iruta rĩa kũhoroherio mehia igũrũ rĩa kīgongona.

²⁶ “Mũndũ ũcio ũrekagĩrĩria thenge ĩyo ya gũkuuithio mehia no nginya athambie nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ; thuutha ũcio acooke atoonye kambĩ. ²⁷ Ndegwa ĩyo na thenge, iria cia iruta rĩa kũhoroherio mehia, iria thakame yacio yatwarĩtwo Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno ya kũhorohanĩria, no nginya ciumio nja ya kambĩ; njũa ciacio na nyama, na mahu ciothe icinwo ihĩe biũ. ²⁸ Mũndũ ũrĩa ũgacicina no nginya agaathambia nguo ciake na ethambe mwĩrĩ na maaĩ; thuutha ũcio no acooke atoonye kambĩ.

²⁹ “Ũndũ ũyũ ũgũtuĩka watho mwandĩke wa kũrũmagĩrĩrwo hĩndĩ ciothe nĩ inyuĩ: Mũthenya wa ikũmi mweri-inĩ wa mũgwanja no nginya mwĩimage irio, na mũtikarutage wĩra o na ũrĩkũ, arĩ mũndũ ũciarĩrwo bũrũri wanyu, kana arĩ mũgeni ũrĩa ũtũũranagia na inyuĩ, ³⁰ tondũ mũthenya ũcio nĩmũkahoroherio, nĩguo mũtherio. Hĩndĩ ĩyo nĩmũgatherio kuuma kũrĩ mehia manyu mothe mũrĩ hau mbere ya Jehova. ³¹ ĩyo nĩ Thabatũ ya kũhurũka, na no nginya mwĩimage irio; ũyũ nĩ watho mwandĩke wa kũrũmagĩrĩrwo hĩndĩ ciothe. ³² Mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũitĩrĩrie

maguta na akaamūrwo gūcooka ithenya rĩa ithe ta mūthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mūnene nĩwe ũkaahoroheria andũ. Nĩakehumbaga nguo iria nyamũre cia gatani ³³ na ahoroherie Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno, na Hema-ya-Gūtũnganwo, na kīgongona, na athĩnjĩri-Ngai, na andũ othe a mūingĩ wa Isiraeli.

³⁴ “Ũndũ ũyũ ũgũtuĩka watho mwandĩke wa kūrūmagĩrĩrwo hĩndĩ ciothe nĩ inyuĩ; horohio ĩrĩrutagwo riita rĩmwe o mwaka nĩ ũndũ wa mehia mothe ma andũ a Isiraeli.”

Na gūgũĩkwo o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa gwĩkagwo.

17

Kūgĩrio Kūrĩa Thakame

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Arĩria Harũni, na ariũ ake na andũ othe a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Ũũ nĩguo Jehova aathanĩte: ³ Mũndũ o wotho Mũisiraeli ũrĩrutaga igongona rĩa ndegwa, kana rĩa gatũrũme, kana rĩa mbũri thĩinĩ wa kambĩ kana nja ya kambĩ, ⁴ handũ ha kũrĩrehe itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gūtũnganwo, arĩrute rĩrĩ igongona rĩa kũrutĩrwo Jehova hau mbere ya Hema-ĩria-Nyamũre ya Jehova-rĩ, mũndũ ũcio nĩagatuuo arĩ na mahĩtia ma gũita thakame; mũndũ ũcio nĩaitĩte thakame, na no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ⁵ Ũndũ ũyũ nĩwagũtũma andũ a Isiraeli matwaragĩre Jehova magongona marĩa rĩu mararutĩrwo werũ-inĩ. No nginya mamarehagĩre mūthĩnjĩri-Ngai, ũguo nĩ kuuga

kūrī Jehova, hau itoonyero-inī rīa Hema-ya-Gūtūnganwo, marutwo marī maruta ma ūiguano. ⁶ Mūthīnjīri-Ngai nīakaminjaminja thakame kīgongona-inī kīa Jehova hau itoonyero-inī rīa Hema-ya-Gūtūnganwo, na acine maguta marī mūtaraŕiko mwega wa gūkenia Jehova. ⁷ Matikanacooke o na rī kūruta magongona mao o na marīkū kūrī mīhianano ya mbūri īrīa mahūūruga ūmaraya nayo. Ūyū nī watho mwandīke wa kūrūmagīrīrwo hīndī ciothe kūrī o, na kūrī njarwa iria igooka.’

⁸ “Meere atīrī: ‘Mūisraeli o wothe, kana mūgeni o na ūrīkū ūtūūranagia nao, ūkaaruta iruta rīa njino, kana arute igongona, ⁹ na ndarītware hau itoonyero-inī rīa Hema-ya-Gūtūnganwo arīrutīre Jehova-rī, mūndū ūcio no nginya aingatwo kuuma kūrī andū ao.

¹⁰ “ ‘Mūisraeli wothe kana mūgeni o wothe ūtūūranagia nao ūkaarīa thakame o yothe, nīngahūgūkīra mūndū ūcio ūrīite thakame, na nīngamūingata kuuma kūrī andū ao.

¹¹ Nīgūkorwo muoyo wa kīūmbe ūrī thīinī wa thakame, na nīyo ndīmūheete mwīhorohagīrie nayo kīgongona-inī; thakame nīyo īhorohagīria muoyo wa mūndū. ¹² Nī ūndū ūcio ngwīra andū a Israeli atīrī, “Gūtīrī mūndū o na ūmwe thīinī wanyu wagīrīrwo nī kūrīa thakame, o na mūgeni ūrīa ūtūūranagia na inyuī ndakanarīe thakame.”

¹³ “ ‘Mūisraeli o wothe, kana mūgeni o wothe ūtūūranagia na inyuī, ūkaaguīma nyamū kana nyoni o yothe īngīrīo, no nginya agaita thakame yayo thī, acooke amīthike na tīri, ¹⁴ tondū

muoyo wa kũmbe gĩothe nĩ thakame yakĩo. Nĩkĩo njĩrĩite andũ a Isiraeli atĩrĩ, “Mũtikanarĩe thakame ya kũmbe o gĩothe, tondũ muoyo wa kũmbe nĩ thakame yakĩo; mũndũ o wothe ũngĩmĩrĩa no nginya aingatwo.”

¹⁵ “ Mũndũ o wothe, arĩ wa gũciarĩrwo bũrũri wanyu kana arĩ mũgeni, angĩkaarĩa nyamũ ĩkuĩte kana ĩtambuurangĩtwo nĩ nyamũ cia gĩthaka-rĩ, no nginya agaathambia nguo ciake na ethambe na maaĩ, na atiinde na thaahu nginya o hwaĩ-inĩ; thuutha ũcio nĩagathirwo nĩ thaahu. ¹⁶ No angĩkaaga gũthambia nguo ciake na aage gwĩthamba-rĩ, nĩagacookererwo nĩ ũũru ũcio wake.’ ”

18

Gũkomania kũrĩa Kũgirie

¹ Nake Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu. ³ Mũtikaneke maũndũ marĩa andũ a Misiri, kũrĩa mwaũũraga, meekaga, na mũtikaneke maũndũ marĩa meekagwo bũrũri wa Kaanani, kũrĩa ndĩramũtwara. Mũtikarũmĩrĩre mĩthĩire yao. ⁴ No nginya mwathĩkagĩre mawatho makwa na mũmenyagĩrĩre gwathĩkĩra kĩrĩra kĩa watho wakwa wa kũrũmĩrĩrwo. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu. ⁵ Tũũrai mũrũmĩtie kĩrĩra kĩa watho wakwa wa kũrũmĩrĩrwo, na mawatho makwa, nĩgũkorwo mũndũ ũrĩa ũrĩmathĩkagĩra nĩarĩtũũrio muoyo nĩmo. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

6 “ ‘Gũtirĩ mũndũ o na ũrĩkũ ũgaathengerera mũndũ wa nyũmba yake nĩguo makomanie; nĩ nĩ nĩ Jehova.

7 “ ‘Ndũkanakorithie thoguo nĩ ũndũ wa gũkoma na nyũkwa. Ũcio nĩ nyũkwa; ndũkanakome nake.

8 “ ‘Ndũkanakome na mũtumia wa thoguo; ũguo nĩ gũconorithia thoguo.

9 “ ‘Ndũkanakome na mwarĩ wa nyũkwa, kana mwarĩ wa thoguo ũrĩa mũciarĩtwo nĩ ithe ũmwe kana mwarĩ wa nyũkwa ũrĩa mũtarĩ a ithe ũmwe.

10 “ ‘Ndũkanakome na mwarĩ wa mũrũguo kana mwarĩ wa mwarĩguo; ũguo nĩ gwĩconorithia.

11 “ ‘Ndũkanakome na mwarĩ wa mũndũ-wanja wa thoguo, ũrĩa ũciarĩtwo nĩ thoguo; ũcio no ta mwarĩ wa nyũkwa.

12 “ ‘Ndũkanakome na mwarĩ wa nyina na thoguo; ũcio nĩ mũndũ wa nyũmba ya thoguo.

13 “ ‘Ndũkanakome na tataguo, ũcio nĩ mũndũ wa nyũmba ĩmwe na nyũkwa.

14 “ ‘Ndũkanakorithie mũrũ wa nyina na thoguo, na ũndũ wa gũthengerera mũtumia wake nĩguo mũkomanie; ũcio nĩ tataguo.

15 “ ‘Ndũkanakome na mũtumia wa mũrũguo. Ũcio nĩ mũtumia wa mũrũguo; ndũkanakome nake.

16 “ ‘Ndũkanakome na mũtumia wa mũrũ wa nyũkwa; ũguo nĩgũconorithia mũrũ wa nyũkwa.

17 “ ‘Ndũkanakome na mũndũ-wanja ũcooke ũkome na mwarĩ. Ndũkanakome na mwarĩ wa

mũriũ, kana mwarĩ wa mwarĩ; acio nĩ andũ a nyũmba yake. Ũcio nĩ waganu.

18 “ ‘Ndũkanahikie mwarĩ wa nyina na mũtumia waku atuĩke mũiru wa mũtumia waku, ũkomage nake mũtumia waku arĩ muoyo.

19 “ ‘Ndũkanathengerere mũndũ-wa-nja mũkomanie rĩrĩa arĩ na thaahu wa hĩndĩ yake ya mweri.

20 “ ‘Ndũkanakome na mũtumia wa mũndũ ũngĩ, ndũgethaahie nake.

21 “ ‘Mũtikananeane ciana cianyu irutĩrwo Moleku igongona, mũtikanathaahie rĩtwa rĩa Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

22 “ ‘Ndũkanakome na mũndũ mũrũme ta ũrĩa mũndũ akomaga na mũndũ-wa-nja; ũndũ ũcio ũrĩ magigi.

23 “ ‘Ndũkanakome na nyamũ nawe wĩthaahie nayo. Mũndũ-wa-nja ndakanetware harĩ nyamũ akome nayo; gwĩka ũguo nĩ waganu mũkĩru njano.

24 “ ‘Mũtikanethaahie na ũndũ o na ũmwe wa macio, tondũ ũguo nĩguo ndũrĩrĩ iria ngũingata imweherere ciethaahirie. 25 O naguo bũrũri nĩwathaahirio; nĩ ũndũ ũcio ngĩũherithĩria mehia maguo, naguo bũrũri ũcio ũgĩtahĩka arĩa maatũũraga kuo. 26 No inyuĩ, no nginya mũrũmie kĩrĩra kĩa watho wa kũrũmĩrĩrwo, na mawatho makwa. Andũ arĩa maciarĩrwo bũrũri wanyu, kana ageni arĩa matũũranagia na inyuĩ, matikaneke ũndũ o na ũrĩkũ wa macio marĩ magigi, 27 nĩgũkorwo maũndũ macio mothe nĩmo meekagwo nĩ andũ arĩa maatũũraga bũrũri ũcio mbere yanyu, naguo

būrūri ūcio ūkĩnyiitwo nĩ thaahu. ²⁸ O na inyuĩ mũngĩgwatia būrūri ūcio thaahu, nĩūkamūtahika o ta ūrĩa watahĩkire arĩa maatũũraga kuo mbere yanyu.

²⁹ “ ‘Mũndũ o wothe ūngĩka ūndũ o na ūmwe wa maũndũ macio marĩ magigi, andũ ta acio no nginya maingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. ³⁰ Rũmiai maũndũ marĩa ndĩmwathĩte na mūtikanarũmĩrĩre mītugo iyo irĩ magigi, irĩa yekagwo mũtaanoka, na mūtikanethaahie nayo. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.’ ”

19

Mawatho ma Mĩthemba Mĩthemba

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Arĩria kĩũngano gĩothe kĩa Isiraeli, ūmeere atĩrĩ, ‘Tuĩkai atheru tondũ nĩ, Jehova Ngai wanyu, ndĩ mũtheru.

³ “ ‘O mũndũ wanyu no nginya atĩie nyina na ithe, na no nginya mūrũmagie Thabatũ ciakwa. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

⁴ “ ‘Mūtikanandirike, mũhooyage mĩhianano kana mwĩthondekere ngai cia kĩgera gĩtweketio. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

⁵ “ ‘Rĩrĩa mũkũrutĩra Jehova igongona rĩa ūiguano, rĩrutagei na njĩra irĩa ĩngĩtũma igongona rĩu rĩanyu rĩĩtĩkĩrĩke. ⁶ Igongona rĩu mūrĩrĩage o mũthenya ūcio rĩarutwo, kana mũthenya ūyũ ūngĩ; kĩndũ o gĩothe kĩa rĩo kĩngĩtigara gĩkinyie mũthenya wa gatatũ, no nginya gĩcinwo kĩhĩe biũ. ⁷ Kĩndũ o na kĩrĩkũ kĩarĩo kĩngĩkaarĩo mũthenya wa gatatũ, igongona rĩu ti rĩtheru na rĩtigetĩkĩrwo.

8 Mündũ o wothe ũngĩrĩrĩa mũthenya wa gatatũ, nĩagacookererwo nĩ ũũru ũcio ekĩte, tondũ nĩathaahĩtie kĩndũ kĩarutĩirwo Jehova kĩrĩ gĩtheru; mũndũ ũcio no nginya aingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.

9 “ Rĩrĩa mũkũgetha irio bũrũri-inĩ wanyu, mũtikanagethe nginya ndeere-inĩ cia mĩgũnda yanyu, o na mũtikanonganie rũitiki rwa magetha manyu. 10 Mũtigacookage rĩngĩ kũhaara mĩgũnda-inĩ yanyu ya mĩthabibũ, o na mũtikahaarage thabibũ iria igũite thĩ. Citigagĩriei andũ arĩa athĩni na arĩa ageni. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

11 “ Mũtikanaiye.

“ Mũtikanahaenanie.

“ Mũndũ ndakanaheenie ũrĩa ũngĩ.

12 “ Mũtikanehĩte na maheeni mũkĩgwetaga rĩitwa rĩakwa, na nĩ ũndũ ũcio mũthaahie rĩitwa rĩa Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

13 “ Mũtikaheenie mũndũ ũrĩa ũngĩ, muoe indo ciake kana mũmũtunye indo ciake.

“ Mũtikanaikarie mũcaara wa mũruti wa wĩra ũkinyie rũciũ.

14 “ Mũtikanarume mũndũ ũtaiguaga, kana mũigĩre mũtumumu kĩndũ gĩa kũmũhĩnga, no mwĩtigagĩrei Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

15 “ Mũtikanoogomie kĩhoo; ndũkanacaĩre mũndũ tondũ nĩ mũthĩni kana mũndũ mũnene ũrĩ igweta, no tuagĩrai mũndũ ũrĩa ũngĩ ciira na kĩhoo.

16 “ Mũtikanorũũre mũgĩcambanagia gata-gatĩ-inĩ ka andũ anyu.

“ Mũtikaneke ũndũ ũngĩrehere mũndũ ũrĩa ũngĩ ũgwati. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

17 “ ‘Ndūkanathūūre mūrū wa thoguo ngoro-inĩ yaku. Kaanagia mūdū ūrĩa ũngĩ maūdū ūtekūhithĩrĩra nĩgeetha ndūkanagwatanĩre nake mahĩtia-inĩ make.

18 “ ‘Ndūkanerĩhĩrie kana ūtume mūdū wanyu ūthū, no endaga mūdū ūrĩa ũngĩ o ta ūrĩa wĩyendete wee mwene. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

19 “ ‘Rūmagiai uge wakwa.

“ ‘Ndūkanaciarithanie nyamū itarĩ cia kĩruka kĩmwe.

“ ‘Ndūkanahaande mūgūnda waku mbeū mĩthemba ĩrĩ.

“ ‘Ndūkanehumbe nguo ĩtumĩtwo na ndigi mĩthemba ĩrĩ ĩtahaanaine.

20 “ ‘Mūdū mūrūme angĩkoma na mūdū-wa-nja ngombo, nake aakorwo nĩmūūrie nĩ mūdū ũngĩ, no ndakūūrĩtwo kana akarekererio, no nginya maherithio ta ūrĩa kwagĩrĩire. No matikooragwo, tondū mūdū-wa-nja ūcio ndatigĩte gūtuĩka ngombo. 21 Nake mūdū mūrūme ūcio-rĩ, no nginya arute ndūrūme, amĩtware itoonyero-inĩ rĩa Hema-ya-Gūtūnganwo ĩtuĩke iruta rĩa kūrūtĩtwo Jehova rĩa kūhoroherio mahĩtia. 22 Mūthĩnjĩri-Ngai nĩakahoroheria mūdū ūcio na ndūrūme ĩyo ya iruta rĩa mahĩtia, ĩrutĩtwo hau mbere ya Jehova nĩ ūndū wa rĩhĩa rĩu ehĩtie, nake nĩakarekerwo rĩhĩa rĩake.

23 “ ‘Rĩrĩa mūgaatoonya būrūri ūcio wa Kaanani, na mūhaande mĩtĩ ya mĩthemba yothe ĩciaraga maciaro-rĩ, nĩ mūgaatua atĩ maciaro macio marĩ na thaahu. Ihinda rĩa mĩaka ĩtatū nĩmūkamatusa atĩ marĩ na thaahu, na matikana-rĩo. 24 Mwaka wa kana, maciaro mothe

mayo nĩmagatuĩka matheru, matuĩke maruta ma kũgocithia Jehova. ²⁵ No mwaka wa gatano, no mũrĩe maciaro mayo. Ũguo nĩguo magetha manyu makoongerereka. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

²⁶ “ ‘Mũtikanarĩe nyama ĩrĩ na thakame thĩinĩ wanyu.

“ ‘Mũtigatekage maũndũ ma kũragũra kana ma kũrogana.

²⁷ “ ‘Mũtikanenje njuĩrĩ cianyu thikĩrĩrio-inĩ kana mũrengi mĩthia ya nderu cianyu.

²⁸ “ ‘Mũtikanetemange mũĩrĩ yanyu nĩ ũndũ wa andũ arĩa akuũ, kana mwĩkĩre marũũri mũĩrĩ-inĩ yanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

²⁹ “ ‘Ndũkanaagithie mwarĩguo gĩtĩo na ũndũ wa kũmũrekereria atuĩke mũmaraya, kana ũndũ ũcio ũtũme bũrũri ũgarũrũkĩre ũmaraya, na ũiyũrwo nĩ waganu.

³⁰ “ ‘Menyagĩrĩrai Thabatũ ciakwa, na mũtĩĩage handũ hakwa harĩa haamũre. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³¹ “ ‘Mũtikanatuĩrie maũndũ kũrĩ andũ arĩa marĩ maroho ma kũragũra kana arogĩ, nĩgũkorwo nĩmakamũgwatia thaahu. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

³² “ ‘Rũgamagĩrai andũ arĩa akũrũ, mũmatĩĩage; heagai andũ arĩa akũrũ gĩtĩo, na mwĩtigagĩre Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³³ “ ‘Hĩndĩ ĩrĩa mũgeni aatũũrania na inyuĩ bũrũri-inĩ wanyu, mũtikanamwĩke ũũru.

³⁴ Mũgeni ũrĩa ũtũũranagia na inyuĩ no nginya atuagwo taarĩ mũndũ ũciarĩrwo bũrũri wanyu. Mwendei ta ũrĩa mwĩendete inyuĩ ene,

nĩgũkorwo o na inyuĩ mwarĩ ageni bũrũri wa Misiri. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

³⁵ “ ‘Mũtikahũthagĩre ithimi itarĩ cia kĩhooto rĩrĩa mũgũthima ũraihi, kana ũritũ, kana ũingĩ. ³⁶ Hũthagĩrai ithimi cia kĩhooto, na mahiga ma gũthima ma kĩhooto, na eba ya kĩhooto, na hini ya kĩhooto. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu ũrĩa wamũrutire bũrũri wa Misiri.

³⁷ “ ‘Rũmagiai irĩra ciakwa cia watho ciothe na mawatho makwa mothe, na mũmarũmagĩrĩre. Nĩ nĩ nĩ Jehova.’ ”

20

Kũherithio nĩ Ũndũ wa Mehia

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ: ‘Mũisiraeli o wothe kana mũgeni o wothe ũrĩa ũtũũraga bũrũri wa Isiraeli ũkaaheana ũmwe wa ciana ciake kũrĩ ngai ĩrĩa ĩtagwo Moleku, no nginya akoor-agwo. Mũingĩ wothe nĩ ũkaamũhũra na mahiga nyuguto. ³ Nĩngahũgũkĩra mũndũ ũcio, na nĩngamũingata kuuma kũrĩ andũ ao; tondũ wa kũheana ciana ciake kũrĩ Moleku, nĩathaahĩtie handũ hakwa harĩa haamũre na agathaahia rĩitwa rĩakwa itheru. ⁴ Mũingĩ ũcio wa andũ ũngĩkaaga kũherithia mũndũ ũcio ũheanĩte ũmwe wa ciana ciake kũrĩ Moleku, mage kũmũũraga-rĩ, ⁵ nĩngahũgũkĩra mũndũ ũcio, hamwe na andũ a nyũmba yake, na ndĩmaingate kuuma kũrĩ andũ ao, we mwene na arĩa othe mamũrũmagĩrĩra na kũhũra ũmaraya na Moleku.

6 “ ‘Nīngahūgūkīra mūndū ūrīa ūtuīragia maūndū kuuma kūrī andū arīa marī na maroho ma kūragūra na kuuma kūrī arogi, nīguo ahūūre ūmaraya na ūndū wa kūmarūmīrīra, na nīngamūingata kuuma kūrī andū ao.

7 “ ‘Mwīyamūrei mūtuīke atheru tondū nī nī nī Jehova Ngai wanyu. 8 Rūmagiai irīra ciakwa cia watho na mūcirūmagīrīre. Nī nī nī Jehova, ūrīa ūmūtheragia.

9 “ ‘Mūndū o wothe ūngīruma ithe kana arume nyina, no nginya ooragwo. Nīarumīte ithe kana akaruma nyina, na thakame yake nīkamūcookerera.

10 “ ‘Mūndū mūrūme angītharia na mūtumia wa mūndū ūngī, atharie na mūtumia wa mūndū wa itūūra rīake, itharia icio cieri, mūndū mūrūme ūcio na mūtumia, no nginya mooragwo.

11 “ ‘Mūndū mūrūme angīkoma na mūtumia wa ithe, nīaconorithītie ithe. Mūndū mūrūme ūcio na mūtumia ūcio eerī no nginya mooragwo; thakame yao nīkamacookerera.

12 “ ‘Mūndū mūrūme angīkoma na mūtumia wa mūriū, eerī no nginya mooragwo. Ūndū ūcio mekīte nī waganu ūkīrīte njano; thakame yao nīkamacookerera.

13 “ ‘Mūndū mūrūme angīkoma na mūndū mūrūme ūngī ta ūrīa mūndū akomaga na mūndū-wa-nja-rī, andū acio eerī nīmekīte ūndū ūrī magigi. No nginya mooragwo; thakame yao nīkamacookerera.

14 “ ‘Mūndū mūrūme angīhikia mūndū-wa-nja na ahikie nyina, ūcio nī waganu. Mūndū mūrūme ūcio na andū-a-nja acio eerī no nginya

macinwo na mwaki, nĩgeetha gũtikanakorwo na waganu thĩinĩ wanyu.

15 “ ‘Mũndũ mūrũme angĩkoma na nyamũ-rĩ, no nginya mũndũ ũcio ooragwo, na no nginya mũũrage nyamũ ĩyo.

16 “ ‘Mũndũ-wa-nja angĩtwarĩrĩra harĩ nyamũ nĩguo akome nayo-rĩ, nĩmũkooraga mũndũ-wa-nja ũcio hamwe na nyamũ ĩyo. No nginya mũndũ-wa-nja ũcio ooragwo na nyamũ ĩyo yũragwo; thakame yake nĩkamũcookerera, na thakame ya nyamũ ĩyo ĩmĩcookerere.

17 “ ‘Mũndũ mūrũme angĩhikia mwarĩ wa ithe, arĩ mwarĩ wa ithe kana wa nyina, na makomanie, icio nĩ njono. No nginya maingatwo mehere kuuma kũrĩ andũ ao. Nĩaconorithĩtie mwarĩ wa ithe. Na nĩagacookererwo nĩ ũũru ũcio ekĩte.

18 “ ‘Mũndũ mūrũme angĩkoma na mũndũ-wa-nja hĩndĩ yake ya mweri, nĩaguũria riurĩro rĩake, o nake mũndũ-wa-nja ũcio agakĩguũria riurĩro rĩa thakame yake. Andũ acio eerĩ nĩmakaingatwo kuuma kũrĩ andũ ao.

19 “ ‘Ndũkanakome na tataguo kana mwarĩ wa nyina na thoguo, nĩ ũndũ gwĩka ũguo nĩ gũconorithia mũndũ ũrĩa mūrĩ rũrĩra; inyuĩ eerĩ nĩmũgacookererwo nĩ ũũru ũcio mwĩkĩte.

20 “ ‘Mũndũ angĩkoma na tatawe-rĩ, nĩaconorithĩtie mamawe. Nĩmagacookererwo nĩ ũũru ũcio mekĩte; magaakua matarĩ magĩa mwana.

21 “ ‘Mũndũ angĩhikia mĩtumia wa mūrũ wa nyina ũcio nĩ thaahu, nĩaconorithĩtie mūrũ wa nyina. Megũtũũra matarĩ magĩa mwana.

²² “Rūmagiai irīra ciakwa ciothe cia watho, na mawatho makwa mūmarūmagīrīre, nīguo mūtūūre būrūri ūrīa ndīramūtware, na nīgeetha ndūkanamūtahīke. ²³ Mūtikanatūūre kūrīngana na mītugo ya ndūrīrī iria ngūingata imweherere. Ndacimenire nī tondū nīciekire maūdū macio mothe. ²⁴ No nī ngīmwīra atīrī, “Nīmūkegwatīra būrūri wao; nīngamūhe guo ūtuīke igai rīanyu, būrūri ūrī būthi wa iria na ūūkī.” Nī nī nī Jehova Ngai wanyu, ūrīa wamwamūrīre kuuma kūrī ndūrīrī.

²⁵ “Nī ūndū ūcio no nginya mūkūūranage nyamū iria itarī thaahu na iria irī thaahu, na nyoni iria itarī thaahu na iria irī thaahu. Mūtikanethaahie na nyamū kana nyoni o na irīkū, kana kīndū o gīothe gīthiagīra thī, iria ciothe ndaamūranirīe tondū irī thaahu harī inyuī. ²⁶ No nginya mūtuīke atheru harī nī, tondū nī, Jehova, ndī mūtheru, na nīndīmwamūranītie na ndūrīrī iria ingī mūtuīke akwa kīūmbe.

²⁷ “Mūndū mūrūme kana mūndū-wa-nja ūrī maroho marīa maragūraga kana mūrōgi thīnī wanyu, no nginya makoora-gwo. Mūmahūūre na mahiga nyuguto. Thakame yao nīkamacookerera.’”

21

Mawatho ma Kūrūmīrīrwo nī Athīnjīri-Ngai

¹ Nake Jehova akīra Musa atīrī, “Arīria athīnjīri-Ngai, nīo ariū a Harūni, ūmeere atīrī: ‘Mūthīnjīri-Ngai ndakanethaahie nī ūndū wa mūndū wao ūkuīte, ² tīga no akorīrwo arī mūndū wa nyūmba yake, ta nyina kana ithe,

kana mūriũ kana mwarĩ, kana mūrũ wa nyina,
³ kana mwarĩ wa nyina ũtarĩ mūhiku ũrĩa
 ateithagia nĩ ũndũ ndarĩ na mūthuuri, nĩ ũndũ
 wake-rĩ, no ethaahie. ⁴ Ndakanethaahie nĩ ũndũ
 wa athoni ake, na nĩ ũndũ ũcio anyiitwo nĩ
 thaahu.

⁵ “ ‘Athĩnjĩri-Ngai matikanenjwo mĩtwe, kana
 marengerere mĩthia ya nderu ciao kana mete-
 mange mĩrĩ yao nĩ ũndũ wa gũkuĩrwo. ⁶ No
 nginya makorwo marĩ atheru harĩ Ngai wao, na
 matikanathaahie rĩtwa rĩa Ngai wao. Tondũ
 nĩo matwaragĩra Jehova indo iria arutĩrwo irĩ
 iruta rĩa njino, nĩcio irio cia Ngai wao, no nginya
 makorwo marĩ atheru.

⁷ “ ‘Athĩnjĩri-Ngai matikanahikie andũ-a-nja
 arĩa methaahĩtie na ũmaraya, kana arĩa mati-
 ganĩte na athuuri ao, tondũ athĩnjĩri-Ngai nĩ
 atheru harĩ Ngai wao. ⁸ Matuagei atheru, tondũ
 nĩo marutagĩra Ngai wanyu irio iria arutĩrwo
 igongona. Matuagei atheru, tondũ nĩ Jehova ndĩ
 mūtheru, o nĩ ũrĩa ũmūtheragia.

⁹ “ ‘Mwarĩ wa mūthĩnjĩri-Ngai angĩthaahia
 na gũtuĩka mūmaraya, nĩaconorithĩtie ithe; no
 nginya acinwo na mwaki.

¹⁰ “ ‘Mūthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mūnene, ũrĩa ũrĩ
 gatagatĩ ka ariũ-a-ithe, na ũitĩrĩrio maguta
 mūtwe na akaamūrwo nĩguo ehumbage nguo
 cia ũthĩnjĩri-Ngai, ndakanarekererie njuĩrĩ yake
 iikare itarĩ njanũre kana atembũrange nguo
 ciake. ¹¹ Ndakanatoonye handũ harĩ kĩimba.
 Ndakanethaahie o na aakorwo nĩ ũndũ wa ithe
 kana nyina, ¹² o na ndakanoime handũ-harĩa-
 haamũre ha Ngai wake, kana ahathaahie, tondũ

nĩamũrĩtwo, agaitĩrĩrio maguta ma Ngai wake. Nĩĩ nĩ nĩ Jehova.

13 “ ‘Mũndũ-wa-nja ũrĩa akaahikia no nginya agaakorwo arĩ mũirĩtu gathirange. 14 Ndakanahikie mūtumia wa ndigwa, kana mūtumia matiganĩte na mũthuriwe, kana mũndũ-wa-nja wĩthaahĩtie na ũmaraya, no akaahikia mũirĩtu gathirange wa andũ ao, 15 nĩgeetha ndakanathaahie rũciaro rwake gatagatĩ ka andũ ao. Nĩĩ nĩ nĩ Jehova, ũrĩa ũmũtheragia.’ ”

16 Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, 17 “Ĩra Harũni atĩrĩ: ‘Harĩ njiarwa iria igooka, gũtirĩ mũndũ wa njiaro ciaku ũrĩ na kaũũgũ ũgaakuhĩrĩria nĩguo arutĩre Ngai wake irio cia igongona. 18 Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũrĩ na kaũũgũ ũgaakuhĩrĩria: mũndũ mūtumumu kana gĩthua, kana mũndũ mũthũku ũthiũ, kana ũrĩ na wonje, 19 mũndũ mwonju kũgũrũ kana guoko, 20 mũndũ ũrĩ iguku kana mũhomu, mũndũ ũrĩ na kaũũgũ ka riitho, kana mũndũ ũrĩ na ironda iratogota kana iroira, kana mũthũku nyee. 21 Gũtirĩ mũndũ wa njiaro cia Harũni ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩ kaũũgũ ũgaakuhĩrĩria nĩguo atware maruta marĩa marutĩrwo Jehova ma njino. Ũcio ũrĩ na kaũũgũ ndakanakuhĩrĩrie atĩ nĩguo arute irio icio cia Ngai wake cia igongona. 22 We no arĩe irio iria theru mũno cia Ngai wake, o na irio iria theru; 23 no rĩrĩ, nĩ ũndũ wa ũũgũ ũcio wake, ndakanakuhĩrĩrie gĩtambaya gĩa gũcuurio kana athengerere kĩgongona, nĩgeetha ndagathaahie handũ hau

hakwa harĩa haamũre. Niĩ nĩ niĩ Jehova, ũrĩa ũmatheragia.’”

²⁴ Niĩ ũndũ ũcio Musa akĩira Harũni na ariũ ake ũguo, o na akĩira andũ a Isiraeli othe.

22

Maruta marĩa Ngai Angĩĩtkĩra

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Ĩra Harũni na ariũ ake matĩage maruta marĩa matheru marĩa andũ a Isiraeli maanyamũrĩire, nĩgeetha matikanathaahie rĩitwa rĩakwa itheru. Niĩ nĩ niĩ Jehova.

³ “Meere atĩrĩ, ‘Njiarwa iria igooka thuutha, mũndũ o na ũrĩkũ wa njiaro cianyu angĩgakorwo ethaahĩtie, nake akuhĩrĩrie maruta marĩa matheru marĩa andũ a Isiraeli maamũrĩire Jehova, mũndũ ũcio no nginya aingatwo, ehere mbere yakwa. Niĩ nĩ niĩ Jehova.

⁴ “Mũndũ wa njiaro cia Harũni angĩkorwo arĩ na mũrimũ wa ngoothi ũngĩgwatanio, kana mwĩrĩ wake ũkoira, ndakaarĩa indo iria theru irutĩtwo cia maruta, nginya agaathirwo nĩ thaahu. Ningĩ nĩakanyitwo nĩ thaahu angĩkaahutia kĩndũ gĩthaahie nĩ kĩimba, kana ahutie mũndũ o wotho ũrĩa uumĩtwo nĩ hinya wa arũme, ⁵ o na kana angĩhutia kĩndũ o gĩothe kĩrĩa gĩtambaga thĩ kĩrĩa kĩngĩmũgwatia thaahu, kana ahutie mũndũ o na ũrĩkũ ũngĩtũma anyitwo nĩ thaahu, o na thaahu ũcio ũngĩkorwo nĩ ũrĩkũ. ⁶ Mũndũ ũrĩa ũngĩhutia kĩndũ o na kĩrĩkũ ta kũ nĩakanyitwo nĩ thaahu o nginya hwaĩ-inĩ. Ndakanarĩe kĩndũ o na kĩrĩkũ kĩa maruta marĩa maamũre, no

akorirwo ethambĩte mwĩrĩ na maaĩ. ⁷ Riũa rĩathũa nĩagathirwo nĩ thaahu, na thuutha ũcio no arĩe maruta marĩa maamũre, tondũ nĩcio irio ciake. ⁸ Ndakanarĩe nyama cia nyamũ ĩkuĩte, kana nyama cia nyamũ ĩtambuurrĩtwo nĩ nyamũ cia gĩthaka, nĩguo ndakae gũthaahio nĩcio. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

⁹ “ ‘Athĩnjĩri-Ngai nĩmarũmagie mawatho makwa nĩgeetha matikahĩtagie, nao makue nĩ ũndũ wa kwaga gũtĩa mawatho macio. Nĩ nĩ nĩ Jehova ũrĩa ũmatheragia.

¹⁰ “ ‘Gũtirĩ mũndũ o na ũrĩkũ ũtarĩ wa nyũmba ya mũthĩnjĩri-Ngai wagĩrĩrwo nĩ kũrĩa maruta marĩa matheru, o na mũgeni wa mũthĩnjĩri-Ngai, kana mũruti wa wĩra gwake o nao matigacirĩe. ¹¹ No mũthĩnjĩri-Ngai angĩgũra ngombo na mbeeca, kana ngombo ĩciarĩrwo gwake mũciĩ, ngombo ĩyo no ĩrĩe irio ciake. ¹² Mwarĩ wa mũthĩnjĩri-Ngai angĩhikio nĩ mũndũ ũtarĩ mũthĩnjĩri-Ngai, ndakanarĩe kĩndũ o na kĩmwe kĩa maruta macio matheru. ¹³ No mwarĩ wa mũthĩnjĩri-Ngai angĩtuĩka mũtumia wa ndigwa, kana matigane na mũthuriwe na ndarĩ ciana, nake acooke agaikare gwa ithe o ta rĩrĩa aarĩ mwĩthĩ, no arĩe irio icio nyamũre cia ithe. No mũndũ ũtetĩkĩrĩtio, ndakanarĩe kĩndũ o na kĩmwe gĩacio.

¹⁴ “ ‘Mũndũ o wothe angĩrĩa maruta matheru atekũmenya, no nginya acookerie mũthĩnjĩri-Ngai kĩndũ kũ kĩaamũre arĩite na ongerere gĩcunjĩ gĩa gatano gĩa thogora wakĩo. ¹⁵ Athĩnjĩri-Ngai matikanathaahie maruta marĩa matheru marĩa andũ a Isiraeli marutagĩra

Jehova, ¹⁶ na ũndũ wa kũmetĩkĩria marĩe maruta macio matheru, na ũguo ũtũme mũcookererwo nĩ mahĩtia marĩa mũngĩrĩhio. Nĩ nĩ nĩ Jehova ũrĩa ũmatheragia.’ ”

Magongona marĩa Matangũtikĩrĩka

¹⁷ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ¹⁸ “Arĩria Harũni na ariũ ake, na warĩrie andũ a Isiraeli othe, ũmeere atĩrĩ: ‘Mũndũ o na ũrĩkũ thĩinĩ wanyu, arĩ Mũisiraeli kana arĩ mũgeni ũtũũraga Isiraeli, angĩkaarutĩra Jehova kĩheo kĩa iruta rĩa njino nĩ ũndũ wa kũhingia mwĩhĩtwa, kana kĩrĩ kĩa iruta rĩa kwĩyendera, ¹⁹ no nginya akaaruta njamba ĩtarĩ na kaũũgũ kuuma kũrĩ ng’ombe, kana ng’onde, kana mbũri, nĩgeetha kĩheo kũ gĩtikĩrĩke handũ-inĩ hanyu. ²⁰ Mũtikanarehe kĩndũ o na kĩrĩkũ kĩrĩ na kaũũgũ, tondũ gĩtigateetĩkĩrĩka handũ-inĩ hanyu. ²¹ Rĩrĩa mũndũ arĩrutaga kĩndũ kiumĩte rũrũ-inĩ rwake rwa ng’ombe kana rwa mbũri, kĩrĩ kĩa iruta rĩa ũiguano rĩa kũrutĩrwo Jehova, nĩguo ahingie mwĩhĩtwa wa mwanya, kana kĩa iruta rĩa kwĩyendera, no nginya gĩkoragwo gĩtarĩ na kaũũgũ kana kameni nĩguo gĩtikĩrĩke. ²² Mũtikanarutĩre Jehova nyamũ ndumumu kana ndihie, kana ĩrathua, kana kĩndũ o gĩothe kĩrĩ na mbatata, kana kĩrĩ na ironda iratogota kana iroira. Mũtikanaigĩrĩre o na ĩmwe ya icio kĩgongona-inĩ ĩtuĩke ya iruta rĩa gũcinwo na mwaki harĩ Jehova. ²³ No rĩrĩ, no mũrute ndegwa, kana ng’onde nyonju kana homu, ĩrĩ ya igongona rĩa kwĩyendera, no ĩyo ndĩngĩtikĩrwo ĩtuĩke ya kũhingia mwĩhĩtwa.

24 Mūtikanarutīre Jehova nyamū ĩrĩa ĩtihītio nyee, kana ĩkamendereka, kana ndarūre, kana hakūre. Mūtikanarute magongona ta macio būrūri-inĩ wanyu, ²⁵ na mūtikanamūkīre nyamū ta icio kuuma kūrī mūdū mūgeni atĩ nĩguo mūcirute ituīke irio cia Ngai wanyu. Nyamū ta icio itingītīkīrīka handū-inĩ hanyu, nĩ ūndū nĩ nyonju, na irĩ na ūgū.’”

²⁶ Ningĩ Jehova akīra Musa atĩrĩ, ²⁷ “Rīrĩa gacaū, kana gatūrūme, kana koori gaaciarwo, kariikaraga na nyina mĩthenya mūgwanja. Kuuma mūthenya wa kanana na thuutha ūcio, nĩgagetīkīrīka gatuīke iruta rĩa gūcinwo na mwaki harĩ Jehova. ²⁸ Mūtikanathĩnje ng’ombe kana ng’ondu hamwe na mwana wayo mūthenya ūmwe.

²⁹ “Rīrĩa mūkūruta igongona rĩa gūcookeria Jehova ngaatho, rĩrutagei na njĩra ya gūtūma rītīkīrīke nĩ ūndū wanyu. ³⁰ No nginya rĩrĩo mūthenya o ro ūcio rĩarutwo; mūtikanatigie kīndū kīarĩo gīkinyie rūciinĩ. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³¹ “Rūmagiai maathani makwa na mūmarūmagĩrĩre. Nĩ nĩ nĩ Jehova.

³² Mūtikanathaahie rĩtwa rĩakwa itheru. No nginya andū a Isiraeli mamenyage atĩ ndĩ mūtheru. Nĩ nĩ nĩ Jehova ūrĩa ūmūtheragia, ³³ na ūrĩa wamūrutire būrūri wa Misiri nduīke Ngai wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova.”

23

Ciathĩ iria Njathane

¹ Ningĩ Jehova akīra Musa atĩrĩ, ² “Arīria andū a Isiraeli, ūmeere atĩrĩ: ‘Ici nĩcio ciathĩ

ciakwa iria ciathanĩtwo, o iria ciathanĩtwo cia Jehova, iria mũkaahunjanĩria ũhoro wacio atĩ nĩ ciũngano theru.

Thabatũ

³ “Kũrĩ na mũthenya ĩtandatũ rĩrĩa mũngĩruta wĩra, no mũthenya wa mũgwanja nĩ Thabatũ ya kũhurũka, mũthenya wa kũngano gĩtheru. Mũtikanarute wĩra o na ũrĩkũ; kũrĩa guothe mũgaatũũra, ĩyo nĩ Thabatũ ya Jehova.

Bathaka na Mĩgate ĩtarĩ Mũkĩre Ndawa ya Kũimbĩa

⁴ “Ici nĩcio ciathĩ iria ciathanĩtwo cia Jehova, nĩcio ciũngano iria theru, iria mũrĩhunjanagĩria mahinda ma cio makinya. ⁵ Bathaka ya Jehova ĩrĩambagĩrĩria hwaĩ-inĩ kwaira, mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweri wa mbere. ⁶ Mũthenya wa ikũmi na ĩtano, wa mweri ũcio nĩguo gĩathĩ kĩa Jehova kĩa Mĩgate ĩtarĩ Mũkĩre Ndawa ya Kũimbĩa kĩrĩambagĩrĩria, na kwa ihinda rĩa mũthenya mũgwanja no nginya mũrĩage mĩgate ĩtarĩ na ndawa ya kũimbĩa. ⁷ Mũthenya wa mbere mũgĩe na kũngano gĩtheru, na mũtikarute wĩra ũrĩa mũrutaga. ⁸ Mũthenya mũgwanja rutagĩrai Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki. Na mũthenya wa mũgwanja, mũgĩage na kũngano gĩtheru, na mũtikanarute wĩra ũrĩa mũrutaga.’ ”

Magetha ma Mbere

⁹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ¹⁰ “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Rĩrĩa mũgaatoonya bũrũri ũcio ngũmũhe na mũgethe magetha maguo, nĩmũkarehere

mũthĩnjĩri-Ngai kĩahe kĩa mbere kĩa ngano ĩrĩa mũkaagetha. ¹¹ Nake athũngũthie kĩahe kũu mbere ya Jehova nĩguo gĩitĩkĩrĩke handũ-inĩ hanyu; mũthĩnjĩri-Ngai agagĩthũngũthia mũthenya ũrĩa ũrũmĩrĩire Thabatũ. ¹² Mũthenya ũcio mũgaathũngũthia kĩahe kũu, no nginya mũkaarutĩra Jehova iruta rĩa njino rĩa gatũrũme ka ũkũrũ wa mwaka ũmwe gatarĩ na kaũũgũ, ¹³ hamwe na iruta rĩarĩo rĩa mũtu wa gĩthimi gĩa icunjĩ igĩrĩ cia ikũmi cia eba ĩmwe* ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno ũtukanĩtio na maguta, nĩrĩo iruta rĩrutĩirwo Jehova rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mũtararĩko mweya, na iruta rĩa kũnyuuo, rĩrĩ gacunjĩ kamwe ka inya ka hini ĩmwe† ya ndibei. ¹⁴ Mũtikanarĩe mũgate o na ũrĩkũ, kana ngano ya kũhĩhio, kana ya mũgethano, o nginya mũthenya ũrĩa mũkaarehera Ngai wanyu iruta rĩrĩ. Ũndũ ũyũ ũtuĩke watho mwandĩke wa gũtũũra nginya kũrĩ njiarwa iria igooka, kũrĩa guothe mũgaatũũra.

Gĩathĩ kĩa Magetha

¹⁵ “ ‘Kuuma mũthenya ũrĩa ũrũmĩrĩire Thabatũ, mũthenya ũrĩa mwatwarire kĩahe kĩa iruta rĩa gũthũngũthio, mũgatara ciumia ingĩ mũgwanja. ¹⁶ Mũtare matukũ mĩrongo ĩtano kuuma mũthenya ũrĩa ũrũmĩrĩire Thabatũ ya kũhingithia mũgwanja, mũcooke mũrutĩre Jehova iruta rĩa mũtu wa ngano ya mũgethano. ¹⁷ Kuuma kũrĩa guothe mũtũũraga, mũrehe mĩgate ĩrĩ ĩthondeketwo na tũcunjĩ twĩrĩ twa

* **23:13** nĩ ta kilo inya na nuthu (4:5) † **23:13** nĩ ta lita 1

ikūmi twa eba ĩmwe ya mūtu ũrĩa mūhinyu mūno, ĩrugĩtwo na ndawa ya kũmbia, ĩtuĩke ya iruta rĩa gũthũngũthio rĩa maciaro ma mbere marutĩirwo Jehova. ¹⁸ Rutanĩriai mĩgate ĩyo na tūtũrũme mũgwanja, o kamwe karĩ na ũkũrũ wa mwaka ũmwe, na tūtari na kaũũgũ, na gategwa kamwe, na ndũrũme igĩrĩ. Nacio igaatuĩka iruta rĩa njino rĩrutĩirwo Jehova, hamwe na maruta macio ma mūtu na ma kũnyuuo, rĩrĩ nĩ iruta rĩa gũcinwo na mwaki, rĩrĩ na mūtatarĩko mweka wa gũkenia Jehova. ¹⁹ Mũcooke mūrute thenge ĩmwe ya igongona rĩa kũhoroherio mehia, na tūtũrũme twĩrĩ, o kamwe karĩ na ũkũrũ wa mwaka ũmwe, twa iruta rĩa ũiguano. ²⁰ Mũthĩnjĩri-Ngai nĩagathũngũthia tūtũrũme tũu tweerĩ mbere ya Jehova, tũtuĩke iruta rĩa gũthũngũthio, hamwe na mĩgate ĩyo ya maciaro ma mbere. Macio nĩ maruta matheru marutĩirwo Jehova nĩ ũndũ wa mũthĩnjĩri-Ngai. ²¹ Mũthenya o ro ũcio, nĩmũkahunjanĩria kĩũngano gĩtheru, na mūtikanarute wĩra ũrĩa mūrutaga. Ũyũ nĩguo ũgaatuĩka watho mwandĩke wa gũtũura nginya harĩ njiarwa iria igooka, o kũrĩa guothe mũgaatũura.

²² “ ‘Rĩrĩa mũkaagetha irio bũrũri-inĩ wanyu, mūtikanagethe nginya ndeere-inĩ cia mĩgũnda yanyu, o na mūtikanonganie rũitĩki rwa magetha manyu. Rũtigagĩriei andũ arĩa athĩni na arĩa ageni. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.’ ”

23 Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, 24 “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ: ‘Mũthenya wa mbere wa mweri wa mũgwanja-rĩ, nĩmũrĩgĩaga na mũthenya wa kũhurũka, kĩũngano gĩtheru, na ũririkanagwo na ũndũ wa kũhuha tũrumbeta. 25 Mũtikanarute wĩra ũrĩa mũrutaga, no mũrutagĩre Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki.’”

Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia

26 Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, 27 “Mũthenya wa ikũmi wa mweri ũyũ wa mũgwanja, nĩguo Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia. Mũgĩage na kĩũngano gĩtheru na mwĩimage irio, na mũrutagĩre Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki. 28 Mũtikanarute wĩra mũthenya ũcio, tondũ nĩguo Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia, hĩndĩ ĩrĩa mũrahoroherio mehia mbere ya Jehova-Ngai wanyu. 29 Mũndũ o na ũrĩkũ ũrĩa ũtakeima irio mũthenya ũcio nĩakaingatwo kuuma kũrĩ andũ ao. 30 Mũndũ o wotho ũkaaruta wĩra mũthenya ũcio nĩngamũniina kuuma thĩnĩ wa andũ ao. 31 Mũtikanarute wĩra o na ũrĩkũ. ũyũ ũgũtuĩka watho mwandĩke wa gũtũura nginya harĩ njarwa iria igooka, o kũrĩa guothe mũgaatũura. 32 Ĩyo nĩ Thabatũ yanyu ya kũhurũka, na no nginya mwĩime irio. Kuuma hwaĩ-inĩ wa mũthenya wa kenda wa mweri o ro ũcio nginya hwaĩ-inĩ wa mũthenya ũcio ũngĩ, nĩmũrĩmenyagĩrĩa Thabatũ yanyu.”

Gĩathĩ gĩa Ithũnũ

33 Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, 34 “Ĩra andũ a Isiraeli atĩrĩ: ‘Mũthenya wa ikũmi na

ĩtano wa mweri wa mũgwanja nĩguo Gĩathĩ kĩa Jehova gĩa Ithũnũ gĩkaambĩrĩria, na gĩgaaikara mĩthenya mũgwanja. ³⁵ Mũthenya wa mbere nĩ wa kĩũngano gĩtheru; mūtikanarute wĩra ũrĩa mũrutaga. ³⁶ Mĩthenya mũgwanja mũkaarutagĩra Jehova maruta ma gũcinwo na mwaki, naguo mũthenya wa ĩnana-rĩ, mũgĩe na kĩũngano gĩtheru, na mũrutĩre Jehova iruta rĩa gũcinwo na mwaki. Mũthenya ũcio nĩguo wa kũhinga kĩũngano; mūtikanarute wĩra ũrĩa mũrutaga.

³⁷ (“ ‘Ici nĩcio ciathĩ cia Jehova iria ciathanĩtwo, iria mũkaahunjanĩria irĩ ciũngano theru cia kũrehere Jehova maruta ma gũcinwo na mwaki, na nĩmo maruta ma njino, na maruta ma mũtu, na magongona na maruta ma kũnyuuo marĩa marĩbataranagia o mũthenya. ³⁸ Maruta maya nĩ ma kuongererwo harĩ marĩa mangĩ ma Thabatũ cia Jehova na nyongerera ya iheo cianyu na kĩrĩa gĩothe mwĩranĩire na mwĩhĩtwa, na maruta mothe ma kwĩyendera marĩa mũrutagĩra Jehova.)

³⁹ “ ‘Nĩ ũndũ ũcio, kwambĩrĩria mũthenya wa ikũmi na ĩtano wa mweri wa mũgwanja, mwarĩkia kũgetha irio bũrũri-inĩ, nĩ mũgaakũngũira gĩathĩ kũ kĩa Jehova mĩthenya mũgwanja. Mũthenya wa mbere nĩ wa kũhurũka, na mũthenya wa ĩnana o naguo no wa kũhurũka. ⁴⁰ Mũthenya wa mbere nĩmũkooya maciaro marĩa mega mũno ma mĩtĩ, na mathĩgĩ ma mĩtende, na hongge cia mĩtĩ ĩrĩa ĩrĩ na mathangũ maingĩ, na cia mĩtĩ ĩrĩa ĩmeraga tũrũũ-inĩ, na mũkene mũrĩ mbere

ya Jehova Ngai wanyu mĩthenya mũgwanja. ⁴¹ Kũngũyagĩrai ũndũ ũyũ arĩ gĩathĩ kĩa Jehova mĩthenya mũgwanja o mwaka. Ũndũ ũyũ nĩ ũtuĩke watho mwandĩke wa gũtũũra nginya harĩ njiarwa iria igooka; kũngũyagĩrai ũndũ ũcio mweri-inĩ wa mũgwanja. ⁴² Ikaragai ithũnũ-inĩ mĩthenya mũgwanja. Andũ a Isiraeli arĩa othe maciarĩrwo Isiraeli magaaikaraga ithũnũ-inĩ, ⁴³ nĩ ũndũ ũcio njiaro cianyu nĩikamenya atĩ nĩ nĩ ndaatũmire andũ a Isiraeli maikare ithũnũ-inĩ hĩndĩ ĩrĩa ndaamarutire bũrũri wa Misiri. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.’”

⁴⁴ Nĩ ũndũ ũcio Musa akĩanĩrĩra kũrĩ andũ a Isiraeli ũhoru wa ciathĩ icio ciathanĩtwo cia Jehova.

24

Maguta na Mĩgate ya Kũigwo Mbere ya Jehova

¹ Ningĩ Jehova akĩra Musa atĩrĩ, ² “Atha andũ a Isiraeli makũrehere maguta marĩa makeere wega ma ndamayiũ hihe ma gũkũheaga ũtheri, nĩgeetha matawa maikarage maakanĩte hĩndĩ ciothe. ³ Nja ya gĩtambaya gĩa gũcuurio kĩrĩa kĩrĩ mbere ya ithandũkũ rĩa Ũira o kũu Hema-inĩ-ya-Gũtũnganwo-rĩ, Harũni nĩamenyagĩrĩre matawa macio mbere ya Jehova kuuma hwaĩ-inĩ o nginya rũciinĩ, hĩndĩ ciothe. Ũndũ ũyũ ũgaatuĩka watho mwandĩke wa gũtũũra wa njiarwa iria igooka. ⁴ Matawa macio marĩ mbere ya Jehova, o macio maigĩrĩrwo mũtĩ-inĩ wa matawa wa thahabu ĩrĩa therie no nginya mamenyagĩrĩrwo hĩndĩ ciothe.

5 “Oya mūtu ūrĩa mūhinyu mūno, ūthondeke mĩgate ikūmi na ĩrĩ, o mũgate ūmwe ūrugwo na tūcunjĩ twĩrĩ twa ikūmi twa eba ĩmwe.*
 6 Ūcooke ūmĩare mĩhari ĩrĩ, o mūhari mĩgate ĩtandatũ, ūmĩgĩrĩre igūrũ rĩa metha ya thahabu therie hau mbere ya Jehova. 7 Na o mūhari-inĩ nĩhaigwo ūbani ūrĩa mūtherie ūtuĩke gĩcunjĩ gĩa kĩirikano ūrũgamĩrĩre mĩgate ĩyo, na ūtuĩke iruta rĩa njino rĩrutĩirwo Jehova na mwaki. 8 Mĩgate ĩyo nĩ ĩigagwo mbere ya Jehova hĩndĩ ciothe, o Thabatũ o Thabatũ, ĩrũgamagĩrĩre andũ a Isiraeli, ĩtuĩke kĩrĩkanĩro gĩa gūtũura. 9 Mĩgate ĩyo nĩ ya Harũni na ariũ ake, nao mamĩrĩagĩre handũ hatheru, nĩ tondũ mĩgate ĩyo nĩ gĩcunjĩ gĩtheru mūno harĩ rwĩga rwao rwa maruta marĩa marutĩirwo Jehova ma gũcinwo na mwaki.”

Mūrumi Ngai Kūhũrwo na Mahiga

10 Na rĩrĩ, mūrũ wa mūtumia Mūisiraeli, no ithe aarĩ Mūmisiri, nĩathiire gũceerera andũ a Isiraeli, nake mūdũ ūcio na Mūisiraeli makĩrĩa marĩ kũu kambĩ.† 11 Ūcio mūrũ wa mūtumia Mūisiraeli nĩarumire Rĩtwa rĩa Ngai na kĩrumi; nĩ ūndũ ūcio makĩmūtwarĩra Musa. (Nyina wa mūdũ ūcio eetagwo Shelomithu, mwarĩ wa Dibiri ūrĩa Mūdani.) 12 Makĩmũikia thĩinĩ, makĩmũrangĩra nginya rĩrĩa mangĩamenyire wega wendi wa Jehova.

* 24:5 nĩ ta kilo inya na nuthu (4:5) † 24:10 Hĩndĩ ĩrĩa andũ a Isiraeli moimaga bũrũri wa Misiri, nĩ kũrĩ na andũ maatwaranire nao, makĩmaruta mĩtugo mĩũru (Thaam 12:38).

13 Nake Jehova akĩira Musa atĩrĩ: 14 “Twara mũrumani ũcio nja ya kambĩ. Andũ arĩa othe maamũiguire akĩrumana mamũigĩrĩre moko mũtwe, nakĩo kĩũngano gĩothe kĩmũhũũre na mahiga nyuguto. 15 Īra andũ a Isiraeli atĩrĩ, ‘Mũndũ o na ũrĩkũ angĩkaaruma Ngai wake, no nginya agaacookererwo nĩ ũũru ũcio ekĩte: 16 Mũndũ o na ũrĩkũ ũkaaruma rĩitwa rĩa Jehova no nginya akooragwo. Kĩũngano gĩothe gĩa Isiraeli no nginya gĩkaamũhũũra na mahiga nyuguto. Aakorwo arĩ mũgeni kana arĩ mũndũ ũciarĩirwo bũrũri-inĩ wanyu, rĩrĩa akaaruma Rĩitwa rĩu rĩa Jehova, no nginya akooragwo.

17 “ ‘Mũndũ o na ũrĩkũ angĩkooraga mũndũ ũngĩ, no nginya nake akooragwo. 18 Mũndũ o na ũrĩkũ angĩũraga nyamũ ya mũndũ ũrĩa ũngĩ, no nginya akaamĩrĩha, nyamũ ĩrĩhwo na nyamũ ĩngĩ. 19 Mũndũ o na ũrĩkũ angĩgatihia ũrĩa ũngĩ, o ũrĩa ekanĩte no nginya nake ekwo o ũguo: 20 Mũndũ oina mũndũ ũrĩa ũngĩ ihĩndĩ, nake akoinwo ihĩndĩ, riitho rĩrĩhagio na riitho, igege rĩrĩhagio na igege. O ũrĩa mũndũ atiihĩtie mũndũ ũngĩ, o nake atiihio o ro ũguo. 21 Mũndũ ũrĩa ũkooraga nyamũ nĩakamĩrĩha, no ũrĩa ũkooraga mũndũ ũrĩa ũngĩ no nginya akooragwo. 22 Mũrĩkoragwo na watho o ro ũmwe ũkonĩ mũgeni na mũndũ ũrĩa ũciarĩirwo bũrũri wanyu. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.’ ”

23 Nake Musa akĩarĩria andũ a Isiraeli, nao magĩtwara mũndũ ũcio warumĩte Ngai nja ya kambĩ, makĩmũhũũra na mahiga nyuguto. Nao andũ a Isiraeli magĩka o ta ũrĩa Jehova aathĩte Musa.

25

Mwaka wa Thabatũ

¹ Nake Jehova akĩira Musa Kĩrĩma-inĩ gĩa Sinai atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ, ‘Hĩndĩ ĩrĩa mũgaatoonya bũrũri ũrĩa ngaamũhe-rĩ, bũrũri ũcio guo mwene no nginya ũkaagiaga na Thabatũ ĩrĩa yamũrĩirwo Jehova. ³ Mũkaahaandaga mĩgũnda yanyu mĩaka ĩtandatũ, na mũcehage mĩgũnda yanyu ya thabibũ mũkamĩcehaga mĩaka ĩtandatũ mũgĩcookanagĩrĩria maciaro mayo. ⁴ No mwaka wa mũgwanja wakinya, bũrũri ũcio nĩũkagĩa na Thabatũ ya kũhurũka, Thabatũ yamũrĩirwo Jehova; mũtikanahaande kĩndũ mĩgũnda kana mũcehe mĩthabibũ yanyu. ⁵ Irio iria ikeemeria, nĩcio cia maitĩka-rĩ, mũtikanacigethe kana mũgethe thabibũ cia mĩthabibũ yanyu ĩyo ĩtarĩ mĩrutĩre wĩra. Bũrũri ũcio no nginya ũkaagiaga na mwaka wa kũhurũka. ⁶ Kĩrĩa gĩothe bũrũri ũcio ũgaaciara mwaka-inĩ ũcio wa Thabatũ gĩgaatuĩka irio cianyu, inyuĩ ene na cia ndungata cianyu cia arũme na cia andũ-anja, na cia aruti anyu a wĩra wa mũcaara, na mũraarĩrĩri ũrĩa mũikaranĩtie nake, ⁷ o hamwe na mahiũ manyu na nyamũ cia gĩthaka iria itũũraga bũrũri wanyu. Kĩrĩa gĩothe bũrũri ũcio ũgaaciara no kĩrĩio.

Mwaka wa Jubili

⁸ “Tarai Thabatũ mũgwanja cia mĩaka, mĩaka mũgwanja maita mũgwanja, nĩguo Thabatũ icio mũgwanja cia mĩaka ihinge mĩaka mĩrongo ĩna na kenda. ⁹ Ningĩ mũcooke mũhuhe karumbeta

kündũ guothe mũthenya wa ikũmi wa mweri wa mũgwanja; Mũthenya wa Kũhoroherio Mehia, mũkaahuha karumbeta kündũ guothe bũrũri-inĩ wanyu. ¹⁰ Amũrai mwaka ũcio wa mĩrongo ĩtano, na mũhunjanĩrie ũhoru wa kũohorwo kwa andũ othe arĩa matũũraga bũrũri ũcio wothe. Mwaka ũcio ũgaatuĩka wa Jubilii* nĩ ũndũ wanyu; o mũndũ wanyu nĩagacooka kũrĩa ithaka cia nyũmba yao irĩ, na kũrĩa andũ a mũhĩrĩga wao marĩ. ¹¹ Mwaka ũcio wa mĩrongo ĩtano ũgaatuĩka wa Jubilii kũrĩ inyuĩ; mũtikanahaande na mũtikanagethe kĩrĩa gũikũrĩtie kĩo kĩene, kana mũgethe mũthabibũ ĩrĩa ĩtarĩ mũrutĩre wĩra. ¹² Nĩgũkorwo ĩyo nĩ Jubilii, na nĩyo ĩgaatuĩka theru kũrĩ inyuĩ; rĩĩagai o kĩrĩa gũikũrĩtie mĩgũnda-inĩ.

¹³ “ ‘Mwaka-inĩ ũyũ wa Jubilii, o mũndũ no nginya acooke gĩthaka-inĩ gĩake.

¹⁴ “ ‘Mũngĩkenderia mũndũ wa bũrũri wanyu mũgũnda kana mũgũre mũgũnda kũrĩ we, mũtikanahaenanie mũndũ na ũrĩa ũngĩ. ¹⁵ Mũrĩgũraga mũgũnda wa mũndũ wa bũrũri wanyu kũringana na ũrĩa mũaka ĩthirĩte thuutha wa Jubilii. Nake mwendia akaawendagia kũringana na mũaka ĩrĩa ĩgakorwo ĩtigarĩte ya magetha. ¹⁶ Mũaka ĩngĩkorwo ĩtigarĩte mũingĩ, mũkongerera thogora, na mũaka ĩngĩkorwo ĩtigarĩte mũinini, mũkanyiihia thogora, nĩ ũndũ kĩrĩa arakwenderia nĩ mũigana wa magetha. ¹⁷ Mũtikanahaenanie mũndũ na ũrĩa ũngĩ,

* **25:10** Jubilii nĩ kuuga “ũtoorania.”

no mwĩtigagĩre Ngai wanyu. Niĩ nĩ niĩ Jehova Ngai wanyu.

18 “ ‘Rũmagĩrĩrai kĩrĩra kĩa watho wakwa na mwĩmenyagĩrĩre nĩguo mwathĩkagĩre mawatho makwa, na inyuĩ nĩ mũgaatũura bũrũri ũcio mũrĩ na thayũ. 19 Naguo bũrũri ũcio nĩũgaciaraga maciaro maguo, na inyuĩ nĩmũkarĩaga mũkahũna na mũtũure kuo mũrĩ na thayũ. 20 Mwahota kũũria atĩrĩ, “Tũkaarĩa kĩ mwaka wa mũgwanja aakorwo tũtikahaanda kana tũgethe?” 21 Nĩngamũtũmĩra kĩrathimo mwaka-inĩ ũcio wa gatandatũ nĩguo mĩgũnda yanyu ĩgaaciara maciaro ma kũmũigana mĩaka ĩtatũ. 22 Mũkĩhaanda mwaka-inĩ wa kanana, mũkaarĩaga irio iria mwaigĩte mũthiithũ, na mũgaacirĩa nginya mũgethe maciaro ma mwaka wa kenda.

23 “ ‘Mĩgũnda ndĩkanendio biũ, tondũ bũrũri nĩ wakwa na inyuĩ mũrĩ o ageni kuo, na nĩ niĩ ndĩmũkomborithĩtie. 24 Bũrũri wothe ũrĩa mwĩnyĩtĩire ũgaatuĩka wanyu, no nginya kũgĩe na mweke wa gũkũũraga mĩgũnda ĩyo.

25 “ ‘Mũndũ wa bũrũri wanyu angĩthĩna na endie gĩcunjĩ kĩa mũgũnda wake, mũndũ ũrĩa wa hakuhĩ mũno wa nyũmba yake nĩagooka na akũũre mũgũnda ũcio mũndũ wao eendetie. 26 No rĩrĩ, mũndũ angĩkorwo ndarĩ na mũndũ wa kũmũkũũrĩra mũgũnda, na we mwene atonge agĩe na indo ciiganĩte kũũkũũra, 27 nĩwe ũgaatua thogora kũringana na mĩaka ĩrĩa mĩthiru kuuma rĩrĩa aawendirie, na acookie mbeeca icio ingĩ kũrĩ mũndũ ũrĩa eendeirie;

thuutha ũcio no acooke mŭgŭnda-inĩ wake.
²⁸ No angĩaga kŭgĩa na indo cia kŭmŭrĩha-rĩ, gĩcunjĩ kirĩa eendirie gĩgŭtũŭra kĩrĩ kĩa mŭgŭri nginya Mwaka wa Jubili. Gĩgaacookio hĩndĩ ya Jubili, na hĩndĩ ĩyo no acooke gĩthaka-inĩ gĩake.

²⁹ “ ‘Mũndũ angĩkeendia nyũmba ĩrĩ itũũra-inĩ inene rĩirigĩre, nĩarĩkoragwo arĩ na kĩhooto gĩa kŭmĩkũŭra ihinda rĩa mwaka mŭgima kuuma amiendia. Thĩinĩ wa ihinda rĩu no amĩkũũre. ³⁰ Īngĩaga gŭkũũrwo mwaka ũmwe ũtanathira, nyũmba ĩyo ĩrĩ itũũra-inĩ inene rĩirigĩre nĩgatuĩka ya mŭmĩgŭri na njiaro ciake nginya tene. Nyũmba ĩyo ndĩgaacookerio mwene Mwaka wa Jubili. ³¹ No nyũmba cia tũtũũra-inĩ tũrĩa tũtarĩ tũirigĩre, irĩtuagwo ta mĩgũnda ya kũndũ gũtarĩ kũirige. Īcio no ikũũrwo, na nĩ igaacookio Mwaka wa Jubili.

³² “ ‘Alawii hĩndĩ ciothe nĩ marĩ na kĩhooto gĩa gŭkũũruga nyũmba ciao iria irĩ matũũra-inĩ ma Alawii, marĩa megwatĩire. ³³ Nĩ ũndũ ũcio indo cia Alawii no ikũũrwo, ũguo nĩ ta kuuga atĩ, nyũmba nyendie itũũra-inĩ o rĩothe rĩa, nĩgacookio Mwaka wa Jubili, tondũ nyũmba iria irĩ matũũra-inĩ ma Alawii nĩcio igai rĩa thĩinĩ wa andũ a Isiraeli. ³⁴ No ithaka cia ũrĩithio cia matũũra mao itikanendio; ĩcio nĩ ciao nginya tene.

³⁵ “ ‘Mũndũ wa bŭrŭri wanyu angĩthĩna nginya aremwo nĩ kwĩrŭgamĩrĩra gatagatĩ kanyu, mŭteithagiei o ta ũrĩa mŭngĩteithia mŭgeni kana mũndũ ũrarĩrĩire kwanyu, nĩgeetha ahote gŭtũũrania na inyuĩ.

³⁶ Mŭtikanamŭrĩhie uumithio o na ũrĩkũ, no

mwītigagĩre Ngai wanyu, nĩgeetha mũndũ wa bũrũri wanyu ahote gũtũũrania na inyuĩ. ³⁷ Mũtikanamũkombere mbeeca nĩguo acookie na maciaro, kana mũmwenderie irio nĩguo muone uumithio. ³⁸ Niĩ nĩ niĩ Jehova Ngai wanyu, ũrĩa wamũrutire bũrũri wa Misiri nĩguo ndĩmũhe bũrũri wa Kaanani na nduĩke Ngai wanyu.

³⁹ “ ‘Mũndũ wa bũrũri wanyu angĩthĩna arĩ gatagatĩ kanyu, nake eyendie harĩ inyuĩ, mũtikanamũrutithie wĩra ta ngombo. ⁴⁰ Mũkaamũtua ta mũruti wa wĩra wa mũcaara kana ta mũndũ ũrarĩĩre kwanyu; mũndũ ũcio akaamũrutĩra wĩra nginya Mwaka wa Jubili. ⁴¹ Thuutha ũcio mũndũ ũcio na ciana ciake nĩmakarekererio, nake acooke kũrĩ andũ a mũhĩrĩga wake, na gĩthaka-inĩ kĩa maithe make ma tene. ⁴² Tondũ andũ a Isiraeli nĩ ndungata ciakwa, iria ndaarutire bũrũri wa Misiri, matikandio matuĩke ngombo. ⁴³ Mũtikamaathage mũtekũmaiguĩra tha, no mwītigagĩrei Ngai wanyu.

⁴⁴ “ ‘Ngombo cianyu cia arũme na cia andũ-a-nja iriumaga ndũrĩrĩ-inĩ iria imũrigiicĩirie; kuuma kũrĩ ndũrĩrĩ icio no mũgũrage ngombo. ⁴⁵ O na ningĩ no mwĩgũrĩre ngombo kuuma kũrĩ andũ arĩa mararĩĩre kwanyu na kuuma kũrĩ andũ a mũhĩrĩga yao arĩa maciarĩrwo bũrũri wanyu, nao matuĩke indo cianyu. ⁴⁶ Andũ acio no mũmeegaĩre kũrĩ ciana cianyu matuĩke igai rĩrĩa mũmagaĩire, na no mũmatue ngombo rĩrĩa rĩothe marĩ muoyo, no mũtikanaathe andũ anyu a Isiraeli mũtekũmaiguĩra tha.

47 “ ‘No rĩrĩ, mũgeni kana mũndũ ũrĩa ũrarĩrĩire kwanyu angĩtonga arĩ gatagatĩ kanyu, nake mũndũ wa bũrũri wanyu athĩne na eyendie kũrĩ mũgeni ũrĩa ũtũũranĩtie na inyuĩ, kana kũrĩ mũndũ wa mũhĩrĩga wa mũndũ ũcio mũgeni-rĩ, 48 mũndũ ũcio no arĩkoragwo arĩ na kĩhoo to gĩa gũkũũrwo thuutha wa kwĩyendia. Mũndũ wa nyũmba yao no amũkũũre: 49 Ithe mũnini kana ithe mũkũrũ, kana mũrũ wa ithe, kana mũndũ wa rũrĩra rwa mũhĩrĩga wao no amũkũũre; kana we mwene angĩgaacĩra, no ekũũre. 50 Mũndũ ũcio na mũmũgũri magaatara ihinda rĩrĩa rĩthiru kuuma mwaka ũrĩa eyendirie nginya rĩrĩa Mwaka wa Jubilii ũgaakinya. Thogora wa kũrekererio gwake ũkaaringana na irĩhi rĩa mũndũ wa mũcaara thĩnĩ wa mũaka iyo. 51 Angĩkorwo nĩ mũaka mũingĩ ĩtigarĩte, nĩakarĩha gĩcunjĩ kĩnene gĩa thogora ũrĩa aagũrĩtwo nague. 52 No angĩkorwo no mũaka mũnini ĩtigarĩte Mwaka wa Jubilii ũkinye, ĩyo noyo agaata ra arĩhe gũkũũranio gwake kũringana na ũrĩa kwagĩrĩire. 53 Agaatuuo ta mũndũ wa mũcaara mwaka o mwaka; na no nginya mũmenyagĩrĩre atĩ mũmũgũri ndarĩmwathaga atekũmũiguĩra tha.

54 “ ‘O na angĩaga gũkũũrwo na njĩra ĩmwe ya icio, we na ciana ciake no nginya makaarekererio Mwaka wa Jubilii wakinya, 55 nĩgũkorwo andũ a Isiraeli nĩ ndungata ciakwa. Acio nĩ ndungata ciakwa, iria ndaarutire bũrũri wa Misiri. Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu.

26

Irīhi rīa Gwathīka

¹ “Mūtikanethondekere mīhianano kana mwīrūgamirie mūhianīre wa kīndū kana ihiga rīamūre rīa kūhooywo, mūtikaige ihiga rīacūhie būrūri-inī wanyu atī nīguo mūrīnamagīrīre. Nī nī nī Jehova Ngai wanyu.

² “Menyagīrīrai Thabatū ciakwa na mūtīīage handū hakwa harīa haamūre. Nī nī nī Jehova.

³ “Mūngīrūmīrīra kīrīra kīa watho wakwa na mūmenyagīrīre gwathīkagīra maathani makwa, ⁴ nīngamuuragīria mbura imera ciayo ciakinya, na mīgūnda yanyu nīrīciaraga irio, nayo mītī ya mīgūnda yanyu īciarage maciaro mayo. ⁵ Mūrīhūūruga ngano yanyu mūgakinyīria magetha ma thabibū, namo magetha ma thabibū magakinyīria hīndī ya mahaanda, na mūrīrīāga irio mūkahūūna, na mūtūūre būrūri wanyu mūrī na thayū.

⁶ “Nīngatūma būrūri wanyu ūgīe na thayū, na mūrīkomaga gūtārī mūdū ūngītūma mwītīgīre. Nīnganiina nyamū njūru ciehere būrūri-inī wanyu. Nacio itigacooka kuoneka būrūri-inī wanyu. ⁷ Nīmūkaingatithia thū cianyu, na mūcihoote mbaara-inī. ⁸ Andū atano anyu makaahūūra andū igana, nao andū anyu igana makaahūūra andū ngiri ikūmi, nacio thū nī mūgaacihoota mūciūrage na rūhiū rwa njora.

⁹ “Nīngamuonia ūtugi wakwa, na ndūme mūciarane na mūingīhe, na nīngatūūria kīrīkanīro gīakwa na inyuī. ¹⁰ Mūgaakoragwo o mūkīrīa magetha ma mwaka mūthiru nginya

rĩrĩa mũkaamaruta nja nĩguo mũgĩe na handũ ha kũiga magetha marĩa maragethwo. ¹¹ Ngaiga gĩikaro gĩakwa gatagatĩ kanyu, na ndikamũthũũra. ¹² Ngaathiiaga ndĩ gatagatĩ kanyu, nduĩke Ngai wanyu, na inyuĩ mũtuĩke andũ akwa. ¹³ Niĩ nĩ niĩ Jehova Ngai wanyu, ũrĩa wamũrutire bũrũri wa Misiri, nĩguo mũtuge gũtuĩka ngombo cia andũ a Misiri; ndoinangire macooki ma ngingo cianyu ngĩtũma mũhotage gũthĩ mwĩhaandĩte wega.

Kũherithio nĩ Ũndũ wa Kwaga Gwathĩka

¹⁴ “No mũngĩkaaga kũnjigua, mwage kũhingia maathani macio mothe, ¹⁵ na mũngĩrega kĩrĩa gĩakwa kĩa watho na mũthũũre mawatho makwa, na mwage kũhingia maathani makwa, na nĩ ũndũ ũcio mũthũkie kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ, ¹⁶ Niĩ na niĩ nĩngamwĩka maũndũ maya: Nĩngamũrehere kĩmako, na ndĩmũrehere ndwari cia kũmũniina na ũndũ wa kũhiũha kwa mũĩrĩ kũrĩa gũkaamũte maitho, na gũtũme mũũrwo nĩ hinya. Mũkaahaanda mbeũ tũhũ, nĩ ũndũ ikaarĩagwo nĩ thũ cianyu. ¹⁷ Nĩngamũrũithia ndĩmũũkĩrĩre nĩguo mũhootwo nĩ thũ cianyu; arĩa mamũthũire nĩo makaamwathaga, na mũkooraga hatarĩ mũndũ ũmũingatithĩte.

¹⁸ “‘Angĩkorwo o na mwekwo maũndũ macio mũtikanjigua-rĩ, ngaakĩrĩrĩria kũmũherithia nĩ ũndũ wa mehia manyu maita mũgwanja. ¹⁹ Nĩnganiina rũng’athio rwa mwĩtĩo wanyu, na ndũme matu matuĩke ta cuuma, nayo thĩ yũme ĩtuĩke ta gĩcango. ²⁰ Mũkaahũthĩra hinya

wanyu o tũhũ, tondũ tĩiri wanyu ndũkagethwo kĩndũ, kana mĩtĩ ya bũrũri wanyu ĩciare maciaro mayo.

²¹ “ ‘Ningĩ mũngĩthĩ na mbere na mĩthiire ya kũnemera, na mwage kũnjigua, nĩngakĩrĩria kũmũingĩhĩria mahũũra mangĩ maita mũgwanja o ũrĩa mehia manyu magĩrĩrwo nĩ kũherithio. ²² Nĩngamũrehere nyamũ cia gĩthaka imũũkĩrĩre, nacio imũtunye ciana cianyu, na iniine ng’ombe cianyu, o na itũme mũigana wanyu ũnyiihe ũũ atĩ barabara cianyu ciage andũ.

²³ “ ‘Ningĩ kũngĩkorwo o na mwekwo maũndũ macio no mũkaarega kũnjookerera na mũgĩthĩ na mbere kũnjũkĩrĩra-rĩ, ²⁴ nĩ na nĩ nĩngamũũkĩrĩra, na nĩngakĩrĩria kũmũhũũra nĩ ũndũ wa mehia manyu maita mangĩ mũgwanja. ²⁵ Nĩngamũrehithĩria rũhiũ rwa njora rũrĩhĩrie kĩrĩkanĩro kĩrĩa mũthũkĩtie. Muorĩra matũũra-inĩ marĩa manene manyu, nĩngamũrehithĩria mũthiro thĩinĩ wanyu, na ndĩmũrekererie moko-inĩ ma thũ cianyu. ²⁶ Rĩrĩa ngaamwehereria makũmbĩ manyu ma irio, andũ-a-nja ikũmi makaarugagĩra mĩgate yanyu riiko rĩmwe, nao macooke kũmũrehera mĩgate ĩyo ĩthimĩtwo na ratiri. Mũkaamĩrĩaga na mũtihũũne.

²⁷ “ ‘Ningĩ kũngĩkorwo o na mwekwo maũndũ macio mũtikanjigua-rĩ, no mũthiĩ o na mbere kũnjũkĩrĩra, ²⁸ nĩ na nĩ nĩngamũũkĩrĩra na marakara na nĩ mwene ngĩrĩrĩrie kũmũherithia maita mangĩ mũgwanja nĩ ũndũ wa mehia manyu. ²⁹ Mũkaarĩaga nyama cia ariũ na aarĩ

anyu. ³⁰ Ningĩ nĩngananga kũndũ kwanyu kũrĩa gũtũũgĩru, na ndemange magongona manyu ma ũbani na njooke njigĩrĩre ciimba cianyu igũrũ rĩa mĩhianano ĩyo yanyu ĩtarĩ muoyo, na ndĩmũthũũre. ³¹ Matũũra manyu marĩa manene nĩngamananga na handũ hanyu harĩa haamũre ndĩhoonũhe, o na ndigakenio nĩ mũtararĩko mwega wa maruta manyu. ³² Nĩngonũha bũrũri ũcio, nginya thũ cianyu iria itũũraga kuo igege. ³³ Nĩngamũharagania ndũrĩrĩ-inĩ na njomore rũhiũ rwakwa rwa njora ndĩmũingatithie. Naguo bũrũri wanyu ndĩũnũhe, namo matũũra manyu marĩa manene ndĩmanange. ³⁴ Thuutha ũcio, bũrũri ũcio nĩũgakenera mĩaka ya Thabatũ hĩndĩ ĩyo yothe ũgaakorwo ũkirĩte ihooru, na inyuĩ mũrĩ bũrũri-inĩ wa thũ cianyu; naguo bũrũri nĩũkahurũka, na ũkenere thabatũ ciaguo. ³⁵ Ihinda rĩrĩa bũrũri ũcio ũgaakorwo ũkirĩte ihooru, nĩũkahurũka kũrĩa wagĩte kũhurũka hĩndĩ ya Thabatũ iria mwatũũrite kuo.

³⁶ “ ‘Nao arĩa anyu magaatigara, nĩngatũma ngoro ciao inyiitwo nĩ guoya marĩ mabũrũri-inĩ macio ma thũ ciao, o nginya ithangũ rĩabarabario nĩ rũhuho rĩgatũma moore. Nao makoora o ta ũrĩa mũndũ ooragĩra rũhiũ rwa njora, na nĩmakagũũaga o na gũtarĩ mũndũ ũmaingatithĩtie. ³⁷ Makaahĩnganaga makũra o ta andũ maroorĩra rũhiũ rwa njora o na gũtarĩ mũndũ ũmaingatithĩtie. Nĩ ũndũ ũcio mũtikahota gwĩtiiria thũ cianyu. ³⁸ Mũgaathirĩra kũu ndũrĩrĩ-inĩ; bũrũri wa thũ cianyu ũkaamũrĩa ũmũniine. ³⁹ Nao andũ anyu

arĩa magaatigara nĩmakoorwo nĩ hinya marĩ kũu bũrũri-inĩ ũcio wa thũ ciao nĩ ũndũ wa mehia mao; o na ningĩ nĩ ũndũ wa mehia ma maithe mao, nĩ makoorwo nĩ hinya.

⁴⁰ “ ‘No mangĩkoimbũra mehia mao na mehia ma maithe mao, o na mehia ma kũnemera na ma kũnjũkĩrĩra, ⁴¹ kũrĩa gwatũmire ndĩmookĩrĩre nginya ngĩmatwarithia bũrũri wa thũ ciao, thutha ũcio rĩrĩa ngoro icio ciao nyũmũ ikenyihia na ciĩtikĩre ihũũra rĩa mehia mao-rĩ, ⁴² nĩngaririkana kĩrĩkanĩro gĩakwa na Jakubu, na kĩrĩkanĩro gĩakwa na Isaaka, na kĩrĩkanĩro gĩakwa na Iburahĩmu, na ndirikane bũrũri ũcio. ⁴³ Nĩgũkorwo bũrũri ũcio nĩũgatiganĩrio nĩo, naguo nĩũgakenera Thabatũ ciaguo rĩrĩa ũgaakira ihoorũ ũtarĩ nao. Nĩmakarĩhio mehia mao nĩ ũndũ nĩmaregire mawatho makwa na magĩthũũra kĩrĩra gĩakwa kĩa watho. ⁴⁴ No rĩrĩ, o na gũtariĩ ũguo, hĩndĩ iyo marĩ bũrũri-inĩ wa thũ ciao, ndikamarega kana ndĩmathũũre biũ ũndũ ũngĩtũma ndĩmaniine biũ, thũkie kĩrĩkanĩro gĩakwa nao. Nĩ nĩ niĩ Jehova Ngai wao. ⁴⁵ No nĩ ũndũ wao, nĩngaririkana kĩrĩkanĩro gĩakwa na maithe mao, arĩa ndaarutire bũrũri wa Misiri mbere ya ndũrĩrĩ nĩgeetha ndũike Ngai wao. Nĩ nĩ niĩ Jehova.’ ”

⁴⁶ Icio nĩcio irĩra cia watho wa kũrũmĩrĩrwo, na matũro ma ciira na mawatho marĩa Jehova aarĩkanĩire na andũ a Isiraeli Kĩrĩma-inĩ gĩa Sinai, akĩra Musa amamenyithanie kũrĩ andũ a Isiraeli.

Gūkũūra Kĩndũ Kĩamũrũirwo Jehova

¹ Ningĩ Jehova akĩira Musa atĩrĩ, ² “Arĩria andũ a Isiraeli, ũmeere atĩrĩ: ‘Mũndũ o wothe angĩkeehĩta mwĩhĩtwa wa mwanya wa kwamũrĩra Jehova andũ, na ũndũ wa kũruta indo iria ciiganĩire iruta rĩu, ³ nĩũgaatua irĩhi rĩa mũndũ mũrũme wa kuuma mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ nginya mĩaka mĩrongo ĩtandatũ rĩkorwo rĩrĩ cekerĩ mĩrongo ĩtano cia betha,* kũringana na cekerĩ† ya handũ-harĩa-haamũre, ⁴ na aakorwo nĩ mũndũ-wa-nja, ũgaatua irĩhi rĩkorwo rĩrĩ cekerĩ mĩrongo ĩtatũ.‡ ⁵ Aakorwo nĩ mũndũ wa kuuma mĩaka ĩtano nginya mĩrongo ĩĩrĩ, ũgaatua irĩhi rĩa mũndũ mũrũme rĩtuĩke nĩ cekerĩ mĩrongo ĩĩrĩ,§ na irĩhi rĩa mũndũ-wa-nja nĩ cekerĩ ikũmi.* ⁶ Aakorwo nĩ mũndũ wa kuuma mwerĩ ũmwe nginya mĩaka ĩtano, ũgaatua irĩhi rĩa kahĩ rĩtuĩke nĩ cekerĩ ithano cia betha,† na irĩhi rĩa kairĩtu nĩ cekerĩ ithatũ cia betha.‡ ⁷ Aakorwo nĩ mũndũ wa mĩaka mĩrongo ĩtandatũ kana makĩria, ũgaatua irĩhi rĩa mũndũ mũrũme rĩtuĩke nĩ cekerĩ ikũmi na ithano,§ na rĩa mũndũ-wa-nja nĩ cekerĩ ikũmi.* ⁸ Angĩkorwo mũndũ ũrĩa wĩhĩtĩte mwĩhĩtwa nĩ mũthĩni mũno ndaangĩhota kũrĩa irĩhi rĩrĩa rĩtuĩtwo, nĩagatwara mũndũ ũcio kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai, ũrĩa ũgaatua irĩhi rĩrĩa mũndũ ũcio wĩhĩtĩte mwĩhĩtwa angĩhota kũrĩa.

* 27:3 nĩ ta nuthu kilo (0.5) † 27:3 nĩ ta giramu ikũmi na ĩmwe na nuthu (11:5) ‡ 27:4 nĩ ta giramu 330 § 27:5 nĩ ta giramu 220 * 27:5 nĩ ta giramu 110 † 27:6 nĩ ta giramu 55 ‡ 27:6 nĩ ta giramu 33 § 27:7 nĩ ta giramu 165 * 27:7 nĩ ta giramu 110

9 “ ‘Angĩkorwo kĩndũ kĩrĩa eeranĩire na mwĩhĩtwa nĩ nyamũ ĩngĩĩtikĩrĩka ĩrĩ iruta kũrĩ Jehova, nyamũ ta ĩyo ĩheanĩtwo kũrĩ Jehova ĩrĩtuĩkaga nĩ nyamũre. 10 Ndakanamĩkũũranie kana amĩgarũranie, aige ĩrĩa njega ithenya rĩa ĩrĩa njũru, kana aige ĩrĩa njũru ithenya rĩa ĩrĩa njega; angĩgakũũrania nyamũ ĩyo na ĩngĩ, cieri ĩyo ya mbere na ĩyo ya gũkũũranio nĩigatuĩka nyamũre. 11 Angĩkorwo kĩndũ kĩu ehĩĩte kũruta nĩ nyamũ ĩrĩ na thaahu, ĩrĩa ĩtangĩĩtikĩrĩka ĩrĩ iruta kũrĩ Jehova,† nyamũ ĩyo no nginya ĩtwarĩrwo mũthĩnjĩri-Ngai, 12 ũrĩa ũgaatua kana nĩ njega kana ti njega. Thogora ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai agaatua, ũcio nĩguo ũgaatuĩka thogora wayo. 13 Angĩkorwo mwene no ende gũkũũra nyamũ ĩyo, no nginya ongerere gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano harĩ thogora ũrĩa ũtuĩtwo.

14 “ ‘Mũndũ angĩamũra nyũmba yake ĩrĩ kĩndũ kĩamũrĩrwo Jehova, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua itua kana nĩ njega kana ti njega. Thogora ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai agaatua, ũcio nĩguo ũgaatuĩka thogora wayo. 15 Mũndũ ũrĩa wamũrĩte nyũmba yake angĩmĩkũũra-rĩ, no nginya ongerere gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano gĩa thogora wayo, nayo nyũmba ĩyo nĩigatuĩka yake rĩngĩ.

16 “ ‘Angĩkorwo mũndũ nĩakamũrĩra Jehova gĩcunjĩ kĩa mũgũnda wa nyũmba yao, thogora waguo ũgaatuuo kũringana na mbeũ iria ĩngĩhaandwo, nacio nĩ cekerĩ mĩrongo ĩtano cia betha, iria arĩ kĩbaba kĩmwe kĩa omeri‡ ya

† 27:11 Nyamũ iria ciarĩ thaahu nĩ ta ngamĩra, mbarathi, na ndigiri. ‡ 27:16 nĩ ta kilo 220

mbeũ cia cairi. ¹⁷ Angĩkaamũra mũgũnda wake Mwaka-inĩ wa Jubili, thogora ũrĩa ũtuĩtwo nĩguo ũgaatuĩka thogora wago. ¹⁸ No angĩamũra mũgũnda wake thuutha wa Jubili, mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua thogora kũringana na mĩaka ĩrĩa ĩtigarĩte Jubili ĩrĩa ĩngĩ ĩgĩgaakinya, nago thogora wago nĩũkanyihanyihio. ¹⁹ Mũndũ ũcio wamũrĩte mũgũnda wake angĩenda kũũkũũra, nĩakongerera gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano harĩ thogora wago, mũgũnda ũcio ũcooke ũtuĩke wake rĩngĩ. ²⁰ No rĩrĩ, angĩkorwo ndegũkũũra mũgũnda ũcio, kana aakorwo nĩawendeirie mũndũ ũngĩ, mũgũnda ũcio ndũrĩ hĩndĩ ũgaakũũrwo o na rĩ. ²¹ Rĩrĩa mũgũnda ũcio ũkaarekererio Mwaka-inĩ wa Jubili, nĩũgatuĩka mwamũre, o ta mũgũnda wamũrĩrwo Jehova; ũgaatuĩka mũgũnda wa athĩnjĩri-Ngai.

²² “ ‘Nĩngĩ mũndũ angĩkaamũrĩra Jehova mũgũnda ũrĩa agũrĩte, na ti mũgũnda wa nyũmba yao, ²³ mũthĩnjĩri-Ngai nĩagatua thogora wago nginya Mwaka wa Jubili, nake mũndũ ũcio nĩakarĩha irĩhi rĩu mũthenya ũcio taarĩ kĩndũ kĩamũrĩrwo Jehova. ²⁴ Mwaka-inĩ wa Jubili, mũgũnda ũcio nĩũgacookerera mwene ũrĩa wamwendeirie, ũrĩa warĩ mwene mũgũnda ũcio. ²⁵ Thogora wothe ũrĩtuagwo kũringana na cekerĩ ya handũ-harĩa-haamũre, nacio nĩ geera mĩrongo ĩrĩ harĩ cekerĩ ĩmwe.

²⁶ “ ‘Na rĩrĩ, gũtirĩ mũndũ ũngĩamũrĩra Jehova irigithathi rĩa nyamũ, nĩ ũndũ marigithathi mothe nĩ ma Jehova; arĩ ndegwa, kana ng’ondu, icio nĩ cia Jehova. ²⁷ Angĩkorwo nĩ nyamũ ĩmwe

ya iria irĩ thaahu, no amĩgũre na thogora ũrĩa ĩtuĩrĩrwo, ongerere gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano harĩ thogora ũcio. Aakorwo ndekũmĩkũura, nyamũ ĩyo nĩikeendio na thogora ũrĩa ũtuĩtwo.

28 “ ‘No gũtirĩ kĩndũ kĩa mũndũ kĩrĩa aamũrĩre Jehova, arĩ mũndũ, kana nyamũ, kana mũgũnda wa nyũmba yao, kĩngĩendio kana gĩkũũrwo; indo ciothe ciamũrĩrwo Jehova nĩ nyamũre harĩ Jehova.

29 “ ‘Na rĩrĩ, gũtirĩ mũndũ wamũrĩrwo kũũragwo ũngĩkũũrwo; no nginya ooragwo.

30 “ ‘Gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa indo ciothe cia kuuma mũgũnda, arĩ ngano ya mũgũnda kana maciaro ma mĩtĩ, nĩ kĩa Jehova; gĩcunjĩ kũ kĩamũrĩrwo Jehova. 31 Mũndũ angĩgakũura gĩcunjĩ gĩaake gĩa ikũmi, no nginya akongerera gĩcunjĩ kĩngĩ gĩa ithano harĩ thogora ũrĩa ũtuĩtwo. 32 Gĩcunjĩ gĩa ikũmi gĩothe kĩa rũũru rwa ng’ombe kana rwa mbũri, nyamũ ya ikũmi yothe ĩrĩa ĩhĩtũkagĩra rungu rwa rũthanju rwa mũrĩithi nĩkamũrĩrwo Jehova. 33 Mũndũ ndagathuure ĩrĩa njega kana ĩrĩa njũru, kana akũũranie. Angĩgakũũrania nyamũ ĩyo na ĩngĩ, cieri, ya mbere na ĩyo ya gũkũũranio, nĩ igaatuĩka nyamũre, na icio itingĩkũũrwo.’ ”

34 Macio nĩmo maathani marĩa Jehova aaheire Musa Kĩrĩma-inĩ gĩa Sinai makoniĩ andũ a Isiraeli.

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63